

**A kettős könyvvitelt vezető egyéb szervezet
éves beszámolója és közhasznúsági melléklete**

2020. év

PK-643

A szervezetet nyilvántartó bíróság megnevezése:

01 Fővárosi Törvényszék

Érkezés dátuma: 2021-05-31 14:58:31. Érkeztetési szám: EB00535760

Szervezet / Jogi személy szervezeti egység neve:

Közép-és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítvány

Nyilvántartási szám: **01—01—0007526**

Tárgyév: **2020**

Időszak terjedelme: egész év ☒

töredék év ☐

2020—01—01

időszak kezdete

2020—12—31

időszak vége

Ny.v.:1.0 A nyomtatvány papír alapon nem küldhető be!

Nyomtatva: 2021.06.01 22.26.02

A kettős könyvvitelt vezető egyéb szervezet éves beszámolója és közhasznúsági melléklete

PK-643

2020. év

A szervezetet nyilvántartó bíróság megnevezése:

Tárgyév:

01 Fővárosi Törvényszék

2 0 2 0

Időszak terjedelme: egész év ☒töredék év ☐

2 0 2 0 – 0 1 – 0 1

időszak kezdete

2 0 2 0 – 1 2 – 3 1

időszak vége

Válassza ki, hogy a beszámoló (és közhasznúsági melléklet) az alábbiak közül melyikre vonatkozik!

a. Szervezet

☒

b. Jogi személy szervezeti egység (származtatott jogi személy)

☐

Szervezet neve:

Közép-és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítvány

Szervezet székhelye:

Irányítószám: 1 1 2 2

Település: Budapest

Közterület neve: Határőr

Közterület jellege: út

Házzám: 35.

Lépcsőház:

Emelet:

Ajtó:

Jogi személy szervezeti egység neve:

Jogi személy szervezeti egység székhelye:

Irányítószám:

Település:

Közterület neve:

Közterület jellege:

Házzám:

Lépcsőház:

Emelet:

Ajtó:

Nyilvántartási szám:

0 1 – 0 1 – 0 0 0 7 5 2 6

Ügyszám:

0 1 0 0 / P k . 6 0 4 8 1 / 1 9 9 9

Szervezet / Jogi személy szervezeti egység adószáma:

1 8 2 3 7 0 1 0 – 2 – 4 3

Szervezet / Jogi személy szervezeti egység
képviselőjének neve:

Dr. Schmidt Mária

Képviselő aláírása:

Keltezés:

Budapest

2 0 2 1 – 0 5 – 2 6

A kettős könyvvitelt vezető egyéb szervezet éves beszámolója és közhasznúsági melléklete

PK-643

2020. év

1. Szervezet / Jogi személy szervezeti egység azonosító adatai

1.1 Szervezet

Közép-és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítvány

1.2 Székhely

Irányítószám: **1122** Település: **Budapest**
Községi neve: **Határőr** Községi jellege: **út**
Házszám: **35.** Lépcsőház: Emelet: Ajtó:

1.1 Jogi személy szervezeti egység

1.2 Székhely

Irányítószám: Település:
Községi neve: Községi jellege:
Házszám: Lépcsőház: Emelet: Ajtó:

1.3 Ügyszám:

0100/Pk-60481/1999

1.4 Nyilvántartási szám:

01-01-0007526

1.5 Szervezet / Jogi személy szervezeti egység adószáma:

18237010-2-43

1.6 Szervezet / Jogi személy szervezeti egység képviselőjének neve:

Dr. Schmidt Mária

2. Tárgyévben végzett alapcél szerinti és közhasznú tevékenységek bemutatása

A Közalapítvány által elsődlegesen végzett közfeladat a kulturális örökség védelme, elemeinek megőrzése, fenntartható használatuknak elősegítése és támogatás, mely feladatot az általa üzemeltetett Terror Háza Múzeumon keresztül valósít meg. A Közalapítvány további céljainak megvalósítása érdekében működteti a XX. Század Intézetet, a XXI. Század Intézetet, a Habsburg Történelmi Intézetet, a Kommunizmus Kutató Intézetet, valamint a Kertész Imre Intézetet. A tulajdonában, illetve a birtokában lévő kulturális javakat kiállítja, továbbá egyéb formában közlésezi.

Tevékenységeivel biztosítja a társadalom számára a kulturális javakhoz való hozzáférést és így a közművelődést, továbbá elősegíti a természeti, társadalmi, művészeti, kulturális és tudományos

3. Közhasznú tevékenységek bemutatása (tevékenységenként)

3.1 Közhasznú tevékenység megnevezése: **közművelődés**

3.2 Közhasznú tevékenységhez kapcsolódó közfeladat, jogszabályhely: **1997. évi CXL. törvény**

A muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről

3.3 Közhasznú tevékenység célcsoportja: **magyar és külföldi intézmények és magánszemélyek**

3.4 Közhasznú tevékenységből részesülők létszáma:

3.5 Közhasznú tevékenység főbb eredményei:

A kettős könyvvitelt vezető egyéb szervezet éves beszámolója és közhasznúsági melléklete

PK-643

2020. év

1. Szervezet / Jogi személy szervezeti egység azonosító adatai

1.1 Szervezet

Közép-és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítvány

1.2 Székhely

Irányítószám: **1122** Település: **Budapest**
Közterület neve: **Határőr** Közterület jellege: **út**
Házzám: **35.** Lépcsőház: Emelet: Ajtó:

1.1 Jogi személy szervezeti egység

1.2 Székhely

Irányítószám: Település:
Közterület neve: Közterület jellege:
Házzám: Lépcsőház: Emelet: Ajtó:

1.3 Ügyszám:

0100/Pk-60481/1999

1.4 Nyilvántartási szám:

01-01-0007526

1.5 Szervezet / Jogi személy szervezeti egység adószáma:

18237010-2-43

1.6 Szervezet / Jogi személy szervezeti egység képviselőjének neve:

Dr. Schmidt Mária

2. Tárgyévben végzett alapcél szerinti és közhasznú tevékenységek bemutatása

3. Közhasznú tevékenységek bemutatása (tevékenységenként)

3.1 Közhasznú tevékenység megnevezése:

oktatás

3.2 Közhasznú tevékenységhez kapcsolódó közfeladat, jogszabályhely:

2011. évi CXCV. törvény

A nemzeti köznevelésről

3.3 Közhasznú tevékenység célcsoportja:

magyar középiskolások és pedagógusok

3.4 Közhasznú tevékenységből részesülők létszáma:

3.5 Közhasznú tevékenység főbb eredményei:

A kettős könyvvitelt vezető egyéb szervezet éves beszámolója és közhasznúsági melléklete

PK-643

2020. év

1. Szervezet / Jogi személy szervezeti egység azonosító adatai

1.1 Szervezet

Közép-és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítvány

1.2 Székhely

Irányítószám: **1122** Település: **Budapest**
Közterület neve: **Határőr** Közterület jellege: **út**
Házzám: **35.** Lépcsőház: Emelet: Ajtó:

1.1 Jogi személy szervezeti egység

1.2 Székhely

Irányítószám: Település:
Közterület neve: Közterület jellege:
Házzám: Lépcsőház: Emelet: Ajtó:

1.3 Ügyszám:

0100/Pk-60481/1999

1.4 Nyilvántartási szám:

01-01-0007526

1.5 Szervezet / Jogi személy szervezeti egység adószáma:

18237010-2-43

1.6 Szervezet / Jogi személy szervezeti egység képviselőjének neve:

Dr. Schmidt Mária

2. Tárgyévben végzett alapcél szerinti és közhasznú tevékenységek bemutatása

3. Közhasznú tevékenységek bemutatása (tevékenységenként)

3.1 Közhasznú tevékenység megnevezése: kulturális örökség védelme**3.2 Közhasznú tevékenységhez kapcsolódó közfeladat, jogszabályhely:** 2001. évi LXIV. törvény

A kulturális örökség védelméről

3.3 Közhasznú tevékenység célcsoportja: magyar és külföldi érdeklődők**3.4 Közhasznú tevékenységből részesülők létszáma:****3.5 Közhasznú tevékenység főbb eredményei:**

A kettős könyvvitelt vezető egyéb szervezet éves beszámolója és közhasznúsági melléklete

PK-643

2020. év

1. Szervezet / Jogi személy szervezeti egység azonosító adatai

1.1 Szervezet

Közép-és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítvány

1.2 Székhely

Irányítószám: **1122** Település: **Budapest**
Közterület neve: **Határőr** Közterület jellege: **út**
Házzám: **35.** Lépcsőház: Emelet: Ajtó:

1.1 Jogi személy szervezeti egység

1.2 Székhely

Irányítószám: Település:
Közterület neve: Közterület jellege:
Házzám: Lépcsőház: Emelet: Ajtó:

1.3 Ügyszám:

0100/Pk-60481/1999

1.4 Nyilvántartási szám:

01-01-0007526

1.5 Szervezet / Jogi személy szervezeti egység adószáma:

18237010-2-43

1.6 Szervezet / Jogi személy szervezeti egység képviselőjének neve:

Dr. Schmidt Mária

2. Tárgyévben végzett alapcél szerinti és közhasznú tevékenységek bemutatása

3. Közhasznú tevékenységek bemutatása (tevékenységenként)

3.1 Közhasznú tevékenység megnevezése: Tudományos kutatás**3.2 Közhasznú tevékenységhez kapcsolódó közfeladat, jogszabályhely:** Magyarország Alaptörvénye**3.3 Közhasznú tevékenység célcsoportja:** magyar és külföldi intézmények és magánszemélyek**3.4 Közhasznú tevékenységből részesülők létszáma:****3.5 Közhasznú tevékenység főbb eredményei:**

A kettős könyvvitelt vezető egyéb szervezet éves beszámolója és közhasznúsági melléklete

PK-643

2020. év

Szervezet / Jogi személy szervezeti egység neve:

5. Cél szerinti juttatások kimutatása

(Adatok ezer forintban.)

5.1	Cél szerinti juttatás megnevezése	Előző év	Tárgyév
	Könyvkészítés	4 000	0
5.2	Cél szerinti juttatás megnevezése	Előző év	Tárgy év
5.3	Cél szerinti juttatás megnevezése	Előző év	Tárgy év
	Cél szerinti juttatások kimutatása (összesen)	4 000	0
	Cél szerinti juttatások kimutatása (mindösszesen)	4 000	0

6. Vezető tisztségviselőknek nyújtott juttatás

6.1	Tisztség	Előző év (1)	Tárgyév (2)
	Főigazgató	64 431	57 800
6.2	Tisztség	Előző év (1)	Tárgy év (2)
	Felügyelő Bizottsági tagok	8 934	10 800
A.	Vezető tisztségviselőknek nyújtott juttatás (mindösszesen):	84 652	80 950

**A kettős könyvvitelt vezető egyéb szervezet
éves beszámolója és közhasznúsági melléklete**

PK-643

2020. év

Szervezet / Jogi személy szervezeti egység neve:

--

5. Cél szerinti jutattások kimutatása

(Adatok ezer forintban.)

5.1	Cél szerinti juttatás megnevezése	Előző év	Tárgyév
5.2	Cél szerinti juttatás megnevezése	Előző év	Tárgy év
5.3	Cél szerinti jutattás megnevezése	Előző év	Tárgy év
	Cél szerinti juttatások kimutatása (összesen)		
	Cél szerinti juttatások kimutatása (mindösszesen)	4 000	0

6. Vezető tisztségviselőknek nyújtott juttatás

6.1	Tisztség	Előző év (1)	Tárgyév (2)
	Kuratóriumi Tagok	11 287	12 350
6.2	Tisztség	Előző év (1)	Tárgy év (2)
A.	Vezető tisztségviselőknek nyújtott juttatás (mindösszesen):	84 652	80 950

A kettős könyvvitelt vezető egyéb szervezet éves beszámolója és közhasznúsági melléklete

PK-643

2020. év

Szervezet / Jogi személy szervezeti egység neve:

7. Közhasznú jogállás megállapításához szükséges mutatók

(Adatok ezer forintban.)

Alapadatok	Előző év (1)	Tárgyév (2)
B. Éves összes bevétel	6 544 130	4 986 606
ebből:		
C. A személyi jövedelemadó meghatározott részének az adózó rendelkezése szerinti felhasználásáról szóló 1996. évi CXXVI. törvény alapján átutalt összeg	358	128
D. Közzolgáltatási bevétel	0	0
E. Normatív támogatás	0	0
F. Az Európai Unió strukturális alapjaiból, illetve a Kohéziós Alapból nyújtott támogatás	0	0
G. Korrigált bevétel [B-(C+D+E+F)]	6 543 772	4 986 478
H. Összes ráfordítás (kiadás)	6 258 846	5 060 844
I. Ebből személyi jellegű ráfordítás	1 672 914	1 317 336
J. Közhasznú tevékenység ráfordításai	6 203 579	5 023 420
K. Adózott eredmény	285 284	-74 238
L. A szervezet munkájában közreműködő közérdekű önkéntes tevékenységet végző személyek száma (a közérdekű önkéntes tevékenységről szóló 2005. évi LXXXVIII. törvénynek megfelelően)		
Erőforrás ellátottság mutatói	Mutató teljesítése	
	<i>Igen</i>	<i>Nem</i>
Ectv. 32. § (4) a) $[(B1+B2)/2 > 1.000.000, - Ft]$	☒	☐
Ectv. 32. § (4) b) $[K1+K2 \geq 0]$	☒	☐
Ectv. 32. § (4) c) $[(I1+I2-A1-A2)/(H1+H2) \geq 0,25]$	☐	☒
Társadalmi támogatottság mutatói	Mutató teljesítése	
Ectv. 32. § (5) a) $[(C1+C2)/(G1+G2) \geq 0,02]$	☐	☒
Ectv. 32. § (5) b) $[(J1+J2)/(H1+H2) \geq 0,5]$	☒	☐
Ectv. 32. § (5) c) $[(L1+L2)/2 \geq 10 \text{ fő}]$	☐	☒

A kettős könyvvitelt vezető egyéb szervezet éves beszámolója és közhasznúsági melléklete

PK-643

2020. év

Szervezet / Jogi személy szervezeti egység neve:

CSATOLT MELLÉKLETEK

(Melléklet típusonként csak 1 dokumentum csatolható)

1. Megjelenítésre kerülő mellékletek

PK-643-01 Számv.tv. (2000. évi C. törvény) szerinti éves beszámoló

Melléklet csatolva:

Eredetivel rendelkezik:

PK-643-02 Könyvvizsgálói jelentés

Melléklet csatolva:

Eredetivel rendelkezik:

PK-643-03 Szöveges beszámoló

Melléklet csatolva:

Eredetivel rendelkezik:

PK-643-04 Kiegészítő melléklet

Melléklet csatolva:

Eredetivel rendelkezik:

2. Megjelenítésre nem kerülő mellékletek

PK-643-05 Meghatalmazás

jogosultság igazolása, amennyiben nem a szervezet saját Céghozzátartozásán
vagy nem a bejegyzett képviselő Ügyfélszolgálatán keresztül kerül
előterjesztésre a beszámoló

Melléklet csatolva:

Eredetivel rendelkezik:

1	8	2	3	7	0	1	0	9	4	9	9	5	6	1	0	1
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Statisztikai számjele

0	1	-	0	1	-	0	0	0	7	5	2	6
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Nyilvántartási száma

**Közép és Kelet-európai Történelem és Társadalom
Kutatásáért Közalapítvány**

a vállalkozás megnevezése

1122 Budapest, Határőr út 35.

a vállalkozás címe

2020. év.

Éves beszámoló

Budapest, 2021. május 26.

a vállalkozás vezetője
(képviselője)

Közép és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítván

"A" Mérleg

1 / 1

Eszközök(aktívák)

adatok E Ft-ban

Sorszám	A tétel megnevezése	Előző év	Előző év(ek) módosításai	Tárgyév
a	b	c	d	e
1.	A. Befektetett eszközök (2.+10.+18 sor)	5 529 565	0	6 348 265
2.	I. IMMATERIÁLIS JAVAK (3.-9. sorok)	251 658	0	162 793
3.	1. Alapítás-átszervezés aktivált értéke	0	0	0
4.	2. Kísérleti fejlesztés aktivált értéke	0	0	0
5.	3. Vagyoni értékű jogok	2 659	0	9 708
6.	4. Szellemi termékek	248 999	0	153 085
7.	5. Üzleti vagy cégérték	0	0	0
8.	6. Immateriális javakra adott előlegek	0	0	0
9.	7. Immateriális javak érték helyesbítése	0	0	0
10.	II. TÁRGYI ESZKÖZÖK (11.-17. sorok)	5 271 734	0	6 179 299
11.	1. Ingatlanok és a kapcsolódó vagyoni értékű jogok	1 941 247	0	4 496 863
12.	2. Műszaki berendezések, gépek, járművek	0	0	0
13.	3. Egyéb berendezések, felszerelések, járművek	757 821	0	1 175 937
14.	4. Tenyészállatok	0	0	0
15.	5. Beruházások, felújítások	2 547 129	0	450 852
16.	6. Beruházásokra adott előlegek	25 537	0	55 647
17.	7. Tárgyi eszközök érték helyesbítése	0	0	0
18.	III. BEFEKTETETT PÉNZÜGYI ESZKÖZÖK (19.-28. sorok)	6 173	0	6 173
19.	1. Tartós részesedés kapcsolt vállalkozásban	0	0	0
20.	2. Tartósan adott kölcsön kapcsolt vállalkozásban	0	0	0
21.	3. Tartós jelentős tulajdoni részesedés	0	0	0
22.	4. Tartósan adott kölcsön jelentős tulajdoni részesedési viszonyban álló vállalkozásban	0	0	0
23.	5. Egyéb tartós részesedés	0	0	0
24.	6. Tartósan adott kölcsön egyéb részesedési viszonyban álló vállalkozásban	0	0	0
25.	7. Egyéb tartósan adott kölcsön	6 173	0	6 173
26.	8. Tartós hitelviszonyt megtestesítő értékpapír	0	0	0
27.	9. Befektetett pénzügyi eszközök érték helyesbítése	0	0	0
28.	10. Befektetett pénzügyi eszközök értékelési különbözete	0	0	0

Budapest, 2021. május 26.

a vállalkozás vezetője
(képviselője)

"A" Mérleg

1 / 2

Eszközök(aktívák)

adatok E Ft-ban

Sorszám	A tétel megnevezése	Előző év	Előző év(ek) módosításai	Tárgyév
a	b	c	d	e
29.	B. Forgóeszközök (30.+37.+46.+53)	7 444 798	0	15 981 821
30.	I. KÉSZLETEK (31-36. sorok)	123 874	0	195 379
31.	1. Anyagok	0	0	0
32.	2. Befejezetlen termelés és félkész termékek	21 000	0	92 309
33.	3. Növendék-, hízó- és egyéb állatok	0	0	0
34.	4. Késztermékek	99 015	0	99 007
35.	5. Áruk	3 859	0	4 063
36.	6. Készletekre adott előlegek	0	0	0
37.	II. KÖVETELÉSEK (38.-45.sorok)	328 807	0	300 651
38.	1. Követelések áruszállításból és szolgáltatásból (vevők)	3 621	0	348
39.	2. Követelések kapcsolt vállalkozással szemben	0	0	0
40.	3. Követelések jelentős tulajdoni részesedési viszonyban lévő vállalkozással szemben	0	0	0
41.	4. Követelések egyéb részesedési viszonyban lévő vállalkozással szemben	0	0	0
42.	5. Váltókövetelések	0	0	0
43.	6. Egyéb követelések	325 186	0	300 303
44.	7. Követelések értékelési különbözete	0	0	0
45.	8. Származékos ügyletek pozitív értékelési különbözete	0	0	0
46.	III. ÉRTÉKPÁPIROK (47.-52. sorok)	0	0	0
47.	1. Részesedés kapcsolt vállalkozásban	0	0	0
48.	2. Jelentős tulajdoni részesedés	0	0	0
49.	3. Egyéb részesedés	0	0	0
50.	4. Saját részvények, saját üzletrészek	0	0	0
51.	5. Forgatási célú hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	0	0	0
52.	6. Értékpapírok értékelési különbözete	0	0	0
53.	IV. PÉNZESZKÖZÖK (54.-55.sorok)	6 992 117	0	15 485 791
54.	1. Pénztár, csekkek	15 536	0	6 236
55.	2. Bankbetétek	6 976 581	0	15 479 555
56.	C. Aktív időbeli elhatárolások (57.-59.sorok)	94 227	0	98 504
57.	1. Bevételek aktív időbeli elhatárolása	89 538	0	88 546
58.	2. Költségek, ráfordítások aktív időbeli elhatárolása	4 689	0	9 958
59.	3. Halasztott ráfordítások	0	0	0
60.	ESZKÖZÖK összesen (1.+29.+56)	13 068 590	0	22 428 590

Statisztikai számjel: 18237010-9499-561-01

Nyilántartási szám: 01-01-0007526

Közép és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítván

"A" Mérleg

1 / 3

Források (passzívák)

adatok E Ft-ban

Sorszám	A tétel megnevezése	Előző év	Előző év(ek) módosításai	Tárgyév
a	b	c	d	e
61.	D. Saját tőke (62.+64.+65.+66.+67+68+71.)	1 065 649	0	991 411
62.	I. JEGYZETT TŐKE	117 000	0	117 000
63.	Ebből: visszavásárolt tulajdoni részesedés névértéken	0	0	0
64.	II. JEGYZETT DE MÉG BE NEM FIZETETT TŐKE (-)	0	0	0
65.	III. TŐKETARTALÉK	0	0	0
66.	IV. EREDMÉNYTARTALÉK	663 365	0	948 649
67.	V. LEKÖTÖTT TARTALÉK	0	0	0
68.	VI. ÉRTÉKELESI TARTALÉK	0	0	0
69.	1. Értékhelyesbítés értékelési tartaléka	0	0	0
70.	2. Valós értékelés értékelési tartaléka	0	0	0
71.	VII. ADÓZOTT EREDMÉNY	285 284	0	-74 238
72.	E. Céltartalékok (73-75)	0	0	0
73.	1. Céltartalék a várható kötelezettségekre	0	0	0
74.	2. Céltartalék a jövőbeni költségekre	0	0	0
75.	3. Egyéb céltartalék	0	0	0
76.	F. Kötelezettségek (77.+ 82.+ 92. sor)	1 071 781	0	586 448
77.	I. HÁTRASOROLT KÖTELEZETTSÉGEK (78.-81. sorok)	0	0	0
78.	1. Hátrasorolt kötelezettségek kapcsolt vállalkozással szemben	0	0	0
79.	2. Hátrasorolt kötelezettségek jelentős tulajdoni viszonyban lévő vállalkozással szemben	0	0	0
80.	3. Hátrasorolt kötelezettségek egyéb részesedési viszonyban lévő vállalkozással szemben	0	0	0
81.	4. Hátrasorolt kötelezettségek egyéb gazdálkodóval szemben	0	0	0

Budapest, 2021. május 26.

a vállalkozás vezetője
(képviselője)

"A" Mérleg

1 / 4

Források (passzívák)

adatok E Ft-ban

Sorszám	A tétel megnevezése	Előző év	Előző év(ek) módosításai	Tárgyév
a	b	c	d	e
82.	II. HOSSZÚ LEJÁRATÚ KÖTELEZETTSÉGEK (83.-91. sorok)	0	0	0
83.	1. Hosszú lejáratra kapott kölcsönök	0	0	0
84.	2. Átváltoztatható és átváltozó kötvények	0	0	0
85.	3. Tartozások kötvénykibocsátásból	0	0	0
86.	4. Beruházási és fejlesztési hitelek	0	0	0
87.	5. Egyéb hosszú lejáratú hitelek	0	0	0
88.	6. Tartós kötelezettségek kapcsolt vállalkozással szemben	0	0	0
89.	7. Tartós kötelezettségek jelentős tulajdoni részesedési viszonyban lévő vállalkozásokkal szemben	0	0	0
90.	8. Tartós kötelezettségek egyéb részesedési viszonyban lévő vállalkozással szemben	0	0	0
91.	9. Egyéb hosszú lejáratú kötelezettségek	0	0	0
92.	III. RÖVID LEJÁRATÚ KÖTELEZETTSÉGEK (93.-104. sorok)	1 071 781	0	586 448
93.	1. Rövid lejáratú kölcsönök	0	0	0
94.	- Ebből: az átváltoztatható kötvények	0	0	0
95.	2. Rövid lejáratú hitelek	0	0	0
96.	3. Vevőktől kapott előlegek	0	0	0
97.	4. Kötelezettségek áruszállításból és szolgáltatásból (szállítók)	865 011	0	485 683
98.	5. Váltótartozások	0	0	0
99.	6. Rövid lejáratú kötelezettségek kapcsolt vállalkozással szemben	0	0	0
100.	7. Rövid lejáratú kötelezettségek jelentős tulajdoni viszonyban lévő vállalkozásokkal szemben	0	0	0
101.	8. Rövid lejáratú kötelezettségek egyéb részesedési viszonyban lévő vállalkozással szemben	0	0	0
102.	9. Egyéb rövid lejáratú kötelezettségek	206 770	0	100 765
103.	10. Kötelezettségek értékelési különbözete	0	0	0
104.	11. Származékos ügyletek negatív értékelési különbözete	0	0	0
105.	G. Passzív időbeli elhatárolások (106.-108. sorok)	10 931 160	0	20 850 731
106.	1. Bevételek passzív időbeli elhatárolása	5 394 314	0	14 311 206
107.	2. Költségek, ráfordítások passzív időbeli elhatárolása	216 346	0	319 503
108.	3. Halasztott bevételek	5 320 500	0	6 220 022
109.	Források összesen (61.+72.+76.+105. sor)	13 068 590	0	22 428 590

Közép és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítván

Eredménykimutatás
(Összköltség eljárással)
2 / 1

adatok E Ft-ban

Sorszám	A tétel megnevezése	Előző év	Előző év(ek) módosításai	Tárgyév
a	b	c	d	e
1.	01. Belföldi értékesítés nettó árbevétele	758 821	0	174 351
2.	02. Exportértékesítés nettó árbevétele	0	0	0
3.	I. ÉRTÉKESÍTÉS NETTÓ ÁRBEVÉTELE (01+02)	758 821	0	174 351
4.	03. Saját termelésű készletek állományváltozása	22 625	0	70 866
5.	04. Saját előállítású eszközök aktivált értéke	5 158	0	10 215
6.	II. AKTIVÁLT SAJÁT TELJESÍTMÉNYEK ÉRTÉKE (03+04)	27 783	0	81 081
7.	III. EGYÉB BEVÉTELEK	5 757 143	0	4 730 734
8.	Ebből: visszaírt értékvesztés	150	0	0
9.	05. Anyagköltség	74 648	0	58 588
10.	06. Igénybe vett szolgáltatások értéke	2 883 319	0	2 627 266
11.	07. Egyéb szolgáltatások értéke	27 902	0	21 084
12.	08. Eladott áruk beszerzési értéke	2 429	0	679
13.	09. Eladott (közvetített) szolgáltatások értéke	0	0	0
14.	IV. ANYAGJELLEGŰ RÁFORDÍTÁSOK (05+06+07+08+09)	2 988 298	0	2 707 617
15.	10. Bérköltség	1 219 755	0	1 111 564
16.	11. Személyi jellegű egyéb kifizetések	248 189	0	38 626
17.	12. Bérjárulékok	204 970	0	167 146
18.	V. SZEMÉLYI JELLEGŰ RÁFORDÍTÁSOK (10+11+12)	1 672 914	0	1 317 336
19.	VI. ÉRTÉKSÖKKENÉSI LEÍRÁS	253 570	0	383 913
20.	VII. EGYÉB RÁFORDÍTÁSOK	1 343 582	0	651 112
21.	Ebből: értékvesztés	0	0	0
22.	A. ÜZEMI (ÜZLETI) TEVÉKENYSÉG EREDMÉNYE (I+II+III-IV-V-VI-VII)	285 383	0	-73 812

Budapest, 2021. május 26.

a vállalkozás vezetője
(képviselője)

Közép és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítván

**Eredménykimutatás
(Összköltség eljárással)
2 / 2**

adatok E Ft-ban

Sorszám	A tétel megnevezése	Előző év	Előző év(ek) módosításai	Tárgyév
a	b	c	d	e
23.	13. Kapott (járó) osztalék és részesedés	0	0	0
24.	Ebből: kapcsolt vállalkozástól kapott	0	0	0
25.	14. Részesedésekből származó bevételek, árfolyamnyereségek	0	0	0
26.	Ebből: kapcsolt vállalkozástól kapott	0	0	0
27.	15. Befektetett pénzügyi eszközökből (értékpapírokból, kölcsönökből) származó bevételek, árfolyamnyereségek	0	0	0
28.	Ebből: kapcsolt vállalkozástól kapott	0	0	0
29.	16. Egyéb kapott (járó) kamatok és kamatjellegű bevételek	0	0	0
30.	Ebből: kapcsolt vállalkozástól kapott	0	0	0
31.	17. Pénzügyi műveletek egyéb bevételei	383	0	440
32.	Ebből: értékelési különbözet	0	0	0
33.	VIII. PÉNZÜGYI MŰVELETEK BEVÉTELEI (13+14+15+16+17)	383	0	440
34.	18. Részesedésekből származó ráfordítások, árfolyamveszteségek	0	0	0
35.	Ebből: kapcsolt vállalkozásnak adott	0	0	0
36.	19. Befektetett pénzügyi eszközökből (értékpapírokból, kölcsönökből) származó ráfordítások, árfolyamveszteségek	0	0	0
37.	Ebből: kapcsolt vállalkozásnak adott	0	0	0
38.	20. Fizetendő (fizetett) kamatok és kamatjellegű ráfordítások	0	0	0
39.	Ebből: kapcsolt vállalkozásnak adott	0	0	0
40.	21. Részesedések, értékpapírok, bankbetétek értékvesztése	0	0	0
41.	22. Pénzügyi műveletek egyéb ráfordításai	482	0	866
42.	Ebből: értékelési különbözet	0	0	0
43.	IX. PÉNZÜGYI MŰVELETEK RÁFORDÍTÁSAI (18+19+20+21+22)	482	0	866
44.	B. PÉNZÜGYI MŰVELETEK EREDMÉNYE (VIII-IX)	-99	0	-426
45.	C. ADÓZÁS ELŐTTI EREDMÉNY (±A±B)	285 284	0	-74 238
46.	X. Adófizetési kötelezettség	0	0	0
47.	D. ADÓZOTT EREDMÉNY (±C-X)	285 284	0	-74 238

Budapest, 2021. május 26.

a vállalkozás vezetője
(képviselője)

Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítvány

2020. december 31.

Kettős könyvvitelt vezető egyéb szervezetek éves beszámolójának eredménykimutatása alap- és vállalkozási tevékenység szerint

		Alaptevékenység			Vállalkozási tevékenység			Összesen		
Sorszám	A tétel megnevezése	Előző év	Előző évek módosítása	Tárgyév	Előző év	Előző évek módosítása	Tárgyév	Előző év	Előző évek módosítása	Tárgyév
a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k
1	ÉRTEKESÍTÉS NETTO ÁRBEVÉTELE	735 083		158 997	23 738		15 354	758 821		174 351
2	AKTIVÁLT SAJÁT TELJESÍTMÉNYEK ÉRTÉKE	998		68 113	26 785		12 968	27 783		81 081
3	EGYÉB BEVÉTELEK	5 756 683		4 730 297	460		437	5 757 143		4 730 734
	ebből:							0		0
	- tagdíj							0		0
	- alapítótól kapott befizetés									
	- támogatások	5 753 632		4 727 249	382		437	5 754 014		4 727 686
4	PÉNZÜGYI MŰVELETEK BEVÉTELE	383		440				383		440
A.	ÖSSZES BEVÉTEL (1.+2.+3.+4.sor)	6 493 147	0	4 957 847	50 983	0	28 759	6 544 130	0	4 986 606
	- ebből: közhasznú tevékenység bevételei	6 489 147		4 957 847				6 489 147		4 957 847
5	ANYAGJELLEGŰ RÁFORDÍTÁSOK	2 942 179		2 684 639	46 119		22 978	2 988 298		2 707 617
6	SZEMÉLYI JELLEGŰ RÁFORDÍTÁSOK	1 667 756		1 302 890	5 158		14 446	1 672 914		1 317 336
	ebből: vezető tisztségviselők juttatásai	84 652		80 950				84 652		80 950
7	ÉRTÉKCSÖKKENÉSI LEÍRÁS	253 570		383 913				253 570		383 913
8	EGYÉB RÁFORDÍTÁSOK	1 343 582		651 112				1 343 582		651 112
9	PÉNZÜGYI MŰVELETEK RÁFORDÍTÁSAI	482		866				482		866
B.	ÖSSZES RÁFORDÍTÁS (5+6.+7.+8.+9. sor)	6 207 569	0	5 023 420	51 277	0	37 424	6 258 846	0	5 060 844
	ebből: közhasznú tevékenység ráfordításai	6 203 579		5 023 420				6 203 579		5 023 420
C.	ADÓZÁS ELŐTTI EREDMÉNY (A-B)	285 578	0	-65 573	-294	0	-8 665	285 284	0	-74 238
10	ADÓFIZETÉSI KÖTELEZETTSÉG							0		0
D.	TÁRGYÉVI EREDMÉNY (C-10)	285 578	0	-65 573	-294	0	-8 665	285 284	0	-74 238

Kelt: Budapest, 2021. május 26.

Nyilvántartásba vételi szám
01-01-0007526

Statisztikai jelzőszám:
18237010-9499-561-01

Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítvány
2020. december 31.

TÁJÉKOZTATÓ ADATOK

adatok eFt-ban

Sorszám	A tétel megnevezése	Előző év	Előző évek módosítása	Tárgyév
a	b	c	d	e
A.	Központi költségvetési támogatás	5 494 977		4 343 586
	ebből: normatív támogatás			
B.	Helyi önkormányzati költségvetési támogatás	1 750		0
	ebből: normatív támogatás			
C.	Az Európai Unió strukturális, illetve a Kohéziós Alapból nyújtott támogatás	0		0
D.	Az Európai Unió költségvetéséből vagy más államtól, nemzetközi szervezettől származó támogatás	0		0
E.	A személyi jövedelemadó meghatározott részének adózó rendelkezése szerinti felhasználásról szóló 1996.évi CXXVI. Törvény alapján kiutalt összeg	358		128
F.	Közzszolgáltatási bevétel	0		0

Kelt: Budapest, 2021. május 26.

.....
Közép- és Kelet-európai Történelem és
Társadalom Kutatásáért Közalapítvány

FÜGGETLEN KÖNYVVIZSGÁLÓI JELENTÉS

A Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítvány kuratóriumának

Vélemény

Elvégeztük a **Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítvány** („a Közalapítvány”) 2020. évi éves beszámolójának könyvvizsgálatát, amely éves beszámoló a 2020. december 31-i fordulónapra készített mérlegből – melyben az eszközök és források egyező végösszege 22.428.590 eFt, az adózott eredmény -74.238 eFt veszteség, melyből közhasznú eredmény -65.573 eFt veszteség, vállalkozási eredmény -8.665 eFt veszteség -, és az ugyanezen időponttal végződő üzleti évre vonatkozó eredménykimutatásból, valamint a számviteli politika jelentős elemeinek összefoglalását is tartalmazó kiegészítő mellékletből áll.

Véleményünk szerint a mellékelt éves beszámoló megbízható és valós képet ad a Közalapítvány 2020. december 31-én fennálló vagyoni és pénzügyi helyzetéről, valamint az ezen időponttal végződő üzleti évre vonatkozó jövedelmi helyzetéről a Magyarországon hatályos, a számvitelről szóló 2000. évi C. törvénnyel összhangban (a továbbiakban: „számviteli törvény”).

A vélemény alapja

Könyvvizsgálatunkat a Magyar Nemzeti Könyvvizsgálati Standardokkal összhangban és a könyvvizsgálatra vonatkozó – Magyarországon hatályos – törvények és egyéb jogszabályok alapján hajtottuk végre. Ezen standardok értelmében fennálló felelősségünk bővebb leírását jelentésünk „A könyvvizsgáló éves beszámoló könyvvizsgálatáért való felelőssége” szakasza tartalmazza.

Függetlenek vagyunk a társaságtól a vonatkozó, Magyarországon hatályos jogszabályokban és a Magyar Könyvvizsgálói Kamara „A könyvvizsgálói hivatás magatartási (etikai) szabályairól és a fegyelmi eljárásról szóló szabályzata”-ban, valamint az ezekben nem rendezett kérdések tekintetében a Könyvvizsgálók Nemzetközi Etikai Standardok Testülete által kiadott „Nemzetközi etikai kódex kamarai tag könyvvizsgálóknak (a nemzetközi függetlenségi standardokkal egybefoglalva)” című kézikönyvében (az IESBA Kódex-ben) foglaltak szerint, és megfelelünk az ugyanezen normákban szereplő további etikai előírásoknak is.

Meggyőződésünk, hogy az általunk megszerzett könyvvizsgálati bizonyíték elegendő és megfelelő alapot nyújt véleményünkhöz.

Egyéb információk: A közhasznúsági melléklet

Az egyéb információk a **Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítvány** 2020. évi közhasznúsági mellékletéből állnak. A vezetés felelős a közhasznúsági mellékletnek a 350/2011 (XII.30.) Kormányrendelet vonatkozó előírásaival összhangban történő elkészítéséért. A független könyvvizsgálói jelentésünk „Vélemény” szakaszában az éves beszámolóra adott véleményünk nem vonatkozik a közhasznúsági mellékletre, és a közhasznúsági mellékletre vonatkozóan nem bocsátunk ki semmilyen formájú bizonyosságot nyújtó következtetést.

Az éves beszámoló általunk végzett könyvvizsgálatával kapcsolatban a mi felelősségünk a közhasznúsági melléklet átolvasása és ennek során annak mérlegelése, hogy a közhasznúsági mellékletben foglalt egyéb információk lényegesen ellentmondanak-e az éves beszámolónak vagy a könyvvizsgálat során szerzett ismereteinknek, vagy egyébként úgy tűnik-e, hogy azok lényeges hibás állítást tartalmaznak. Ha az elvégzett

munkánk alapján arra a következtetésre jutunk, hogy a közhasznúsági melléklet lényeges hibás állítást tartalmaz, kötelességünk erről és a hibás állítás jellegéről jelentést tenni. Ebben a tekintetben nincs jelenteni valónk.

A vezetés [és az irányítással megbízott személyek] felelőssége az éves beszámolóért

A vezetés felelős az éves beszámolóban a számviteli törvénnyel összhangban történő és a valós bemutatás követelményének megfelelő elkészítéséért, valamint az olyan belső kontrollért, amelyet a vezetés szükségesnek tart ahhoz, hogy lehetővé váljon az akár csalásból, akár hibából eredő lényeges hibás állítástól mentes éves beszámoló elkészítése.

Az éves beszámoló elkészítése során a vezetés felelős azért, hogy felmérje a Közalapítványnak a vállalkozás folytatására való képességét és az adott helyzetnek megfelelően közzétegye a vállalkozás folytatásával kapcsolatos információkat, valamint a vezetés felel a vállalkozás folytatásának elvén alapuló éves beszámoló összeállításáért. A vezetésnek a vállalkozás folytatásának elvéből kell kiindulnia, ha ennek az elvnek az érvényesülését eltérő rendelkezés nem akadályozza, illetve a vállalkozási tevékenység folytatásának ellentmondó tényező, körülmény nem áll fenn.

Az irányítással megbízott személyek felelősek a Közalapítvány pénzügyi beszámolási folyamatának felügyeletéért.

A könyvvizsgáló éves beszámoló könyvvizsgálataért való felelőssége

A könyvvizsgálat során célunk kellő bizonyosságot szereztünk arról, hogy az éves beszámoló egésze nem tartalmaz akár csalásból, akár hibából eredő lényeges hibás állítást, valamint az, hogy ennek alapján a véleményünket tartalmazó független könyvvizsgálói jelentést bocsássunk ki. A kellő bizonyosság magas fokú bizonyosság, de nem garancia arra, hogy a Magyar Nemzeti Könyvvizsgálati Standardokkal összhangban elvégzett könyvvizsgálat mindig feltárja az egyébként létező lényeges hibás állítást. A hibás állítások eredhetnek csalásból vagy hibából, és lényegesnek minősülnek, ha ésszerű lehet az a várakozás, hogy ezek önmagukban vagy együttesen befolyásolhatják a felhasználók adott éves beszámoló alapján meghozott gazdasági döntéseit.

A Magyar Nemzeti Könyvvizsgálati Standardok szerinti könyvvizsgálat egésze során szakmai megítélést alkalmazunk és szakmai szkepticizmust tartunk fenn.

Továbbá:

- Azonosítjuk és felmérjük az éves beszámoló akár csalásból, akár hibából eredő lényeges hibás állításainak kockázatait, kialakítjuk és végrehajtjuk az ezen kockázatok kezelésére alkalmas könyvvizsgálati eljárásokat, valamint elegendő és megfelelő könyvvizsgálati bizonyítékot szerzünk a véleményünk megalapozásához. A csalásból eredő lényeges hibás állítás fel nem tárásának kockázata nagyobb, mint a hibából eredőé, mivel a csalás magában foglalhat összejátszást, hamisítást, szándékos kihagyásokat, téves nyilatkozatokat, vagy a belső kontroll felülírását.
- Megismerjük a könyvvizsgálat szempontjából releváns belső kontrollt annak érdekében, hogy olyan könyvvizsgálati eljárásokat tervezzünk meg, amelyek az adott körülmények között megfelelőek, de nem azért, hogy a Közalapítvány belső kontrolljának hatékonyságára vonatkozóan véleményt nyilvánítsunk.
- Értékeljük a vezetés által alkalmazott számviteli politika megfelelőségét és a vezetés által készített számviteli becslések és kapcsolódó közzétételek ésszerűségét.
- Következtetést vonunk le arról, hogy helyénvaló-e a vezetés részéről a vállalkozás folytatásának elvén alapuló éves beszámoló összeállítása, valamint a megszerzett könyvvizsgálati bizonyíték alapján arról, hogy fennáll-e lényeges bizonytalanság olyan eseményekkel vagy feltételekkel kapcsolatban, amelyek jelentős kétséget vethetnek fel a Közalapítvány vállalkozás folytatására való képességét illetően. Amennyiben azt a következtetést vonjuk le, hogy lényeges bizonytalanság áll fenn, független könyvvizsgálói jelentésünkben

fel kell hívnunk a figyelmet az éves beszámolóban lévő kapcsolódó közzétételekre, vagy ha a közzétételek e tekintetben nem megfelelőek, minősíteniük kell véleményünket. Következtetéseink a független könyvvizsgálói jelentésünk dátumáig megszerzett könyvvizsgálati bizonyítékon alapulnak. Jövőbeli események vagy feltételek azonban okozhatják azt, hogy a Közalapítvány nem tudja a vállalkozást folytatni.

- Értékeljük az éves beszámoló átfogó bemutatását, felépítését és tartalmát, beleértve a kiegészítő mellékletben tett közzétételeket, valamint értékeljük azt is, hogy az éves beszámolóban teljesül-e az alapul szolgáló ügyletek és események valós bemutatása.
- Az irányítással megbízott személyek tudomására hozzuk - egyéb kérdések mellett - a könyvvizsgálat tervezett hatókörét és ütemezését, a könyvvizsgálat jelentős megállapításait, beleértve a Közalapítvány által alkalmazott belső kontrollnak a könyvvizsgálatunk során általunk azonosított jelentős hiányosságait is, ha voltak ilyenek.

Budapest, 2021. május 26.

**Szuper-Audit Könyvvizsgáló
és Adótanácsadó Kft.**
(MKK nyilv. tart. szám: **001402**)
1139-Budapest, Petneházy u. 24-26.

Németh Tamás
kamarai tag könyvvizsgáló
(MKK tagsági szám: **004852**)

K

KÖZÉP- ÉS KELET-EURÓPAI
TÖRTÉNELEM ÉS TÁRSADALOM KUTATÁSÁÉRT
KÖZALAPÍTVÁNY

SZÖVEGES BESZÁMOLÓ

A 2020. MUNKAÉV TEVÉKENYSÉGÉRŐL

TARTALOMJEGYZÉK

I	VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ	4
II	MÚZEUMI TEVÉKENYSÉG, LÁTOGATÓI SZÁMOK – TERROR HÁZA MÚZEUM	6
2.1	Gyűjteményfejlesztés, gyarapodás	6
2.2	Műtárgyvédelem, konzerválás, restaurálás	7
2.3	Műtárgynyilvántartás, feldolgozás	8
2.4	Tudományos ismeretterjesztés, múzeumpedagógia	9
III	A KÖZALAPÍTVÁNY RENDEZVÉNYEI	10
3.1	(2020-01-15) Viszlát, Lenin! vetítéssorozat – Moszkva tér	10
3.2	(2020-01-22) Arcképek az Osztrák-Magyar Monarchiából – Zita királyné	10
3.3	(2020-01-23) Tókéczki László síremlékének felavatása a Fiumei Úti Sírkertben	11
3.4	(2020-01-30) Mozgásban – Ezt köszönhetjük Scrutonnak!	11
3.5	(2020-02-11) Roger Scruton: Futóbolondok, csalók, agitátorok – Könyvbemutató a XXI. Század Intézetben	12
3.6	(2020-02-12) Viszlát, Lenin! vetítéssorozat – Good bye, Lenin!	13
3.7	(2020-02-13) Arcképek az Osztrák-Magyar Monarchiából – Tisza István	14
3.8	(2020-02-20) Az Ismeretlen Kertész Imre – Tanulóévek 1934-1955 – Kiállítás a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtárban	14
3.9	(2020-02-25) Megemlékezés a Kommunizmus Áldozatainak Emléknapja alkalmából	15
3.10	(2020-03-03) Mozgásban – Változó radikálisok, radikális változások	16
3.11	(2020-03-09) A kommunizmus emlékezete és új törésvonalak Európában – Ryszard Legutko előadása (Eötvös József Előadások)	17
3.12	(2020-03-11) Viszlát, Lenin! vetítéssorozat – Bolse Vita	18
3.13	(2020-06-15) Mozgásban – Rendszerváltás után korszakváltás?	19
3.14	(2020-06-28) Mozgásban – Harc a kultúráért: saját utunkat járjuk	20
3.15	(2020-07-14) Mozgásban – Kultúrharc a XXI. században (Konferencia)	20
3.16	(2020-07-15) Mozgásban – Németország Európa problémája?	22
3.17	(2020-08-20) Filmek az első világháborúról	23
3.18	(2020-09-09) Viszlát, Lenin! vetítéssorozat – 80 millió	23
3.19	(2020-09-17) Új kiadványokkal a 91. (online) Ünnepi Könyvhéten	23
3.20	(2020-09-18) A Kertész Imre Intézet Benczúr utcai székházának zártkörű bemutatóestje	24
3.21	(2020-09-22) Mozgásban – Öt éves a Willkommenskultur	24
3.22	(2020-09-29) Trianon 100 – Ünnepélyes bélyegkibocsátás	25
3.23	(2020-09-29) Az ismeretlen Kertész Imre – Tanulóévek 1934-1955 – Kiállítás Debrecenben	26
3.24	(2020-10-08) Sziveri János-est a Kertész Imre Intézetben	26
3.25	(2020-10-10) A Kertész Imre Intézet székházának megnyitója	27
3.26	(2020-10-12) Mozgásban – Történelmi blokk áll Orbán mögött	28
3.27	(2020-10-14) Hogyan lesz pénzem az írásból? – Konferencia	29
3.28	(2020-10-14) Viszlát, Lenin! vetítéssorozat – Tüske a köröm alatt	29
3.29	(2020-10-15) Mozaik – Gerő András könyvének bemutatója	30
3.30	(2020-10-19) Mozgásban – Szép új világvége	30
3.31	(2020-10-23) Online történelemórák és filmvetítés az 1956-os Magyar Forradalom és Szabadságharc Emléknapján	31
3.32	(2020-10-27) George H. W. Bush budapesti szobrának avatása	32
3.33	(2020-11-09) Emlékezés a 91. éve született Kertész Imrére	33
3.34	(2020-11-09) Mozgásban – Háború Európa ellen	33
3.35	(2020-12-07) Mozgásban – Az amerikai világrend vége?	34
3.36	Karácsonyi kiadványaink online bemutatói	34
3.37	(2020-12-16) Bélyegív az Antall-kormány emlékére	34
3.38	(2020-12-18) Petőfi-díj átadása (megrendezés előtt)	35
3.39	Elkészült a Terror Háza Múzeum mobilapplikációja	35

IV KÖZALAPÍTVÁNY EGYÉB PROJEKTJEI ÉS A HOZZÁJUK KAPCSOLÓDÓ TEVÉKENYSÉGEK, RENDEZVÉNYEK	36
4.1 Első világháborús centenáriumi projekt és rendezvénysorozat	36
4.2 A 30 éve szabadon emlékév programelemei és rendezvényei	40
4.3 A Nemzeti összetartozás éve programelemei és rendezvényei	46
4.4 Puskás Kiállítási Központ megvalósítása	49
4.5 Digitális tananyagfejlesztés	56
4.6 A Habsburg Történeti Intézet tevékenysége	60
4.7 A Kommunizmuskutató Intézet tevékenysége	61
4.8 A Kertész Imre Intézet tevékenysége	62
V A KÖZALAPÍTVÁNY 2020. ÉVI KIADVÁNYAI	65
5.1 Megjelent kiadványok	65
5.2 Elektronikus kiadványaink	69
6.2 Weboldalak	74
6.3 Egyéb online jelenlét	76
VI A KÖZALAPÍTVÁNY ARCHÍVUMÁNAK TEVÉKENYSÉGE	80
7.1 Archívum	80
7.2 Könyvtár	81
7.3 Irattár	81
VII A KÖZALAPÍTVÁNY INGATLANJAINAK MŰSZAKI ÁLLAPOTA – AZ ÜZEMELTETÉSI CSOPORT TEVÉKENYSÉGE	82
8.1 Üzemeltetés, javítás, fejlesztés és átalakítás	82
8.2 A Múzeum ügyeleti tevékenysége	87
8.3 Munka-és tűzvédelmi tevékenységek ellátása	87
8.4 Energiagazdálkodási tevékenységek ellátása	87

I

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

Bár a Közalapítvány 2020-as munkaévének reguláris és projektszintű programelemeit érzékenyen érintették a koronavírus járvány miatt tavasszal és ősszel bevezetett korlátozó intézkedések, azok bonyolítása nagyobb részben zökkenőmentesen megvalósult (a „30 éve szabadon” emlékévként programcsomagja, Puskás Múzeum és a digitális tankönyvprojekt előkészítő munkafolyamata, a Trianoni békediktátum 100. évfordulójára emlékező Nemzeti összetartozás éve egyes elemeinek megvalósítása, a múzeumi applikáció bevezetése, a XXI. Század Intézet elemzői tevékenysége, a Habsburg Történeti Intézet konferenciasorozata, illetve a Kertész Imre Intézet épületének átadása, publikációs és kiállításszervező tevékenysége valamint a hagyatékok digitalizációja).

A koronavírus járvány nyomán előállt vészhelyzet miatt tavasszal és ősszel sor került a Terror Háza Múzeum kényszerű bezárására, ami érzékeny veszteséget jelent, hiszen az a látogatói számok drasztikus csökkenésével járt. Öröm az örömben, hogy a projektek jelentős részét „online üzemmódban” tudtuk folytatni (a Trianon századik évfordulójára emlékező imázsfilmek bemutatása, az iskolásoknak szánt ismeretterjesztő Trianon-füzet készítése, a járvány miatt digitális átállásra kényszerült magyar közoktatás támogatása stb.).

A Közalapítvány munkaszervezetei a korlátozások és kényszerű múzeumi zárás idejére ügyeleti rendszerben működnek, a munkatársak részben otthonról, részben bejárva látják el feladataikat, az értekezletek online platformon zajlanak, ezzel is csökkentve a fertőzések veszélyét. Külön öröm, hogy a kuratóriumi jelentés elkészültéig – bár több munkatársunk megbetegedett – eddig mindenki felgyógyult!

Büszkék lehetünk arra, hogy az online térben zajló programjaink (stúdiósbeszélgetések, bemutatók, kampányok, oktatási tartalmak, online rendezvények stb.) elképesztő népszerűségnek örvendenek, online rendezvényeink a több tízezres (!) részvétel mellett zajlottak és zajlanak, a Közalapítvány internetes platformjainak követői száma pedig több száz ezresre duzzadt ebben az időszakban! Mindannyian várjuk a normális működés feltételeinek visszatérését, így az erre a munkaévre tervezett programjaink egy részét jövőre fogjuk megvalósítani (Trianon tematikájú vándorkiállítás, felnőttképzési programunk több eleme, könyvbemutatók stb.), a tervezői feladatokat (Terror Háza Múzeum megújítása, Határőr úti ingatlan felújítása) pedig javarészt szintén online megoldásokkal folytattuk.

Tájékoztatni szeretném a tisztelt Kuratóriumot, hogy hosszú évek erőfeszítései után idén Közalapítványunk székhelye (Határőr út 35.) valamint az Istenhegyi út 92. szám alatti ingatlan Magyarország Kormányának döntése alapján is tulajdonunkba került. Az Emberi Erőforrások Minisztériuma pedig mintegy 1 milliárd forintos támogatást biztosít a felújítási munkálatokra, melyek tervezési fázisa már megkezdődött. Vezetői összefoglalóm keretében kötelességem továbbá tájékoztatni a Kuratórium tagjait, hogy egyik tagunk, Szájer József volt Európa Parlamenti képviselő ez év decemberében azonnali hatállyal lemondott tagságáról.

II

MÚZEUMI TEVÉKENYSÉG, LÁTOGATÓI SZÁMOK – TERROR HÁZA MÚZEUM

2.1 Gyűjteményfejlesztés, gyarapodás

A Terror Háza Múzeumban 2020 első félévében célirányos gyűjtést a 30 éve szabadon emlékévhöz és a készülő Puskás-kiállításához kapcsolódóan folytattunk.

Az első félévben **a tárgyi- és a numizmatikai** gyűjteményrészeket gyarapítottuk vásárlással:

- **375 darab sportérmet és emléktárgyat** vásároltunk meg egy magángyűjtőtől az 1940-es évek elejétől egészen 1986-ig, a mexikói futball-világbajnokságig. A kollekció túlnyomó része a Rákosi-korszakból, illetve az 1950-es évek közepéről, második feléből származik. Külön értéket képviselnek a Népstadion megnyitásához kötődő emléktárgyak (például Németh Imre, az 1948-as londoni olimpia kalapácsvető aranyérmese első igazgató asztali zászlója).
- **A szovjet csapatok kivonulása** alkalmából kiadott aranyozott bronz emlékérmét az Árpád Érembolttól, régiségkereskedéstől vásároltuk meg.

Továbbra is kiemelt figyelmet fordítunk az 1956-os magyar forradalom és szabadságharc emlékeinek feltárására. A Kommunizmus Áldozatainak Emléknapja kapcsán rendszerint több megkeresés érkezik múzeumunkhoz. Az idei évben ezek közül ajándékként sikerült megszerezni **Péterfi Miklós, 1956-os úpesti szabadságharcos** hős, műegyetemista, elítélt személyes dokumentumait, igazolványait.

A második félévben – a múzeum 2020. június 23-i újra nyitását követően – folytatódott a feldolgozatlan, hivatalosan nyilvántartásba nem vett tárgyi állomány feldolgozása, valamint a műtárgyraktár költöztetésének előkészítése. Célirányos gyűjtés ez idő alatt nem történt. A költöztetésre szeptember elején került sor: az intézmény birtokában lévő műtárgyak mindegyike átkerült a Terror Háza Múzeum raktárából a Kertész Imre Intézet Benczúr utcai, kifejezetten erre a célra kialakított műtárgyraktárába. Ugyancsak szeptemberben, magánszemélyek ajándékozásának köszönhetően a következő tételekkel gyarapodott a gyűjtemény:

- Urbán Gábor **63 darab szocialista választási és propaganda témájú plakátot** adományozott az Intézetnek. A plakátok a Kádár-rendszer idejében készültek.
- Gaskóné Tatár Ágota, intézményünk egykori dolgozója **35 db Kádár-rendszer idejében ('60-70-es évek) készített használati tárgyat** adományozott a

Közalapítványnak, melyek közül a 35. tétel (egy alumínium ételes doboz) további 11 tételt foglal magában. Ezekről a hivatalos nyilvántartásba történő bekerülésig (beleltározásig) ideiglenesen egy tárgyfotókkal bővített lista került felvételre.

- Folyamatban van továbbá még egy ajándékozás, amelyről eddig csupán telefonos és e-mailes egyeztetést folytattunk az adományozási szándékkal élő Szedlacsek Erikával, aki a felajánlott tárgyakat (termelőszövetkezeti kitüntetések, plakettek, Horthy „Vitézségért” katonai kitüntetés, cigaretta/szivartartó) Nagykozárról hozza majd el múzeumunkba.

2.2 Műtárgyvédelem, konzerválás, restaurálás

A Terror Háza Múzeum megelőző és megőrző állományvédelmi tevékenységét a korábbi gyakorlatnak megfelelően folytatta.

A 2019 őszén hivatalos átadás útján múzeumunkba került volt zánkai úttörőmúzeum anyagát konzerváltattuk és fertőtlenítettük. Konkrétan az alábbi munkák készültek el:

- Elvégeztettük az összes – több mint 1100 darab – oklevél papírrestaurátori tisztítását és fertőtlenítését, mert rengeteg por és egyéb kosz, néhol penész rakódott rájuk a korábbi, nem megfelelő Váci úti tárolás során.
- A több mint 1100 darab oklevelet és 625 darab plakátot állagmegőrző savmentes zacskókba, illetve savmentes dobozokba raktuk.
- Az adattári anyagokat, visszaemlékezéseket szétválogattuk, témánként savmentes levéltári dobozokba pakoltuk, az elsődleges keresést lehetővé tévő feliratozásokat elvégeztük.

Műtárgyvédelmi szempontból külön kiemelendő a Benczúr utcai műtárgyraktárba történő költöztetés, 2020. szeptember 3-án. Ennek a műveletnek köszönhetően a tárgyak egy műtárgyvédelmi, állagmegóvási szempontból sokkal megfelelőbb, sokkal optimálisabb klimatikus feltételeket és fényviszonyokat biztosító környezetbe kerültek. A költöztetést megelőző hetekben a Terror Háza Múzeum IV. emeleti műtárgyraktárában a tárgyakat szakszerűen előkészítettük a szállításra (csomagolás, katalogizálás), külön erre a célra rendelt savmentes tasakokban és dobozokban helyeztük el azokat. A savmentes levéltári dobozokon az elsődleges keresést segítő feliratozást elvégeztük, ennek megfelelően helyeztük el őket a Benczúr utcai műtárgyraktár Salgó-polcos rendszerében.

A Terror Háza Múzeum raktárában jelenleg az Úttörő gyűjtemény van elhelyezve, amely korábban a folyosó mentén található „kis raktárban”, illetve a társalgóban kapott ideiglenesen helyet. Az Úttörő gyűjteményt 2020. szeptember 10-én költöztettük át a műtárgyraktárba, hogy

jobb állagvédelmi körülmények között folytathassuk őrzését és feldolgozását, illetve hogy visszaadjuk az általa korábban elfoglalt közösségi teret a munkatársaknak.

2.3 Műtárgynyilvántartás, feldolgozás

Az új gyarapodások szakleltárkönyvi nyilvántartását 80 százalékban elvégeztük. A munkát a koronavírus járvány okozta vészhelyzet miatt átmenetileg szüneteltettük, és amint lehetőségessé vált, folytattuk. **A sportérmekből több mint 250 darabot feldolgoztunk**, azaz a leltározást lehetővé tévő előzetes meghatározást (főleg az anyag és a kor, keletkezés éve tekintetében) elvégeztük, így ezek bejelentésre kerültek.

A nyilvántartás másik nagy területe, a zánkai úttörőmúzeum anyagának műtárgytípus szerinti szétválogatása, darabonkénti beazonosítása, a majdani szakleltári nyilvántartást elősegítő táblázatos listázása volt. Összefoglalva eddig az alábbi munkát végeztük el:

- Plakát – 120 tétel (ez több mint 600 darabot jelent)
- Naplók – 174 tétel
- Visszaemlékezések – 78 tétel
- Oklevelek – 680 tétel (ez több mint 1100 darabot jelent)
- Fotónegatívok – 115 tétel
- Adattári anyagok – 390 tétel

A több ezer darab pozitív fénykép beazonosítását szintén elvégeztük, egyenkénti listázásukat a koronavírus járvány okozta rendkívüli helyzet szakította félbe.

A műtárgyak nyilvántartási, vagyonbiztonsági, illetve közzétételi célú fotózása folytatódott. Az úttörőmúzeum anyagából az összes plakát be lett fotózva nyilvántartási és későbbi publikációs célból. A *Hőseink – Cigány szabadságharcosok 1956* című időszak kiállítás dokumentumfotózása szintén megtörtént.

A műtárgyak Benczúr utcába szállításaig (2020. augusztus 3. és szeptember 3. között) folytattuk a korábban elkezdett, de a pandémiás helyzet miatt szüneteltetett műtárgyállomány szakleltárkönyvi feldolgozását. Ennek eredményeként nyilvántartásba került:

- a Németh Endre-féle sportgyűjteményből mintegy 200 tétel,
- a Holokauszt gyűjteményből 1270 tétel, melyek korábban még nem voltak bejelentve.

A zánkai úttörő anyag műtárgytípus szerinti szétválogatását, darabonkénti meghatározását, s a majdani szakleltárkönyvi nyilvántartást elősegítő táblázatos listázását jelenleg is folytatjuk, eddig a tárgyak körülbelül egyharmada került ily módon előzetes feldolgozásra. Folyamatban van továbbá a digitális leltárkönyvi nyilvántartás: megvásároltuk a szoftvert a

MúzeumDigitártól, a cég munkatársa kijött a múzeumba előadást tartani számunkra a rendszer működéséről.

2.4 Tudományos ismeretterjesztés, múzeumpedagógia

Kéziratban elkészült két tematikus **középiskolai történelemfüzet** (az 1956-os forradalom és szabadságharc; Trianoni békediktátum).

A járványügyi korlátozások miatt a *Múzeumok Éjszakáját* online folytattuk le, október 23-án pedig 1956-os Forradalom és Szabadságharc Emléknapja alkalmából az *Elmondjuk, hogy tudd!* elnevezésű rendhagyó történelemóráinkat szintén online mutattuk be az érdeklődőknek.

III

A KÖZALAPÍTVÁNY RENDEZVÉNYEI

3.1 (2020-01-15) Viszlát, Lenin! vetítéssorozat – Moszkva tér

A 30 éve szabadon emlékév keretében **2020. január 15-én** elindult a *Viszlát, Lenin!* elnevezésű Filmklub. A Terror Háza Múzeum és a Kommunizmuskutató Intézet közös szervezésében zajló programsorozat első rendezvényén Török Ferenc *Moszkva tér* című, a rendszerváltoztatás idején játszódó filmjét láthatták az érdeklődők, amelyben archív felvételeken az 1989-es év több hazai történelmi eseménye, egyebek mellett Nagy Imre újratemetése és Kádár János halála is megjelenik. A vetítést megelőzően **Békés Márton**, a Terror Háza Múzeum kutatási igazgatója beszélgetett **Tallai Gáborral**, a múzeum programigazgatójával, aki maga is ahhoz az 1989-ben érettségizett korosztályához tartozik, amelyről a film is szól.

A beszélgetés során az NDK-ban született, de gimnáziumi tanulmányait már Magyarországon végző Tallai Gábor felidézte a két kommunista rendszerhez és a rendszerváltás évéhez kötődő emlékeit. A programigazgató ahhoz a nemzedékhez tartozik, amely éppen 1989-ben tette le érettségi vizsgáját, és bár személyes emlékei alapján 1989 tavaszán, nyarán már érezni lehetett a változások szelét, a régi beidegződések még elevenen éltek. A rendezvényt megelőző beszélgetést saját sajtós-videós csapat dokumentálta, a 30 éve szabadon emlékév honlapjára pedig cikk került fel az eseményről.

3.2 (2020-01-22) Arcképek az Osztrák-Magyar Monarchiából – Zita királyné

A Habsburg Történelmi Intézet és a Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítvány *Arcképek az Osztrák-Magyar Monarchiából* című sorozatának **2020. január 22-i** rendezvénye IV. Károly király feleségéről, a Bourbon-parmai Zitáról, az utolsó magyar királynéről szólt. A rendezvény meghívott előadója **Maczó Ferenc** történész, a Magyar Tudományos Akadémia „Lendület” Szent Korona Kutatócsoportjának tagja volt. A történész *Zita királyné emlékezete* című előadásában arra törekedett, hogy a királyné életének elsősorban a Monarchia felbomlásig terjedő időszakát mutassa be, de néhány kép kíséretében érintőlegesen élete további részleteiről – a trónról való lemondásról, a menekülésről, a kudarcba fulladt visszatérési kísérletekről, a száműzetésről, IV. Károly haláláról, majd az özvegy Zita Spanyolországban, az Egyesült Államokban, illetve Svájcban töltött utolsó éveiről – is megemlékezett.

3.3 (2020-01-23) Tőkéczi László síremlékének felavatása a Fiumei Úti Sírkertben

A Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítvány és a Dunamelléki Református Egyházkerület szervezésében **2020. január 23-án** – temetésének második évfordulóján –, a Fiumei Úti Sírkertben felavatták Tőkéczi László Széchenyi-díjas történész, egyetemi tanár síremlékét. **Juha Richárd** szobrászművész alkotását **Bogárdi Szabó István** református lelkész, a Magyarországi Református Egyház Dunamelléki Református Egyházkerületének püspöke avatta fel, majd **Békés Márton** történész, Tőkéczi László egykori tanítványa mondott beszédet.

Békés Márton elmondta: a síremlékavatással olyan mementót kívánnak állítani Tőkéczi Lászlónak, amely méltóképpen fejezi ki emberi és szellemi nagyságát, és egyúttal szerénységét is, amelyből e kettő eredt. Egykori tanárát méltatva arról beszélt, Tőkéczi László egész pályáját végigkísérte az eredeti, magyar nemesi liberalizmus hiteles képviselője, amelynek konzerválásában látta, többek között, a saját feladatát is. Előadásaiban és televíziós megnyilatkozásaiban egyaránt fáradhatatlanság, megbocsátó, de sohasem fensőbbes vagy leereszkedő türelem jellemezte, nem ismerte az akadémiai gőgöt, sohasem hivatkozott tekintélyére, mindig érvelt és sohasem kinyilatkoztatott – tette hozzá Békés Márton.

3.4 (2020-01-30) Mozgásban – Ezt köszönhetjük Scrutonnak!

A XXI. Század Intézet élő Facebook-videós elemzései során hónapról-hónapra középtávon is aktuális témákat dolgoz fel meghívott vendégek segítségével. A beszélgetések kiemelt célja, hogy a nemzetközi és a hazai közéletet foglalkoztató ügyeket tágabb összefüggéseikben, mélyrehatóan értelmezze, hosszú évekig érvényes gondolatokat adjon a nézőknek. A **2020. január 30-án** rendezett élő videóelemzés témája a január közepén elhunyt Roger Scruton életútja és tevékenysége volt. A beszélgetést **Pogrányi Lovas Miklós**, a XXI. Század Intézet kutatója vezette, beszélgetőpartnerei **Békés Márton**, a Terror Háza Múzeum kutatási igazgatója és **Czopf Áron**, a Kommentár folyóirat munkatársa voltak.

Czopf Áron felidézte, hogy Scrutont mindig is érdekelte a régióink, és éppen a közép-európai államokban szerzett, a „katakombákba” száműzött civil társadalom tapasztalata volt az, amely az 1968-as párizsi diáklázadások üressége és szentimentalizmusa mellett egyértelművé tette számára, hogy hova vezetnek az utópikus gondolatok, és hogy a helye az ezzel szembenálló oldalon van.

Békés Márton szerint a magyar konzervatívok az 1990-es évek közepétől sokat tanultak Scrutontól, de ő is sokat tanult tőlünk. „Az, hogy Edmund Burke születésének napján halt meg

Scruton, az mindenképpen szimbolikus – mutatott rá Czopf Áron –, hisz ahogy Burke gondolkodását az akkori, az anarchiába forduló párizsi forradalom, úgy Scrutont a 68-as párizsi diáklázadás ihlette meg.” „A következő nagy konzervatív gondolkodó várhatóan közép-európai lesz” – fűzte tovább a beszélgetést Békés Márton, aki magát konzervatív kontinentálisként jellemezte. Mint kifejtette, hagyományátvétel nem létezik, de a magyar hagyományról elgondolkodhatunk ugyanúgy, mint Scruton az angolról, és meg kell tanulunk annyira magyar konzervatívnak lenni, mint amennyire Scruton angol konzervatív volt.

Mit tanulhatunk még tőle? – vetette fel a kérdést Pogrányi Lovas Miklós, amire Czopf Áron válaszképpen az oikophilia, az otthon szeretet fogalmát emelte ki. Ennek lényege a hely szelleméhez, a lokális környezethez való szoros kapcsolódás. De tanulhatunk tőle vitakultúrát is, hiszen kritikája és maró humora mindig elegáns maradt. Scruton nem keseredett bele a harcokba, megengedte magának, hogy szemlélje a világot. Sokat írt a szépről, a művészetekről, munkásságában mindig a harmóniát kereste.

Burke is írt egy fontos művet a fenségesről és a szépről, az angol gondolkodók számára fontos téma a szépség – emlékeztetett Békés Márton, aki Rajcsányi Gellért egy írására hivatkozva felhívta a figyelmet az angol hagyomány és környezet ősiségére, annak évszázadokon keresztül megmaradó változatlanságára. Miközben az elmúlt négyszáz évben mondhatni csak két jelentős esemény történt Nagy-Britanniában – a „dicsőséges forradalom” és a Brexit – addig Magyarországon csak a XX. században több olyan időszakot találunk, amikor néhány év alatt minden többször fenekestül felfordult.

3.5 (2020-02-11) Roger Scruton: Futóbolondok, csalók, agitátorok – Könyvbemutató a XXI. Század Intézetben

Roger Scruton angol író-filozófus *Futóbolondok, csalók, agitátorok – Az újbaloldal gondolkodói* című kötetével ismerkedhettek meg az érdeklődők **2020. február 11-én** a XXI. Század Intézetben. A rendezvényen **Lánczi András**, a Budapesti Corvinus Egyetem rektora mondott laudációt, majd kerekasztal-beszélgetés következett **Pogonyi Szabolcs**, a CEU oktatója, **Frank Füredi**, a XXI. Század Intézet főmunkatársa és **Betlen János**, a könyv fordítója részvételével, **Tallai Gábor**, a Terror Háza Múzeum kutatási igazgatója moderálásával. A vendégeket **Békés Márton**, a Terror Háza Múzeum kutatási igazgatója köszöntötte, az esemény házigazdája **Deák Dániel**, a XXI. Század Intézet vezető elemzője volt.

Deák Dániel arról beszélt, hogy bár remélték, hogy elhívhatják a szerzőt a bemutatóra, Roger Scruton 2020. január 12-én elhunyt, így a rendezvény egyben emlékezés is a kortárs konzervatív filozófia egyik legnagyobb alakjára. Békés Márton köszöntőjében felidézte: Roger Scruton *Az újbaloldal gondolkodói* című, 1985-ben született kötete eredetileg a Salisbury

Review hasábjain cikksorozatként jelent meg, majd a szerző 2015-ben átdolgozta, Magyarországon 2019 novemberében látott napvilágot Közalapítványunk gondozásában. Békés Márton szerint Scruton nagy és nemes életművéhez akkor lehetünk hűek, ha úgy csinálunk mint ő, vagyis egy igazi nemzeti konzervatív programot dolgozunk ki. Ez már Berzsényi Dániel óta folyamatban van a Kárpát-medencében, egy 250 éves stratégiáról beszélünk, amelynek egyik építőeleme lehet ez a kötet is – tette hozzá.

Lánczi András laudációjában arról beszélt, hogy a halálát követően hirtelen nagy lett az érdeklődés Roger Scruton iránt, aki harcos konzervatívként állította be magát a kezdetektől, ennek rendelt alá mindent, még a karrierjét is. „Konzervatívnak lenni sehol sem könnyű – mondta Lánczi András – ennek az az oka, hogy a nyelvezet, amely a globalizált, liberalizált világban megjelent, valójában az újbaloldal nyelve.” Scruton károsnak, haszontalannak és félrevezetőnek tartotta az újbaloldal gondolatait és nyelvezetét.

Betlen János szerint Scruton szövegének lendülete van és nagyon racionális. *Az újbaloldal gondolkodói* című kötet még Margaret Thatcher, egykori brit miniszterelnök kormányzása idején jelent meg és írója egyetemi pályafutását meredek lejtőre állította. Egy egyetemi filozófus a könyv akkori megjelenése után bíráló levelet küldött a kiadónak, majd a kötet lekerült a könyvespolcokról, a megmaradt példányok pedig a szerző fészerében végezték – idézte fel Betlen János. Kitért arra botrányra is, amely a *New Statesman* című a baloldali lapnak adott interjúja után tört ki: „ráfogták, hogy antiszemita”. Holott – Betlen megfogalmazásával – az interjút „megkezelték”, azaz „meghamisították” a lapnál, így pont az nem derült ki, amit mondott, hogy „aki Sorost bírálja, az attól nem antiszemita”.

Frank Furedi többek között arról beszélt, hogy Scruton szerint a konzervatív ötletek szerények, emiatt tudják nehezen inspirálni a fiatalokat, ugyanakkor maga a szerző nemcsak jó filozófus, hanem jó kommunikátor is volt, és a fiatalokat is meg tudta szólítani. Pogonyi Szabolcs szerint a könyv legnagyobb érdeme hétköznapi nyelvezete, a köznyelvi filozofálást azonban egyetemi berkeken belül szinte lehetetlen érvényesíteni, mert élő elvárás egyfajta belső szakmai „metanyelvezet” használata.

3.6 (2020-02-12) Viszlát, Lenin! vetítéssorozat – Good bye, Lenin!

A 30 éve szabadon emlékévként keretében **2020. február 12-én** tartották meg a *Viszlát, Lenin!* elnevezésű Filmklub második vetítését a Kino Café moziban. A Terror Háza Múzeum és a Kommunizmuskutató Intézet közös szervezésében zajló rendezvénysorozat eseményén ezúttal a *Good bye, Lenin!* című német filmet tekinthették meg az érdeklődők. A filmet megelőzően **Békés Márton**, a Terror Háza Múzeum kutatási igazgatója köszöntötte a résztvevőket és röviden felvezette a vetítést. Kiemelte: ez egy olyan film, amely mindenki

számára érthető módon ábrázolja a rendszerváltoztatás folyamatát és rávilágít annak történelmi jelentőségére. A *Wolfgang Becker* rendezte *Good bye, Lenin!* egy 2003-ban bemutatott német filmdráma, amely humoros és tragikus elemeket vegyít. A Német Demokratikus Köztársaság (NDK) bukása és a német újraegyesítés idején játszódó történet lényege, hogy egy testvérpár NDK-rajongó anyja hónapokra kómába esik, semmit sem tud a végbement változásokról, és amikor felébred, a gyerekek, hogy megkíméljék a túlzott izgalomtól, nem is árulják el neki, hogy mi történt időközben. A vetítésen a moziterem minden széke foglalt volt.

3.7 (2020-02-13) Arcképek az Osztrák-Magyar Monarchiából – Tisza István

A Habsburg Történelmi Intézet *Arcképek az Osztrák-Magyar Monarchiából* című rendezvénysorozatának **2020. február 13-i** eseményén **Maruzsa Zoltán** történész (ELTE), az EMMI köznevelésért felelős államtitkára tartott előadást *Tisza István külpolitikai nézetei* címmel. Mint elmondta, Tisza Istvánt apja, Tisza Kálmán révén már gyermekként egy olyan különleges közeg vette körül, ami termékenyítőleg hatott a gondolkodására, és többek között a diplomácia felé terelte érdeklődését. „Politikai gondolkodásának középpontjában a magyar szuverenitás, Magyarország integritásának a kérdése állt, ebből a perspektívából vizsgált nagyon sok ügyet” – szögezte le a történész. Tisza az egyik legfenyegetőbb külpolitikai veszélynek az orosz birodalom pánszláv törekvéseit tekintette. Szintén alapvetés volt számára a németekkel való szövetség, de az Osztrák–Magyar Monarchia megerősítése, a dualizmus fenntartása, a magyar érdekek képviselete ugyancsak politikai elkötelezettségének fontos elemeit képezték. Külpolitikájának változásaira az Első Világháború alatt elsősorban parlamenti beszédeiből következtethetünk – emelte ki a történész, hangsúlyozva: Tisza István ebben a helyzetben is kiállt a német szövetség mellett, ám megjelent a távolságtartás, hiszen számára az elsődleges a magyar szuverenitás, illetve integritás képviselete volt. Mindemellett a Monarchia fenntartásával kapcsolatos álláspontja is jelentősen megváltozott.

3.8 (2020-02-20) Az Ismeretlen Kertész Imre – Tanulóévek 1934-1955 – Kiállítás a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtárban

A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár (FSZEK) volt az ötödik állomása annak a tablókiállításnak, amelyet a Kertész Imre Intézet szervezett *Az Ismeretlen Kertész Imre – Tanulóévek 1934-1955* címmel. A tárlatot **Hafner Zoltán**, a Kertész Imre Intézet igazgatója és **Fodor Péter**, a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár főigazgatója nyitották meg **2020. február 20-án**. Mint Fodor Péter kiemelte, a Nobel-díjas író tanulóéveire koncentráló kiállítás digitális tartalmakkal is

kiegészült, így a látogatók monitoros vetítés, valamint érintőképernyős applikációk segítségével kerülhetnek még közelebb Kertész Imre életéhez, korához, valamint első könyve, a *Sorstalanság* keletkezésének élményszerű megismeréséhez.

Az ünnepélyes megnyitót követően *Irodalom és tudomány – Kertész Imre* címmel irodalmi esttel egybekötött könyvbemutató várta az érdeklődőket, akik az intézet gondozásában megjelent *Kertész Imre művei* című bibliográfiával ismerkedhettek meg. A kiadvány egyfajta áttekintése, összegzése az író eddig megjelent műveinek: nyolc tematikus fejezetben összesíti köteteit, írásait, műfordításait, leveleit, a vele készült interjúkat és idegen nyelven megjelent könyveit. A kötet szerkesztőjével, Hafner Zoltán irodalomtörténésszel a Kertész Imre Intézet operatív igazgatója, **Bednaries Gábor** beszélgetett. Közreműködött: **Lukács Sándor** Kossuth- és Jászai Mari-díjas színművész. (Lásd még: V. fejezet, 1/2. pont, 89. oldal)

3.9 (2020-02-25) Megemlékezés a Kommunizmus Áldozatainak Emléknapja alkalmából

A Terror Háza Múzeum 2020-ben is izgalmas programsorozatnak adott otthont a Kommunizmus Áldozatainak Emléknapja alkalmából. A rendezvénysorozat **2020. február 24-én** kezdődött, amikor közismert közéleti személyiségek – Hrutka Róbert, Jeszenszky Zsolt, R. Kárpáti Péter, Harsányi Levente, Nagy Dániel Viktor, Vári Attila, László Viki, Benkő László, Pásztor Anna és Pauman Dániel – tartottak tárlatvezetést középiskolai csoportoknak történészeink és tárlatvezetőink segítségével a Terror Háza Múzeumban.

A Kommunizmus Áldozatainak Emléknapján **2020. február 25-én** ingyenesen fogadta vendégeit a Terror Háza Múzeum, ahol ezen a napon, a 30 éve szabadon az emlékévhöz kapcsolódóan nyílt meg az *Először szabadon – Az 1990-es első szabad választások plakátjai* című, ingyenesen megtekinthető időszak kiállítás. **Áder János** köztársasági elnök is látogatást tett a múzeumnál, hogy mécsesgyűjtással emlékezzen meg a kommunizmus áldozatairól. Ugyanezen a napon az Uránia Filmszínházban tartottak központi megemlékezést, amelynek keretében **Schmidt Mária**, a Terror Háza Múzeum főigazgatója és **Gulyás Gergely**, Miniszterelnökséget vezető miniszter mondtak beszédet, majd az ünnepség után Schmidt Mária díjakat adott át az *Időkapuk* című történelmi applikációs verseny résztvevőinek.

A Terror Háza Múzeum rendhagyó történelemórái **2020. február 25. és 28. között** várták a diákokat és tanáraikat. Történészeink idén a harminc évvel ezelőtti rendszerváltoztatás történetét, fontosabb eseményeit mutatták be. Az előadásokon – amelyekben többek között a páneurópai piknikről, az első szabad választás plakátjairól, a rendszerváltoztatás jelképeiről és a szovjet csapatok kivonásáról esett szó – csaknem 1500, többek között Budapestről,

Vácról, Szegedről, Pécsről, Nagykállóról, Érdről, Tiszafüredről, Nagykanizsáról, Szolnokról, Székesfehérvárról, Kazincbarcikáról, Dabásról, Mezőtúrról és Ócsáról érkezett diák és tanár vett részt. A rendhagyó történelemórák hallgatói a Terror Háza Múzeum új mobilapplikációjával is megismerkedhettek, illetve megtekinthették a *The Soviet Story* című lett történelmi filmet, amely az előadások után várta az érdeklődőket a Terror Háza Múzeum harmadik emeleti nagytárgyalójában. A rendhagyó történelemórákon a következő előadások hangzottak el:

Bertáné Dr. Varga Judit: *Mondd, te kit választanál? – Az első szabad választás plakátjai*

Békés Márton: *A rendszerváltoztatás ikonográfiája*

László Bernadett: *Páneurópai piknik*

Farkas Sebestyén Lőrinc: *Kis hidegháború*

Szabó Ákos: *Varsó – Prága – Budapest, 1989*

Kalmár Miklós: *Te nem tudod, milyen jó nélküled! – A szovjet csapatok kivonása*

3.10 (2020-03-03) Mozgásban – Változó radikálisok, radikális változások

A XXI. Század Intézet élő Facebook-videós elemzéseit során aktuális témákat dolgoz fel meghívott vendégek segítségével. Az intézet munkatársai és vendégei **2020. március 3-án** arra keresték a választ, hogy mi vezetett a Jobbik széteséséhez és balra tolódásához. A *Változó radikálisok, radikális változások* című rendezvény résztvevői **Nagy Ervin**, a XXI. Század Intézet kutatója és **Szentesi Zöldi László**, a Magyar Demokrata főmunkatársa voltak, a beszélgetést **Deák Dániel**, a XXI. Század Intézet vezető elemzője moderálta.

Deák Dániel a beszélgetés elején kiemelte: a nemzeti radikalizmus a rendszerváltoztatás óta jelen van Magyarországon, de míg az 1990-es években Csurka Istvánnal azonosítottuk, addig a 2000-es évektől a Jobbik vette át a MIÉP szerepét. Mint mondta, a Jobbik ugyanakkor balra tolódott és mára az egykori jobbikos, nemzeti radikális szavazók jelentős része a Fidesz táborát gyarapítja. A kutatások és a választási eredmények azt mutatják, hogy a Jobbik egy év alatt gyakorlatilag összeomlott, az elmúlt hetekben szinte minden nap kilépett valaki a pártból vagy feloszlott valamelyik alapszervezet. Mint fogalmazott, a jelenlegi elnök, Jakab Péter egy konfliktusos személy, aki nem képes egyben tartani a Jobbikot.

Nagy Ervin hangsúlyozta, hogy a nemzeti radikálisok mindig is középpontba helyezték a nemzeti szuverenitást, fontosnak tartják a hagyományaink és a nemzeti érdekeink védelmét, illetve küzdenek az ország gazdasági és politikai mozgásterének tágításáért. Szerinte az az MDF-ből kivált csoport, amely később megalapította a MIÉP-et, volt a szellemi elődje volt azoknak, akik létrehozták a Jobbikot és a 2000-es években elindították a pártot a

professzionális politizálás útjára. Nagy Ervin kiemelte, hogy a nemzeti radikálisok mindig is szembehelyezkedtek a globalizmussal és követelték azt az elitcserét, amely a rendszerváltoztatás után, az elszámoltatás hiánya miatt nem következett be maradéktalanul.

Szentesi Zöldi László szerint Csurka Istvánnak olyan gondolatai voltak, amelyek ma is megállják a helyüket és javarészt megtalálhatóak a Fidesz mai politikájában. Mint fogalmazott, nagy hibája volt Csurkának, hogy nem volt képes professzionális pártot létrehozni, amelyben a választók széles rétege számára eladható módon tudta volna hangoztatni üzeneteit. Nagy Ervinhez hasonlóan ő is hangsúlyozta, hogy a nemzeti radikálisok, a MIÉP-esek egyáltalán nem voltak antiszemiták és rasszisták, hiába igyekeztek rendre megbélyegezni őket a balliberális oldalról. Ez ugyanakkor már nem mondható el a jobbikos karrierpolitikusokról, akik az aktuálpolitikai érdekeik miatt a legdurvább üzenetektől sem riadtak vissza. Mint fogalmaztak, ha Csurka István hallotta volna ezeket, mindenképpen elhatárolódott volna tőlük.

„Egyik párt sem változott annyit, mint a Jobbik” – tette hozzá Nagy Ervin, aki szerint már a 2000-es évek közepén látni lehetett, hogy a szervezet nem abba az irányba tart, amelyet az alapító tagok elgondoltak. Szentesi Zöldi László is osztotta ezt a véleményt, aki szerint már 2006-ban elvesztette az identitását a párt, hiszen onnantól kezdve olyan karrierpolitikusok lepték el, akiknek a nyilvánosság előtt megfogalmazott üzenetek semmit sem jelentettek, csupán politikai hasznot reméltek tőlük. Jakab Péterrel szerinte lényegében vége a pártnak, hiszen a Demokratikus Koalíció „nemzeti tagozatává” teszi azt.

3.11 (2020-03-09) A kommunizmus emlékezete és új törésvonalak Európában – Ryszard Legutko előadása (Eötvös József Előadások)

A XXI. Század Intézet és a Polgári Magyarországért Alapítvány együttműködésének köszönhetően 2015-ben útjára indult nagy sikerű Eötvös József Előadások című sorozat idei rendezvényén **Ryszard Legutko**, a krakkói Jagelló Egyetem filozófiaprofesszora, Európai parlamenti képviselő tartott előadást *A kommunizmus emlékezete és új törésvonalak Európában* címmel **2020. március 9-én** a Várkert Bazárban. A megjelenteket **Gulyás Gergely**, Miniszterelnökséget vezető miniszter köszöntötte.

Gulyás Gergely köszöntőjében kiemelte, Európát meg kell védeni azoktól, akik anyagi vagy hatalmi érdekből meg akarják változtatni, és ebben Közép-Európa évszázados tapasztalata felértékelődik. Mint fogalmazott: „a térség országai megkapták a védőoltást a totalitárius eszmék ellen”. A miniszter a magyar-lengyel kapcsolat történetét felidézve arról beszélt, hogy a mindkét ország történelme különösen nehéz volt, és a két nemzet számíthatott egymásra

1920-ban, 1939-ben, 1956-ban, illetve 1989-ben is. Legutko professzort méltatva közölte, hogy ő „a nyugati világ azon részéhez tartozik, amely megélte a létező szocializmus terrorrendszereinek tombolását, és jól tudja, hogy mennyit ér a szabadság”.

Ryszard Legutko előadásában kifejtette: a közép-európai rendszerek összeomlása után a kommunisták bekapcsolódtak a politikai főáramba, lelkes Európa-pártiak lettek és szövetségesekre leltek a liberálisokban. „Összességében a politikai fősodor balra mozdult el” – jelentette ki. Példának hozta fel, hogy az olyan politikai erők, mint a lengyel Jog és Igazságosság pártja (PiS) az EU-ban nem számítanak legitimnek, függetlenül attól, hogy mekkora felhatalmazást kapnak a választóktól. Legutko ennek okait tárgyaló előadásában a kommunizmust az emberi történelem leggyilkosabb rendszerének nevezte, kifejtve, hogy a kommunisták gondolkodásában – a marxizmus osztályharc-terminológiája folytán – nagy szerepet játszott az ellenségkép, a közélet nyelvét pedig a katonai szótárból vett kifejezések uralták. Utóbbi – folytatta – megfélemlítő hatással volt az emberek gondolkodására és cenzúrát, öncenzúrát eredményezett.

A filozófiaprofesszor úgy vélte: mindaz, amit a marxizmus a kommunizmus idején kifejtett, jelenleg a neomarxizmusban folytatódik, amely erős szövetségesre lelt a liberalizmusban. Utóbbi – tette hozzá – már „nem a legtermékenyebb talaja a szabadságnak”, mivel a liberalizmusnak is erős „ellenségszükséglete” van. Jean-Claude Junckerre, az Európai Bizottság (EB) Marx filozófiáját védelmébe vevő korábbi elnökére is utalva azt mondta, „az EU a kezdetektől a politikai fősodor kezében volt”. Álláspontja szerint a másként gondolkodókat zaklatás, elítélés és jogi szankciók is érik, és egy olyan, az embereket megalázkodásra kényszerítő gyakorlat tanúi vagyunk, mint amilyen a kommunizmus alatt volt.

3.12 (2020-03-11) Viszlát, Lenin! vetítéssorozat – Bolse Vita

Fekete Ibolya *Bolse vita* című filmjével folytatódott **2020. március 11-én** a Terror Háza Múzeum és a Kommunizmuskutató Intézet *Viszlát Lenin!* címet viselő vetítéssorozata. A film előtt **Békés Márton**, a Terror Háza Múzeum kutatási igazgatója **Kormos Valéria** újságíróval beszélgetett a rendszerváltoztatás korszakának hangulatáról, az akkori reményekről és tapasztalatokról. A Táncsics Mihály díjas újságíró elmondta, váratlanul, hirtelen jött a szabadság, amelynek hatalmas illúziókkal vágtak neki akkoriban. Hamar kiderült azonban, hogy a sikerekért továbbra is keményen meg kell dolgozni és az új körülmények között gyakran a szerencselovagok járnak jól.

A felismerések ugyanilyen útját járják be a *Bolse vita* című film hősei is, akiknek története a romániai forradalom és a délszláv háború közötti időszakban játszódik. Gyűjtőpontjuk a Bolse vita nevű pincekocsmá, ennek a felszabadult, ábrándokkal és vágyakkal teli időszaknak

megfelelő légkörű hely. Egy olyan gondtalan kor képe rajzolódik ki, amelyről a szereplők azt szeretnék hinni: ez maga a tértől függetlenített, viszonylagos „Nyugat”, a cél, amely felé közeledtek. A történelem szele azonban könnyen forgószéllé válik, amely elsodorja azokat, akik túlzottan belekényelmesedtek helyzetükbe. A jóindulatú ábrándozókat és piti sefteseket rövid időn belül „nehézfűk” követik, akik a szabad piacot hamar saját üzleti vállalkozásukká alakítják. Szereplőink messze sodródnak, a Bolse víta helyén sexshop nyílik. A film végén a kirobbanó délszláv háború borzalmairól készült felvételeket láthatunk, az elérni vágyott Jugoszlávia pusztulásával téve teljessé a kibontakozó illúzióvesztést.

3.13 (2020-06-15) Mozgásban – Rendszerváltás után korszakváltás?

Az elmúlt 10 év kormányzati teljesítményét vette górcső alá a XXI. Század Intézet *Mozgásban* című élő videóelemzés-sorozatának **2020. június 15-i** műsora. A beszélgetést **Deák Dániel**, a XXI. Század Intézet vezető elemzője moderálta, beszélgetőpartnerei **G. Fodor Gábor** politológus és **Békés Márton**, a Terror Háza Múzeum kutatási igazgatója voltak.

G. Fodor Gábor kifejtette, hogy ma már egyre inkább az Orbán-rendszer alapjain létrejövő korszakváltásról kell beszélnünk, annak ellenére, hogy a történelmi korszakhatárokat általában a múltat vizsgálva szoktuk meghatározni. A most megfigyelhető államszerkezeti átalakulások mellett azonban „olyan fundamentális változásokról van szó, amelyek nem csupán a személyekben és az intézményekben testesülnek meg, hanem megváltoztatják mindazt, ahogyan eddig gondolkodtak, cselekedtek a politikában” – mondta. A rendszerváltoztatást követő 20 évet alapvetően még mindig a baloldali gondolkodásmód határozta meg, az elmúlt 10 évben viszont lekerült a „szemellenző” és kiderült, hogy mindazt, amit korábban lehetetlennek hittek, mégis lehetséges megvalósítani.

Békés Márton egyetértett a helyzetelemzéssel, hozzátéve, hogy 2010-től rendszerváltásnál is több történt, hiszen „mentalitásváltás” kezdődött, amely alapja lehet a korszakváltásnak. Véleménye szerint az Orbán-kormány megalakulása nem csupán a rendszerváltoztatás befejezésére adott lehetőséget, hanem egy olyan kultúraváltás ígéretét is hordozta, melynek alapján korszakot lehet váltani, vagy inkább építeni. Ilyen értelemben „az Orbán-kormány célba juttatta 2010-et követően a magyar rendszerváltást”, ami abból látszik leginkább, hogy az éppen G. Fodor Gábor által leírt „reformpárti ideológiai kontinuum” 20 éve után más gondolkodási logikát indított útjára. A progresszivitás – vagyis a kommunizmus és a liberalizmus által is elképzelt jövőbeni ideális állapot felé mutató politikai gondolkodás – folytonosságát, illetve a folyamatos „válságkezelést” 2010-ben megszakította az Orbán-kormány és belekezdett egy új korszak építésébe. Békés Márton felhívta a figyelmet arra, hogy

2010 óta a politika retorikai eszközkészletében a magyar jobboldal nem használja a „válság” szót, míg a korábbi Medgyessy–Gyurcsány–Bajnai kormányok alatt szüntelenül erről volt szó.

3.14 (2020-06-28) Mozgásban – Harc a kultúráért: saját utunkat járjuk

A világban zajló kulturális küzdelmek megvitatását tűzte ki céljául a XXI. Század Intézet *Mozgásban* című sorozatának **2020. június 28-én** elhangzott adására. A beszélgetést **Deák Dániel**, a XXI. Század Intézet vezető elemzője moderálta, beszélgetőpartnerei pedig **Orbán Balázs**, a Miniszterelnökség parlamenti és stratégiai államtitkára és **Békés Márton** történész, a Terror Háza Múzeum kutatási igazgatója, a Kommentár folyóirat főszerkesztője voltak.

Az Amerikai Egyesült Államokban és több nyugat-európai országban már hónapok óta kulturális eredetű, olykor véres zavargások zajlanak, ugyanakkor Közép-Európa kimarad ebből az újabb társadalmi válságból – mondta felvezetőjében Deák Dániel. Orbán Balázs ezzel kapcsolatban kiemelte: egyre inkább érződik a nyugati civilizáció irányvesztettsége, míg sok más civilizáció – például a kínai vagy a muszlim – egyre inkább felemelkedik. A mostani zavargások csupán tünetei ennek a nyugati irányvesztésnek, ami az USA esetében rémisztő jelenség, hiszen könnyen elveszítheti vezető pozícióját a világban. Lényegében „saját történelmi, alkotmányozó személyiségeik ellen zajlik a lázadás” – tette hozzá.

Békés Márton szerint is irányvesztés tapasztalható a nyugati világban és nem látszik, hogy a szimbolikusan a szoborrombolásokkal azonosítható jelenséget mi követi, azaz milyen világ vár ránk. Ellenpéldaként említette az 1956-os magyar forradalmat, amikor a Sztálin-szobor ledöntése után annak helyére egyből kitűzték a Rákosi-címer nélküli magyar zászlót, ezzel jelezve, hogy a kommunizmus hiánya az a pozitív cél, amit a nép maga elé tűzött. Jelen pillanatban viszont nem látjuk, hogy a Nyugaton zajló kulturális lázadásnak mi a valódi célja, mi lesz a folyamat vége – mondta Békés Márton.

3.15 (2020-07-14) Mozgásban – Kultúrharc a XXI. században (Konferencia)

Mozgásban – Kultúrharc a XXI. században címmel rendezett konferenciát **2020. július 14-én** a XXI. Század Intézet. A rendezvény előadói **Gulyás Gergely**, Miniszterelnökséget vezető miniszter, **Schmidt Mária**, a XXI. Század Intézet főigazgatója, **Gerő András**, a Habsburg Történelmi Intézet igazgatója, **Frank Füredi**, a XXI. Század Intézet tudományos főmunkatársa, **Mark Higgie** egykori ausztrál nagykövet, a Danube Institute tanácsadója, **Orbán Balázs**, a Miniszterelnökség parlamenti és stratégiai államtitkára és **Békés Márton**, a Terror Háza Múzeum kutatási igazgatója voltak. A konferenciázáró kerekasztal-beszélgetését **Szabó László** kommunikációs szakember moderálta, a résztvevők **G. Fodor Gábor** politológus,

Galló Béla, a XXI. Század Intézet tudományos főmunkatársa és **Szánthó Miklós**, az Alapjogokért Központ igazgatója voltak.

Schmidt Mária *Most múlik pontosan* című, az amerikai modell bukásáról szóló előadásában elmondta: a liberalizmus mára szitokszóvá vált, semmi más nem maradt belőle, csak egy üres dogmahalmaz, és nem tekinthető szabadságpártinak, sokkal inkább szabadságellenesnek. A BLM-mozgalom célja nem a feketék egyenlősítése, annak résztvevői a fehérek helyébe akarnak lépni, azt akarják, hogy úgy szolgálják őket, ahogy elődeik szolgálták a fehéreket. A Nyugaton felidézett kulturális háború céljai látszólag vonzó, üdvözlendő törekvések, mint a szabadságért, a „nyílt társadalomért” vagy a rasszizmus ellen zajló küzdelem.

Frank Furedi *A bizonyos „nyílt társadalom” – a kultúra ellen* című előadásában kijelentette: a „nyílt társadalomért” folytatott kultúrharc valójában a nem tetsző vélemények elhallgattatását jelenti, amelynek Nyugaton bevett szófordulata is van (cancel culture vagyis a „kirekesztés kultúrája”). A „nyílt társadalom” harcosai nem bírják elviselni az emberek közötti különbségeket, így minden országot „ki akarnak nyitni”. Csak addig „demokraták”, amíg érdekeinek megfelel, ha céljaikat éppen az imperializmus révén tudják érvényesíteni, akkor azt támogatják.

Ez a kultúrharc ma Európát is kettéosztja, hiszen újabaloldalinak lenni ma nagy divat Nyugat-Európában. Közép- és Kelet-Európa népei viszont nem kérnek ezekből a folyamatokból. Gulyás Gergely, Miniszterelnökséget vezető miniszter *Ez a harc már a végső?* című előadásában elmondta: ennek okát abban látja, hogy a kommunizmus idején a keleti blokk országai megtapasztalhatták a diktatúra mibenlétét, a vélemények elhallgattatását. Azonban, ha nem vigyázunk, nem szervezzük meg magunkat, a konzervatív közösségeket, akkor Magyarország is nyugati útra léphet – hangsúlyozta.

Ehhez kapcsolódóan Mark Higgie Nagy-Britannia szuverén útra lépéséről és az ország jelenlegi kilátásairól beszélt *Képrombolás után: Nagy-Britannia vagy Kis-Anglia?* címmel. Gerő András *A mai Magyarország és a magyar klasszikus liberális hagyomány* című előadásában a magyar liberalizmus kapcsán nyújtott történeti kitekintést. Mint mondta, Magyarország valójában megőrizte a klasszikus liberalizmus értékeit, míg a mai progresszív törekvéseket egyenesen antiliberálisnak nevezhetjük.

Orbán Balázs *Államalapítás a XXI. században – A magyar állam karaktere* címmel tartott előadásában hangsúlyozta: ha azt hisszük, hogy a siker receptje külföldről jön, akkor leszokunk a gondolkodásról, s hiába veszünk át másutt jól működő intézményeket, mintákat, nem fogjuk tudni működtetni azokat. A magyar karakter hat jellemvonását emelte ki: a szabadságszeretetet, a hódítás nélküli vitézséget, az idegen eszmékkel szembeni kritikus

magatartást, a keleti–nyugati kettősséget, a megosztottságunk és egységünk ambivalenciáját, valamint a kereszténységet, mint az államépítés és megújulás mindenkori alapját.

Békés Márton *Csak a szimbólumok számítanak* című előadásában rámutatott, hogy a történelmi és kulturális kánoncsere, a régi szimbólumok újjakkal való következetes felváltása általában rendszer-, sőt korszakváltást jelent. Ilyennel próbálkoztak Magyarországon 1919-ben, amikor papírmassével takarták el a nem tetsző szobrokat, és ilyen szimbólumcsere ment végbe 1945 után is, idegen jelképek segítségével. A Sztálin-szobor 1956-os ledöntése maga volt a forradalom, a kommunista címer eltávolításával a lyukas zászló a szabadságot jelképezte, a Szabad Nép felirat A NÉP-pé történő átalakítása pedig a rendszer hazugságait leplezte le, miközben közvetlenül is megjelenítette a forradalom alanyát, tárgyát és célját.

De mi lesz ennek a küzdelemnek a vége, kitörhet-e valaha a kultúrbéke? Ezt a kérdést járta körül az a kerekasztal-beszélgetés, amelyen Galló Béla, G. Fodor Gábor és Szánthó Miklós vett részt. Abban mindannyian egyetértettek, hogy a kultúrbéke nem lehetséges, a küzdelemben nem lehet kompromisszumra jutni. Galló Béla kiemelte a kultúrharc amerikai választásokkal kapcsolatos aktuálpolitikai céljait, ami kapcsán G. Fodor Gábor rámutatott, hogy az amerikai elitek Trump elleni küzdelmükben ezúttal talán egy olyan ajtót nyitottak ki, amelyet már nem tudnak bezárni, az események pedig visszafordíthatatlanok lesznek. A kerekasztal-beszélgetés is világossá tette a kultúrharc proxyjellegét. Szánthó Miklós kiemelte, hogy a liberálisok kisajátítottak bizonyos fogalmakat, mint például a demokrácia vagy a szabadság, azokat egyedül a saját szemléletükkel azonosítva, nézeteiket pedig politikamentes, apolitikus felületeken hirdetik, leplezve azok politikai jellegét.

3.16 (2020-07-15) Mozgásban – Németország Európa problémája?

A XXI. Század Intézet *Mozgásban* című élő videóelemzés-sorozatának **2020. július 15-én** elhangzott, *Németország Európa problémája?* című adása a soron következő német uniós elnökség kilátásairól szólt. A résztvevők **Deutsch Tamás**, a Fidesz Európai parlamenti képviselője és **Galló Béla** politológus, a XXI. Század Intézet tudományos főmunkatársa voltak, a beszélgetést **Deák Dániel**, a XXI. Század Intézet vezető elemzője moderálta.

Deutsch Tamás a műsorban egyebek mellett arról beszélt, hogy a német soros elnökségnek nagyon sok fajsúlyos kihívással kell megküzdenie. Mint kifejtette, a bevándorlás kapcsán az elosztási mechanizmust leszámítva már lényegében a korábbi magyar javaslatokat látjuk visszaköszönni, hiszen már ők is látják, hogy a 2015-ös német álláspont „totális kudarc”. Galló Béla szerint a magyar kormány nagyon okos álláspontra helyezkedett az uniós hitelfelvétel kapcsán, sikeresen képviseli a magyar érdekeket. A műsor házigazdája, Deák Dániel pedig

kiemelte, hogy a soros elnökség alatt a németeknek kompromisszumra kell törekedniük, ugyanakkor várhatóan a saját érdekeiket akarják majd érvényesíteni minden kérdésben.

3.17 (2020-08-20) Filmek az első világháborúról

Államalapításunk ünnepe, illetve a Nemzeti Összetartozás éve alkalmából, *Ahogy még soha nem hallottál az első világháborúról* címmel egésznapos, ingyenes filmvetítés várta az érdeklődőket **2020. augusztus 20-án** a Terror Háza Múzeum harmadik emeleti nagytermében. A program keretében az első világháború, illetve a trianoni békediktátum centenáriuma kapcsán, Schmidt Mária és Tallai Gábor forgatókönyve alapján készült, M. Nagy Richárd rendezte dokumentumfilmek voltak láthatók. A nézők a következő – magyar és angol nyelvű – filmeket tekinthették meg:

- *Európai testvérháború 1914-1918 / Europe's Fraternal War 1914-1918*
- *Új világ született / New World Was Born*

3.18 (2020-09-09) Viszlát, Lenin! vetítéssorozat – 80 millió

A Terror Háza Múzeum és a Kommunizmuskutató Intézet *Viszlát, Lenin!* elnevezésű filmklubjának **2020. szeptember 9-i** vetítésén a *80 millió* című lengyel filmdrámát tekinthették meg az érdeklődők. A *30 éve szabadon* emlékévként keretében megrendezett programot a budapesti Lengyel Intézet támogatta. Waldemar Krzystek író-rendező 1981-ben, 10 nappal a hadiállapot bevezetése előtt játszódó alkotásában egy lenyűgöző akción keresztül jelenik meg a XX. századi lengyel történelem egyik meghatározó fejezete. A film 2013-ban Lengyelország Oscar-nevezettje volt a legjobb idegen nyelvű film kategóriában. A járványhelyzet miatt a filmvetítést megelőző beszélgetés ezúttal elmaradt.

3.19 (2020-09-17) Új kiadványokkal a 91. (online) Ünnepi Könyvhéten

A Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítvány négy új kötettel jelentkezett a 91. Ünnepi Könyvhétre, amelyet a Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülete a koronavírus-járvány okozta veszélyhelyzetre tekintettel online rendezett meg **2020. szeptember 17-20.** között. Megjelent Gerő András történész *Mozaik – Magyar jelenidő és történelem* című könyve, Domonkos László a magyar forradalmárok oldalára állt szovjet katonák históriáját meséli el *Átállt szovjet katonák 1956-ban* című kötetében, a fiatalon elhunyt költőtől, Sziveri Jánostól *A szélherceg – válogatott versek* címmel látott napvilágot új költemény-kollekció, Tökéczki László történész pedig halála előtti egyik utolsó munkájaként gróf Andrássy Gyula szellemi-politikai arcélét rajzolta meg a

nagyközönség számára. Az új kiadványokat videóbeszélgetések, valamint tájékoztató cikkek, kisfilmek segítségével mutatta be a Közalapítvány saját, illetve a Könyvhét online felületein.

3.20 (2020-09-18) A Kertész Imre Intézet Benczúr utcai székházának zártkörű bemutatóestje

Schmidt Mária, a Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítvány főigazgatója, valamint a Kertész Imre Intézet két vezetője, **Hafner Zoltán** igazgató és **Szabó Tamás** programigazgató **2020. szeptember 18-án** zártkörű rendezvény keretében mutatták be a Kertész Imre Intézet új székházát a Közalapítvány és az Intézet partnereinek. A rendezvényen Schmidt Mária hangsúlyozta: a beruházás elsődleges célja az értékőrzés volt, így amit lehetett, azt megmentették az 1910-ben épült villában, ahol azonban nem maradtak fenn az eredeti részletek, ott az épület szellemiségét őrző, de XXI. századi megoldásokat alkalmaztak. Hafner Zoltán az Intézet tevékenységéről szólva kiemelte: Kertész Imre élete és életműve jelentős részben még feltáratlan és publikálatlan, ebbe a munkába az intézet más kutatókat, szakembereket, műfordítókat is szeretne bevonni. Szabó Tamás ismertette: a Benczúr utca 46. szám alatti szecessziós villát a Közalapítvány bruttó 762 millió forintért vásárolta meg a Fővárosi Önkormányzattól, majd bruttó 2 milliárd forintból újíttotta fel. Az esten fellépett a Blahalouisiana zenekar és Szabó Sebestyén László, a Nemzeti Színház művésze.

3.21 (2020-09-22) Mozgásban – Öt éves a Willkommenskultur

A XXI. Század Intézet *Mozgásban* című élő videóelemzés-sorozata **2020. szeptember 22-én** megtartott adásának a német bevándorláspolitikai ötödik évfordulója adta aktualitását. A rendezvény résztvevői **Kovács Zoltán**, nemzetközi kommunikációért felelős államtitkár, **Pröhle Gergely**, a Habsburg Ottó Alapítvány igazgatója és **Frank Füredi**, a XXI. Század Intézet tudományos főmunkatársa voltak. A beszélgetést **Deák Dániel**, a XXI. Század Intézet vezető elemzője moderálta.

Kovács Zoltán arra hívta fel a figyelmet, hogy az illegális migráció 2013-tól erősödött, 2015-ben pedig már naponta ezrével érkeztek a határokhoz az illegális bevándorlók, és amikor a Budapesten átvezető csempészútvonalak is bedugultak, akkor torlódtak fel a migránsok a Keleti pályaudvarnál. „Ekkor a német felsőbbrendűség és morális imperializmus alapján igaztalan vádak fogalmazódtak meg Magyarországgal szemben, nem kis részben a német sajtó hatására, amely nyomást gyakorol az ottani politikára” – mondta az államtitkár. Frank Füredi annak a véleményének adott hangot, hogy Nagy-Britanniában sokan a migráció miatt szavaztak a Brexitre, az EU elhagyására. „Azóta is érkeznek a migránsok Nagy-Britanniába, de nem történik semmi” – fogalmazott. Mint kifejtette, a politikai elit gyáva, nem merik azt

mondani, hogy ez így nem mehet tovább, mert félnek a médiától, félnek kimondani, hogy a migránsokat meg kell állítani – jegyezte meg.

Pröhle Gergely a migrációs válság kezdetére utalva arra hívta fel a figyelmet, hogy öt évvel ezelőtt a magyar kormány – ellentétben például a görög hatóságokkal – jogkövető magatartást tanúsított, igyekezett elvégezni feladatát, regisztrálni, nyilvántartásba venni az érkezőket. Éppen ez ellen tiltakoztak a Keleti pályaudvarnál feltorlódott migránsok, és erre mondta azt a német politika, hogy Magyarország rosszul bánik a menekültekkel, ezért kell nekik segíteni.

3.22 (2020-09-29) Trianon 100 – Ünnepeles bélyegkibocsátás

A Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítvány és a Magyar Posta Zrt. bélyegívvvel állított emléket az első világháborút lezáró trianoni békediktátum aláírása centenáriumának. A *Trianon 100* című, **Takács Tamás** tervezte bélyegívet **2020. szeptember 29-én** mutatták be a Terror Háza Múzeumban. A bélyegkibocsátó ünnepségen **Schmidt Mária**, a múzeum főigazgatója, **Gulyás Gergely**, Miniszterelnökséget vezető miniszter és **Schamschula György**, a Magyar Posta Zrt. vezérigazgatója mondtak beszédet. A moderátor **Tallai Gábor**, a múzeum programigazgatója volt.

Gulyás Gergely úgy fogalmazott, 100 év távlatából Trianon elsősorban azt jelenti, hogy „a magyar nemzet akkor is túlél, ha halálra szánják. Volt erőnk megmaradni a nehezebb időkben is, volt erőnk újra megtalálni, felvenni, és megerősíteni az elszakított nemzetrészekhez kapcsolódó kötelékeket. Trianon egy évszázad múltával figyelmeztetés: a szembenállás Közép-Európában nem járható út. Birodalmak ütközőzónájában élve csak akkor védhetjük meg szabadságunkat és csak akkor tudjuk megőrizni kultúránkat, mindazt, akik és amik vagyunk, és csak akkor alkothatjuk meg a magunk jövőjét, ha a Kárpát-medencében határookra tekintet nélkül lelhetünk valamennyien otthonra – hangsúlyozta a miniszter.

Schmidt Mária elmondta: „Lehet, hogy a XX. századi történelemben járatos embernek mazochizmusnak tűnhet, hogy éppen a történelem egyik legnagyobb igazságtalanságát örökítik meg emlékbélyeggel, ám aki így reagál, annak fogalma sincs a túlélés szabályairól. Nem tudja, hogy mi magyarok nem az igazságtalanságra, nem a pusztulásra, nem az érzéketlenségre, a kisemmizésre, a szegényre, a kapzsiságra, az arroganciára emlékezünk, hanem arra, hogy mindezek nem fogtak rajtunk, hogy a szeretet, az élni akarás erősebb volt és hozzásegített bennünket a túléléshez.”

Schamschula György arról beszélt, hogy társaságuk története mindvégig összeforrt a nemzetével, hiszen az 1867-es kiegyezés után jöhetett létre a hangsúlyozottan nemzeti jellegű posta. A Trianon után újra kellett szervezni a postát, figyelmet fordítva arra, hogy megélhetést biztosítsanak az elcsatolt területekről érkező munkatársaknak. A vezérigazgató jelezte: alkalmi

bélyegeikkel egyszerre emlékeznek és emlékeztetnek történelmünk fontos eseményeire, több mint másfél évszázada. Megemlítette: az ezer forintos össznévértékű és 4500 vágott példányban kibocsátott trianoni bélyegblokkon Vörösmarty Mihály *Szózatának* „Megfogyva bár, de törve nem” sora olvasható, és az Országház kupolacsarnoka látható.

3.23 (2020-09-29) Az ismeretlen Kertész Imre – Tanulóévek 1934-1955 – Kiállítás Debrecenben

A Kertész Imre Intézet vándorkiállításának hatodik állomása – Szeged, Szabadka, Pápa, a budapesti Vígszínház és a Fővárosi Szabó Ervin könyvtár után – a debreceni Nagyerdei Víztoronyban mutatta be Kertész Imre fiatalkori életének fontos állomásait. A tárlat anyaga a korábban bemutatott képek és képaláírások mellett egy speciális, a Víztorony üvegfelületére készült több méteres információs matricával bővült a debreceni helyszínre. A kiállítás **2020. szeptember 29-én** megrendezett megnyitóján **Szabó Tamás**, a Kertész Imre Intézet programigazgatója megköszönte Debrecen város meghívását és ismertette, milyen rendezvényeket tervez a közeljövőben az Intézet. Beszédet mondott **Puskás István**, Debrecen kultúráért felelős alpolgármestere és **Hafner Zoltán**, a Kertész Intézet igazgatója. A megnyitó ünnepségen az Arco Nobile vonósnégyes Sugár Rezső: 2. vonósnégyes, I. és II. részletét adta elő, Mercs János színművész pedig felolvasta Kertész Imrétől a *Stockholmi beszédet*. A tárlatot 2020. október 29-ig tekinthették meg az érdeklődők.

3.24 (2020-10-08) Sziveri János-est a Kertész Imre Intézetben

Irodalmi esttel egybekötött könyvbemutatóval emlékezett meg Sziveri János halálának 30. évfordulójáról a költő hagyatékát gondozó Kertész Imre Intézet. A **2020. október 8-án** megtartott rendezvényen **Wunderlich József** színművész olvasott fel *A szélherceg* címmel, a Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítvány gondozásában megjelentetett válogatáskötetből, majd kerekasztal-beszélgetés következett **Fenyvesi Ottó** és **Zalán Tibor** költők, valamint **Hafner Zoltán**, a Kertész Imre Intézet igazgatója részvételével.

Hafner Zoltán a beszélgetésen kifejtette, kivételes lehetőség, hogy Sziveri János hagyatékának még feltáratlan részeit, publikálatlan anyagait méltó körülmények között tudják kezelni. „Szakmai és etikai felelősséget is vállalunk ezért a hagyatékért. Komplex és többirányú gyűjtő- és kutatómunkát kezdtünk meg, *A szélherceg* című válogatáskötet ennek a rendszerező munkának csupán első állomása. Sziveri János sokoldalú művész volt, a képzőművészeti írásai még felfedezésre várnak” – emelte ki az igazgató.

Fenyvesi Ottó költő, író, képzőművész fiatalkorát együtt töltötte Sziveri Jánossal, emlékezete szerint inkább gondolati trükkökből állt az alkotóművészetük. „Nem voltunk képzett képzőművészek, megpróbáltunk a hetvenes években minden művészeti stílust befogadni. Az Új Symposion oldalain nagy hangsúlyt fektettünk arra, hogy tematika szintjén erősítsük a képzőművészeti vonalat. A hetvenes-nyolcvanas évek összművészeti hatásai, mint a punk, vagy az alternatív zenék Sziveri János verseinek az előadásmódjára is hatottak. A performanszt, mint képzőművészeti elemet használta” – fogalmazott Fenyvesi Ottó.

Zalán Tibor költő, író, dramaturg együtt dolgozott Sziveri Jánossal, aki az Új Symposiont annak 1983-as felszámolásáig főszerkesztőként vezette. „Jó ízlése volt, remek lapot szerkesztett, pedig nehéz örökségünk volt. Az előttünk alkotó nemzedék erős avantgárd nemzedék volt, bennünk pedig erős volt a késztetés, hogy valami mást csináljunk. János egyszerre volt ösztönös és szigorú, fegyelmezett szerkesztéssel dolgozott. Ez a kettősség a verseiben, alkotásaiban is visszatükröződik” – idézte fel Zalán Tibor.

Az irodalmi est végén **Lajkó Félix** Liszt Ferenc-díjas hegedűművész adott koncertet, majd **Szabó Tamás**, a Kertész Imre Intézet programigazgatója bejelentette, hogy az Intézet Sziveri János halálának 30. évfordulójára nyílt zenei pályázatot írt ki, amelyre december 15-ig lehet beküldeni az alkotásokat. *(A pályázatról a Kertész Imre Intézet honlapján lehet tájékozódni.)*

3.25 (2020-10-10) A Kertész Imre Intézet székházának megnyitója

Orbán Viktor miniszterelnök és **Schmidt Mária**, a Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítvány főigazgatója **2020. október 10-én** ünnepélyesen megnyitották a Kertész Imre Intézet új székházát. A Benczúr utca 46.szám alatti szecessziós villát a Közalapítvány bruttó 762 millió forintért vásárolta meg a Fővárosi Önkormányzattól, majd bruttó kétmilliárd forintból újíttotta fel.

Orbán Viktor megnyitóbeszédében több idézetet is felelevenített a Nobel-díjas íróról, így például arra a gondolatára is emlékeztetett, miszerint „olyan állatfajta, amelyet multikulturális társadalomnak hívnak, nem létezik”. Kertész Imre szerint ugyanis az európai civilizáció bajaira csak a saját civilizációs keretein belül szabad válaszokat keresni, kívülről importált megoldások nem működnek. A miniszterelnök felidézte, hogy amikor Kertész Imre megkapta az irodalmi Nobel-díjat, heves viták zajlottak Magyarországon, különösen a jobboldal és inkább annak radikálisabb része úgy gondolta, ugyan óriási siker a Nobel-díj, de „minden relatív, micsoda nagy írók nem kaptak” például a két világháború között, és azt is mondták, nyilván azért kapta Kertész Imre a kitüntetést, mert regénye, a *Sorstalanság* holokausztárgyú. Ez a vita beskatulyázta Kertész Imrét „egy olyan fiókba, ahová ő soha nem vágyakozott és nem is volt semmi indoka, hogy oda bezárják”, az ő mély intellektusát ugyanis nem lehet korlátok közé

szorítani – jelentette ki Orbán Viktor. Az író életútjából kiemelte: Kertész Imre a kommunizmusban a teljes kívülállás stratégiáját választotta, tisztán akart élni, nem akart kompromittálódni, úgy gondolta, „ebben nem szabad részt venni. A Budapesten megvalósuló belső emigrációt választotta” – fogalmazott.

Schmidt Mária felidézte: három évvel ezelőtt merült fel az a gondolat, hogy Kertész Imre hagyatékának máshol nem őrzött részét saját intézményben dolgozzák fel és hozzanak létre egy olyan intézetet, amely az író emlékét, hagyatékát és örökségét méltó módon ápolja. Orbán Viktor miniszterelnök az első pillanattól támogatta ezt az elképzelést – emelte ki, majd emlékeztetett arra, hogy az intézetnek otthont adó Benczúr utcai szecessziós villát a XX. század elejének mesterei olyan színvonalon alkották meg, hogy a mai napig is a látogató csodálatát váltja ki. A felújításkor igyekeztek mindent, amit lehet, megőrizni, a beruházás többi részét pedig hasonló színvonalon elvégezni. Schmidt Mária elmondása szerint a Kertész Imre Intézet a kutatók mellett a szélesebb közönséget is várja irodalmi és társművészeti programokkal, de kutatói és fordítói ösztöndíjprogramokat is rendszeresen hirdet.

3.26 (2020-10-12) Mozgásban – Történelmi blokk áll Orbán mögött

A XXI. Század Intézet *Mozgásban* című élő videóelemzés-sorozata **2020. október 12-én** elhangzott adásának vendégei – **G. Fodor Gábor** politológus és **Békés Márton**, a Terror Háza Múzeum kutatási igazgatója, a Kommentár folyóirat főszerkesztője – az elmúlt évtizedek politikai változásairól beszélgettek **Deák Dániel**, a XXI. Század Intézet vezető elemzője moderálásával. A műsor apropója Békés Márton *Történelmi blokk áll Orbán mögött* című tanulmánya volt, amelyben a történész kifejti: az elmúlt 10 évben az Orbán Viktor vezette Fidesz–KDNP-nek sikerült egy olyan „új társadalmi koalíciót kormányzása mögé állítania, amely stabilan a hazai érdekek és értékek képviselete mellett szavaz”.

Békés Márton a beszélgetés elején kifejtette, a város–vidék, a vallásos–nem vallásos, tőkés–munkás és egyéb más törésvonalak minden társadalomban jelen vannak, az ezeket megszólaltató pártok azonban bizonyos törésvonalakat fel tudnak erősíteni, másokat pedig el tudnak halványítani. Szerinte az elmúlt 10 év stabil kormányzása azokat a pontokat találta meg a magyar társadalomban, amelyek összekötik az embereket. Azért nevezhető nemzeti „Orbán-koalíciónak” a kormányzás mögött álló társadalmi közeg, mert a Fidesz–KDNP felülírta az olyan, korábban jelen lévő törésvonalakat, mint például a jobb- vagy baloldaliság. Hozzátette: a múlt hétvégi borsodi időközi választás kitűnően tudja illusztrálni, hogy milyen törésvonal-változás ment végbe az elmúlt évtizedekben a magyar társadalomban: az egykori kommunista mintavárosnak számító Tiszaújváros baloldali szavazói minden probléma nélkül leszavaztak egy antiszemita jobbkios jelöltre. „Kialakult mára egy nemzeti pólus, amelyet a

Fidesz–KDNP fémjelez és egy nemzetközi pólus, amelyhez a baloldali pártok és a Jobbik tartoznak” – mondta Békés Márton.

G. Fodor Gábor szerint a „társadalmi erőter” lényegesen mélyebb a politikai erőtérnél, ez pedig azokat az embereket, társadalmi csoportokat foglalja magában, amelyek elmennek szavazni. Húsz évig működött szerinte az úgynevezett „Horn-együtthető”, amely mögött közel 3 millió ember felsorakozott választásról-választásra. A 2006-os események után azonban összeomlott ez a társadalmi erőter, a Fidesz pedig létrehozott újabbat: kibékítette azokat a társadalmi csoportokat, amelyeket a balliberális kormányok összeugrasztottak egymással, és a nemzeti ügyek politikája révén olyan ügyeket emelt a középpontba, melyeknek köszönhetően a korábbi törésvonalakat felülíró többséget tudott létrehozni.

3.27 (2020-10-14) Hogyan lesz pénzem az írásból? – Konferencia

Hogyan lesz pénzem az írásból? címmel rendezett tanácskozást a Kertész Imre Intézet a jogdíj, a szerzői jog és a közös jogkezelés rejtelseiről **2020. október 14-én** az Intézet Benczúr utcai székházában, azzal a céllal, hogy a szerzők, a kiadók és az irodalmi élet egyéb szereplői számára szakmai segítséget adjon a szerzői jogok érvényesítéséhez. A konferencia házigazdája és moderátora **Szabó Tamás**, a Kertész Imre Intézet programigazgatója volt.

Szabó Tamás köszöntője után elsőként **Kabai Eszter**, az Artisjus jogi igazgatója tartott előadást *Írók a jognak asztalánál* címmel, áttekintve az irodalmi művek szerzői jogi védelmének szabályait, majd **Zentai Péter László**, a Magyar Szak- és Szépirodalmi Szerzők és Kiadók Reprográfiai Egyesületének igazgatója *Reprográfiai jogdíj – kompenzáció és / vagy támogatás?* című előadása következett. **Sifter Veronika**, a Magyar Irodalmi Szerzői Jogvédő és Jogkezelő Egyesület tevékenységét mutatta be, **Bánhegyesi Béla**, a FilmJus Egyesület jogtanácsosa az irodalmi művek megfilmesítéséről beszélt, **Fodor Klaudia Franciska** ügyvéd az írók, a szövegírók, illetve az influenszerek közösségi médiában érvényesülő szerzői jogairól tartott előadást, míg **Szigeti Kovács Petra**, a HUNGART Egyesület munkatársa a képek és a fotók irodalmi alkotásokban történő felhasználásának szabályaival ismertette meg az érdeklődőket. Az előadások után kerekasztal-beszélgetés hangzott el *Az ihlettől a jogdíjig tartó út* címmel, Zentai Péter László, Fodor Klaudia Franciska és Kabai Eszter részvételével.

3.28 (2020-10-14) Viszlát, Lenin! vetítéssorozat – Tüske a köröm alatt

A Terror Háza Múzeum és a Kommunizmuskutató Intézet *Viszlát, Lenin!* elnevezésű filmklubjának **2020. október 14-i** vetítésén a *Tüske a köröm alatt* című, 1987-ben forgatott magyar filmdrámát tekinthették meg az érdeklődők a Kino Café Moziban. A Csoóri Sándor író

és Sára Sándor rendező nevével fémjelzett alkotás az 1980-as évek végének korrupt kádári világát, a felszámolt tanyavilág maradványain ügyeskedő pártfunkcionáriusok mindennapjait és a politika elől menekülő, a szerelem és a magány között őrlődő művész drámáját mutatja be. Bár a filmet az úgynevezett „túrt kategóriába” sorolták, a cseh demokratikus ellenzék segítségével eljutott a Karlovy Vary Filmfesztiválra, ahol 1988-ban fődíjat kapott. A 30 éve *szabadon* emlékévként megrendezett filmvetítést megelőzően **Békés Márton**, a Terror Háza Múzeum kutatási igazgatója köszöntötte a vendégeket. A moziteremben a járványhelyzet miatt minden vendég mellett egy-egy helynek ki kellett maradnia.

3.29 (2020-10-15) Mozaik – Gerő András könyvének bemutatója

A 91. Ünnepi Könyvhét alkalmából jelent meg **Gerő András**: *Mozaik – Magyar jelenidő és történelem* című, 2012 és 2019 között született írásokat tartalmazó kötete, amelyet **2020. október 15-én** mutatták be a Kertész Imre Intézetben. A szerzővel **Békés Márton** történész, a Terror Háza Múzeum kutatási igazgatója és **Csunderlik Péter** történész, az ELTE BTK oktatója beszélgettek **Nagy Beatrix**, a Habsburg Történeti Intézet munkatársa moderálásával. A koronavírus miatt zártkörű rendezvényt élőben, online kísérhették figyelemmel az érdeklődők a Habsburg Történeti Intézet Facebook oldalán.

Békés Márton arról beszélt, hogy a művet olvasva megragadta az a „kicsit szemtelen vagy frivol” kijelentés, miszerint, „megközelítése nem feltétlenül illeszthető a politikai táborok logikájába”. Úgy vélte, egy magára valamit adó, jó értelemben független történész ezt mindenképpen meg kell, hogy engedje magának. Csunderlik Péter szerint a kötet mintegy bevezetésként szolgál Gerő András életművébe. Rámutatott továbbá, hogy a könyvben olvasható „kis, színes történetek” segítségével a szerző képes egy egész történelmi személyiséget és annak magánéletét is felvázolni. Gerő András úgy vélte, minden kérdést fel lehet tenni a történelem kapcsán. Mint elmondta, világéletében gyűlölte a tabukat, a provokációt pedig jó dolognak tartja, mert soha semmit nem lehet úgy elérni, ha az ember „nem kavarja meg az állóvizet”. (Lásd még: V. fejezet, 1/6. pont, 90. oldal)

3.30 (2020-10-19) Mozgásban – Szép új világvége

A XXI. Század Intézet *Mozgásban* című élő videóelemzés-sorozatának **2020. október 19-én** elhangzott, *Szép új világvége* című adása a koronavírus-járvány gazdasági és társadalmi hatásairól szólt. Résztvevői **Földi László**, biztonságpolitikai szakértő, **Frank Füredi**, a XXI. Század Intézet tudományos főmunkatársa és **Békés Márton**, a Terror Háza Múzeum kutatási igazgatója, a Kommentár folyóirat főszerkesztője voltak. A beszélgetést **Deák Dániel**, a XXI. Század Intézet vezető elemzője moderálta.

„A biztonság egy olyan dolog, amely tulajdonképpen a mindennapokban nem létezik. Ha van, akkor senkit nem érdekel. Azonban, ha valamilyen okból gondokkal szembesül egy társadalom, akkor a biztonság minden egyéb tényezőt megelőz” – kezdte gondolatait Földi László. Mint fogalmazott: ha nincsen biztonság, akkor nincsen rend, ha pedig nincsen rend, akkor nincsen demokrácia. Elmondta, a koronavírus egy olyan rossz helyzetben érte Európát, amikor már a biztonság hiányának problémája régóta előtérben volt. Álláspontja szerint háborúban állunk, hiszen ugyan a fegyverek nem dörögnek, de nagypolitikai szinten olyan feszültséget jelentek meg a világban, amelyek igenis vérre mennek.

Békés Márton szerint a nagy járványok – pestis, kolera, spanyolnátha – úgy is értelmezhetőek, mint egy új világrend kezdetei. A spanyolnátha például egy új, demokratikus és globális világrend fájdalmas nyitányát jelentette, 1917–18-tól kezdve ezzel párhuzamosan indult el a máig ismert, Amerika által dominált világunk – mondta. Idén azt látjuk, hogy miután az amerikai egypólusú világrendnek vége, ezzel együtt a liberális korszak is lezárul, ugyanakkor a demokrácia velünk marad. „Most azért harcolunk, hogy ezt a demokráciát nemzetivé tudjuk tenni, máskülönben a nemzetközi erők martalékává válik” – tette hozzá Békés Márton.

Frank Furedi elmondta, a korábbi járványokkal ellentétben a koronavírus-járvány politikai üggyé vált. A spanyolnátha idején például Wilson amerikai elnök egyszer sem beszélt a járványról, míg ma a koronavírus a politika központi kérdésévé vált – tette hozzá. Ma teljesen más a helyzet, most éppen a járvány alapján alakultak ki politikai törésvonalak az egyes európai társadalmakban. Az angol nyelvű országokban az emberek sokkal kevésbé bíznak a kontinentális Európához képest a kormányukban, hiszen a kulturális és egyéb politikai kérdések összefolytak a koronavírus-járvánnyal is, így például maga a maszkviselés is politikai kérdéssé vált. Mint mondta, a járványból politikai szempontból eddig a baloldálnak volt haszna, míg a jobboldali erők meggyengültek.

3.31 (2020-10-23) Online történelemórák és filmvetítés az 1956-os Magyar Forradalom és Szabadságharc Emléknapján

Az 1956-os Magyar Forradalom és Szabadságharc Emléknapja alkalmából **2020. október 23-án** délelőtt 10 órától 18 óráig filmvetítést rendeztünk a Terror Háza Múzeum harmadik emeleti nagytermében, ahol a *Játsszunk nyugodtan!* című dokumentumfilmet tekinthették meg az érdeklődők. A film – amelyet Schmidt Mária és Tallai Gábor forgatókönyve alapján Török Ferenc rendezett 2011-ben – a legendás magyar futballista, Puskás Ferenc élettörténetén keresztül meséli el Magyarország történetét a második világháború végétől az 1956-os forradalmon és szabadságharcon át a rendszerváltoztatásig. A film előtt **Tallai Gábor**, a Terror Háza múzeum programigazgatója beszélt videófelvételről Puskás Ferenc élettörténetének

fordulópontjairól, személyének jelentőségéről és a bemutatott korszakokról, utána az 1956-os Emlékév imázsfilmjei voltak láthatók. Az *Elmondjuk, hogy tudd!* elnevezésű rendhagyó történelemórákat ezúttal online formában lehetett megtekinteni a múzeum honlapján, ahova a következő videók kerültek fel:

Békés Márton: *Balatoni fiúk – Antikommunista ellenállók az '50-es években*

Békés Márton: *A legfiatalabb mártír – Mansfeld Péter (1941-1959)*

László Bernadett: *Hős sportolók*

3.32 (2020-10-27) George H. W. Bush budapesti szobrának avatása

Magyarország Kormánya – és a Kormány által megbízott Közép- és Kelet-Európai Történelem és Társadalom Kutatásért Közalapítvány – a kommunista uralom bukásának harmincadik évfordulója alkalmából szobor állításával tisztelgett George H.W. Bush, az Egyesült Államok 41. elnöke emléke előtt **2020. október 27-én**, a budapesti Szabadság téren. A **Máté István** szobrászművész készítette szobrot **Orbán Viktor** miniszterelnök és **David B. Cornstein**, az USA magyarországi nagykövete avatta fel. A rendezvény moderátora **Tallai Gábor**, a Terror Háza Múzeum programigazgatója volt.

Orbán Viktor beszédében felidézte, hogy a Szabadság tér egyik oldalán áll a német, a másikon a szovjet megszállás emlékműve, hangsúlyozva, hogy ha magyar vagy, csak két lehetőség között választhatsz: vagy a megszállók, vagy a szabadság mellé állsz. „Ma egy szoborral tisztelgünk barátunk, George Herbert Walker Bush, az Egyesült Államok 41. elnöke előtt. Itt áll, ezen a téren két férfi Amerikából, akik közösen indítottak harcot a világkommunizmus ellen” – fogalmazta, utalva Ronald Reagannek, az USA 40. elnökének szobrára is. A miniszterelnök felelevenítette George H. W. Bush 1989-es budapesti látogatását, jelezve, hogy amikor az elnök megérkezett a Kossuth térre, ők pontosan ezt kérték tőle, hogy „szabadítson meg minket Jaltától”, és ő támogatta ezt.

David B. Cornstein szintén emlékeztetett, hogy kilenc éve egy másik, korábbi amerikai elnök, Ronald Reagan szobrát avatták a Szabadság téren. Most pedig egy újabb amerikai szabadsághőst tisztelnek meg, George H. W. Busht, és talán nem is lehetne méltóbb helyet találni a szobrának, mint közel Reagan elnökhöz és az amerikai nagykövetséghez. Kiemelte: a magyarokat sosem hagyta el a szabadságszeretet, a kommunizmus összeomlása pedig egy új ébredést hozott a szabadságszerető embereknek. George H. W. Bush 1989-es látogatása a magyar fővárosban ezt a reményt jelképezte – jelentette ki a nagykövét.

A XX. Század Intézet és a Konrad Adenauer Alapítvány 2012-ben konferenciát rendezett George H.W. Bush pályájáról a hazai és nemzetközi történészsakma jeles képviselőivel. A tanácskozás előadásai magyar és angol nyelven könyv formájában is megjelentek *Európa*

szerencséje, illetve *Europe's Luck* címmel, amely köteteket megkaptak szoboravató vendégei. (A kötetet idéntől elektronikus formában is elérhetik az érdeklődők – Lásd V. fejezet, 3/5. pont, 97. oldal)

3.33 (2020-11-09) Emlékezés a 91. éve született Kertész Imrére

Kertész Imre 91. születésnapján a Kertész Imre Intézet vezetői és munkatársai koszorúzással és gyertyagyújtással emlékeztek meg a Nobel-díjas író Fiumei Úti Sírkertben álló síremlékénél, egykori Török utcai lakóházának falán elhelyezett emléktáblánál, illetve a Kertész Intézet Benczúr utcai épületének kertjében felállított mellszobránál.

3.34 (2020-11-09) Mozgásban – Háború Európa ellen

A XXI. Század Intézet *Mozgásban* című élő videóelemzés-sorozata **2020. november 9-én** elhangzott adásának vendégei – **Soós Eszter Petronella** politológus, Franciaország-szakértő és **Sayfo Omar** politológus, az Avicenna Közel-Kelet Kutatások Intézetének iszlámkutatója – az elmúlt hetek iszlamista terrortámadásairól és azok társadalmi és politikai következményeiről beszélgettek **Deák Dániel**, a XXI. Század Intézet vezető elemzője moderálásával.

„A mai Európában már nem lehet tagadni, hogy a terrorizmusnak és bevándorlásnak van köze egymáshoz” – kezdte gondolatait Sayfo Omar, aki szerint Emmanuel Macronnak mindenképpen igaza van abban, hogy az iszlám, pontosabban a muszlim világ válságban van. Összefoglalása szerint az iszlám egy jogvallás, amiben vannak különböző jogforrások, amelyek a hétköznapi életre és a politikára vonatkozóan irányt mutatnak a muszlimoknak. A törvénykezés feladatköre kizárólag a vallástudóknak a feladata. Az európai iszlámban a migráció révén legitimitási válság alakult ki, mivel nincs egységes autoritás, amely mindenki számára érvényes véleményt fogalmazhatna meg. Hozzátette: a szunnita világ a protestáns világhoz hasonlóan decentralizált. Az internetes virtuális közösségben radikalizálódó fiatalok jogtalanul magukhoz veszik a törvényalkotói feladatkört, és terrorcselekményeket követnek el, a saját iszlám-értelmezésük alapján – fejtette ki.

Soós Eszter Petronella szerint a 2015-ös Charlie Hebdo-merénylet óta a franciák tisztában vannak azzal, hogy egy nagyon súlyos és folyamatos terrorfenyegetettséggel élnek együtt. Azóta több olyan intézkedésre került sor, amelyekről 15 évvel ezelőtt elképzelhetetlen lett volna, hogy a francia társadalom elfogadja. Ilyen intézkedésnek minősül például az internetes metaadatok élő figyelése a francia hatóságok által vagy olyan szervezetek feloszlátása, amelyeket korábban iszlamista kapcsolatok ápolásával gyanúsítottak. A fenyegetettség tartós, nem igazán csökkenthető, amivel együtt kell élni – ez a vélekedés jellemzi a belenyugvó és beletörődő francia társadalom hozzáállását. A franciaországi muszlim kisebbség pontos

számarányát illetően a szakértő elmondta, hogy a francia államnak nem kötelessége nyilvántartani, hogy ki milyen etnikai csoporthoz tartozik, de a hivatalos becslések szerint a franciaországi muszlimok száma 6-7 millióra tehető, a nem gyakorló muszlimokat is beleértve.

3.35 (2020-12-07) Mozgásban – Az amerikai világrend vége?

A XXI. Század Intézet *Mozgásban* című élő videóelemzés-sorozata **2020. december 7-én** elhangzott adásának vendégei – **Patrick Egan**, az FWD Affairs igazgatója, **Galló Béla** politológus és **Frank Füredi** szociológus, a XXI. Század Intézet tudományos főmunkatársa – az amerikai elnökválasztást követően kialakult nemzetközi helyzetet elemezték **Deák Dániel**, a XXI. Század Intézet vezető elemzője moderálásával. A beszélgetőtársak többek között arra a kérdésre keresték a választ, hogy miután 2020-ra az Egyesült Államok társadalmi kohéziója veszélyesen meggyengült, újfent a demokraták adnak elnököt, versenytársai pedig megerősödtek, visszatérhet-e a demokráciaexport gyakorlata?

3.36 Karácsonyi kiadványaink online bemutatói

Öt új kiadvánnyal – Schmidt Mária: *Országból hazát*, Békés Márton: *Kulturális hadviselés*, Kertész Imre: *Világvég-történetek*, Václav Klaus: *A szabadság hullámvasútján* és Gertrude Himmelfarb: *Egy nemzet, két kultúra* című kötetével – jelentkezett a karácsonyi könyvpiacra a Közalapítvány. A köteteket a koronavírus-járvány miatt videón rögzített, online közvetített beszélgetésekkel, recenziókkal, illetve online hirdetésekkel népszerűsítettük. Schmidt Mária kötetéről Tallai Gábor és Békés Márton beszélgettek a szerzővel, Békés Márton könyvét G. Fodor Gábor politológus, Szabó László kommunikációs szakember és a szerző mutatták be, míg a Kertész Imre-kötetről Völgyi Tóth Zsuzsa újságíró kérdezte Hafner Zoltánt, a Kertész Imre Intézet igazgatóját. Václav Klaus és Gertrude Himmelfarb műveinek bemutatójára 2021 januárjában kerül sor.

3.37 (2020-12-16) Bélyegív az Antall-kormány emlékére

A Közalapítvány és a Magyar Posta Zrt. bélyegív kibocsátásával tiszteleg az 1990 májusában, immár szabadon megválasztott kormányunk, az Antall-kabinet emléke előtt. Az **Elekes Attila André** grafikusművész tervezte bélyegívet **2020. december 16-án** mutatták be a Terror Háza Múzeumban. A teljesen zártkörű, online közvetített bélyegkibocsátó ünnepségen **Schmidt Mária**, a múzeum főigazgatója és **Schamschula György**, a Magyar Posta Zrt. vezérigazgatója mondtak beszédet. A rendezvény moderátora **Tallai Gábor**, a múzeum programigazgatója volt. A bélyegeken az Antall-kabinet elhunyt tagjai – Antall József (1932–1993) miniszterelnök, Balsai István (1947–2020) igazságügyi miniszter, Für Lajos (1930-2013) honvédelmi miniszter,

Gerbovits Jenő (1925-2011) tárca nélküli miniszter, Győriványi Sándor (1927–2007) munkaügyi miniszter, Horváth Balázs (1942–2006) belügyminiszter, Mádl Ferenc (1931–2011) 1990 és 1993 között tárca nélküli miniszter, Nagy Ferenc József (1923–2019) fölművelésügyi miniszter, valamint Rabár Ferenc (1929–1999) pénzügyminiszter – láthatók.

3.38 (2020-12-18) Petőfi-díj átadása (megrendezés előtt)

A Közalapítvány és a MOL-csoport által alapított Petőfi-díjat olyan jeles személyek kapják, akik az elmúlt évtizedekben kiemelkedően sokat tettek a közép-európai népek szabadságáért. Az eddigi díjazottak Gabriel Andreescu, Tőkés László, Anne Applebaum, Mart Laar, Miroslav Kusy, Vlagyimir Bukovszkij, Filep Mária, Kozma Imre, Karol Sauerland, Balás-Piri László és Regéczy-Nagy László, Stanisław Dziwisz, Václav Klaus, valamint Lezsák Sándor és Szájer József voltak. Idén **Kónya Imre**, a Boross-kormány belügyminisztere, a Nemzeti Kerekasztal részvevője és **Deutsch Tamás**, a Fidesz alapító tagja, a párt Európai parlamenti képviselője, az 1989-90-es rendszerváltoztatás kiemelkedő személyiségei részesülnek a kitüntetésben. A **2020. december 18-án**, a Terror Háza Múzeumban – ezúttal a koronavírus-járvány miatt zárt körben, élő online közvetítéssel – tervezzük megrendezni az ünnepséget, melyen **Schmidt Mária**, a XXI. Század Intézet főigazgatója és **Világi Oszkár**, a MOL-csoport elnökségi tagja (videóüzenetben) köszöntik majd a vendégeket, **Gulyás Gergely**, Miniszterelnökséget vezető miniszter, **Kozma Imre atya**, a Máltai Szeretszolgálat elnöke és **Václav Klaus** volt Cseh köztársasági elnök (ugyancsak videóüzenetben) fogja méltatni a díjazottakat. A Kónya Imre és Deutsch Tamás pályaképét rövidfilmek mutatják be. Közreműködő előadónk **Banda Ádám** hegedűművész lesz.

3.39 Elkészült a Terror Háza Múzeum mobilapplikációja

A Kommunizmus Áldozatainak Emléknapjától, 2020. február 25-től új mobil applikáció segítségével fedezhetők fel a Terror Háza Múzeum titkai. Az izraeli GEM Museums Ltd. által fejlesztett, magyar-angol nyelvű alkalmazás segítségével a látogatók figyelemmel kísérhetik tartózkodási helyüket, információkat olvashatnak a múzeum termeiről, a kiválasztott installációkról és kiállított tárgyakról, sőt ki is jelölhetik kedvenceiket. A múzeum bejárása után a vendégek egy kérdőívet is kitöltenek, s az ez alapján készült statisztikát akár a közösségi médiában is meg tudják osztani. Az alkalmazás így nemcsak a múzeumnézés élményét fokozza, de a látogatói szokásokat is megismerhetjük általa. Az applikáció bekerült az App Store és Google Play áruházak kínálatába, ahonnan az IOS, illetve az Android rendszerű készülékekre is letölthető. A letöltések száma november végéig 1800 fölé emelkedett.

IV

KÖZALAPÍTVÁNY EGYÉB PROJEKTJEI ÉS A HOZZÁJUK KAPCSOLÓDÓ TEVÉKENYSÉGEK, RENDEZVÉNYEK

4.1 Első világháborús centenáriumi projekt és rendezvénysorozat

A Kormány az első világháború kirobbanásának 100. évfordulójára, illetve a 2020-ig tartó centenáriumi programsorozat lebonyolítására létrehozta az Első Világháborús Centenáriumi Emlékbizottságot (1472/2012 (X. 29.) számú Kormányhatározat). Az előzetes terveknek megfelelően az Emlékbizottság és a titkársági feladatokat ellátó XX. Század Intézet a hat éven át tartó centenáriumi programsorozat során folyamatosan dolgozza ki (1) a központi megemlékezések, rendezvények, kiállítások, tudományos és oktatási programok koncepcióit és valósítja meg azokat, illetve (2) együttműködésben az illetékes nemzetközi szervezetekkel irányító szerepet vállal nemzetközi programsorozatok koordinálásában. Az Emlékbizottság és a XX. Század Intézet a centenáriumi programsorozat össztársadalmi jellegének erősítése érdekében ugyanakkor (3) több ezer hazai szervezetnek, helyi közösségnek, településnek kínál folyamatos pályázati lehetőséget. A Kormány 2018 márciusában Schmidt Máriát, Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítvány főigazgatóját nevezte ki a centenáriumi megemlékezés-sorozat kormánybiztosának.

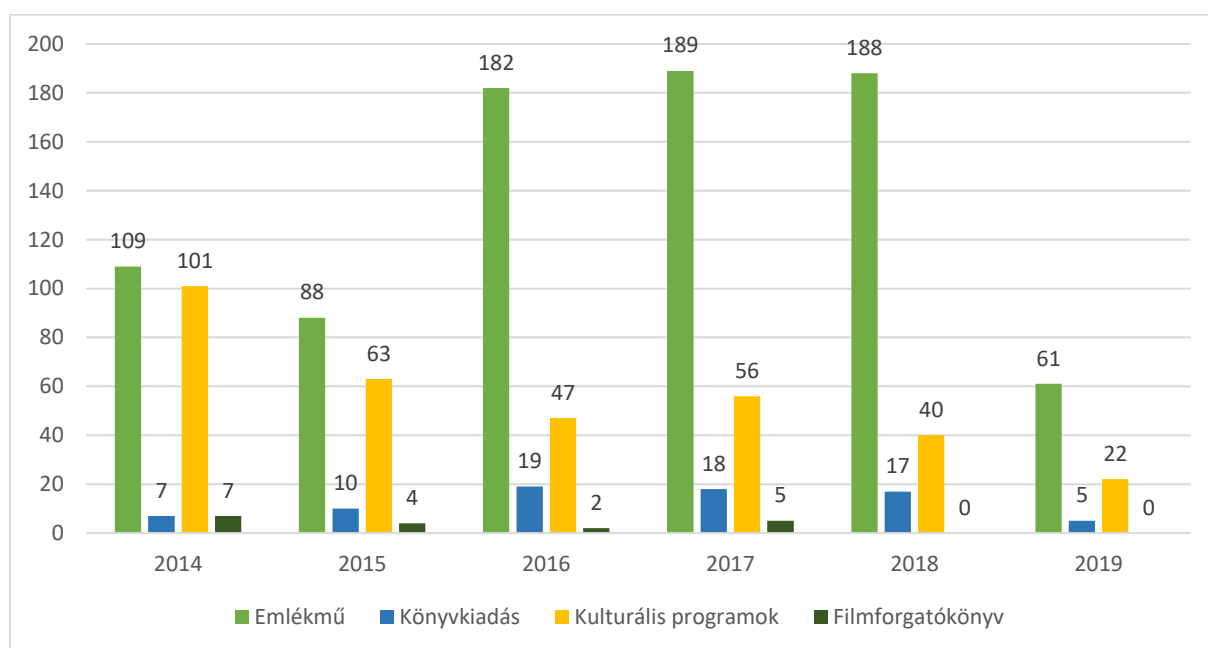
Az első világháború centenáriumi megemlékezéseinek legfontosabb tudományos és emlékezetpolitikai alapvetéseit az Emlékbizottság és a Tudományos Tanácsadó Testület közösen dolgozták ki:

- új értelmezési keret teremtése, amely a száz éven át súlykolt ellentétpárok (győztes-vesztes, áldozat-agresszor stb.) helyett valós lehetőséget ad az események értelmezésére;
- a nemzeti közösségért meghozott áldozatok (katona hősök) felmutatása, emlékművek felújítása;
- országos képzési és egyéb oktatási programokkal megszólítani a fiatalokat;
- közösségi emlékezet erősítése;
- nagyszabású központi programokkal és hozzájuk kapcsolódó nyilvánosság-munkával (kiállítások, tanácskozások, kampányok) felkelteni a hazai és külföldi közönség érdeklődését;
- folyamatos pályázati lehetőségekkel forrást teremteni a helyi közösségek megemlékezéseihez.

4.1.1 Első világháborús centenáriumi pályázatok – A pályázati tevékenység összességére

Az évfordulóhoz kötött pályázatok teljes körű ügyintézésével (felhívások, bírálat, szerződéskötés, kapcsolattartás, ügyfélszolgálat, elszámolások felügyelete, hiánypótlások, kifizetések teljesítése) az Emlékbizottság a XX. Század Intézetet bízta meg. Az első pályázati ciklus 2014. január 15-én indult, melynek keretében mód nyílt tudományos művek megjelentetésére, első világháborús emlékművek helyreállítására, tudományos és kulturális rendezvények, művészeti tevékenységek megvalósítására, valamint játék- és dokumentumfilmek forgatókönyveinek megalkotására.

A 2014-es pályázati évtől kezdve az Emlékbizottság, illetve a Bizottság által megbízott pályázati iroda eddig **1243 pályázat** megvalósítását támogatta. **Az elfogadott, lezárt, elszámolt pályázatok száma 1190**, amelyek közül emlékmű 796, kulturális rendezvény 303, könyv 70, forgatókönyv 17 darab.

A támogatott pályázatok mennyiségi és tematikai megoszlása 2014. január 15. és 2019. június 30. között

A megvalósult pályázatok és rendezvények fontos szerepet játszanak a nemzeti emlékezet erősítésében és fenntartásában. A számosságból ítélve jelentős társadalmi igény mutatkozott az első világháború emlékezetének lokális feldolgozására. Új pályázatot **2019. június 30-ig** lehetett beküldeni. Így a pályázatok beérkezése és a támogatási szerződések kötése lezárult, a projektek megvalósítása és elszámolása folyamatos.

4.1.2 Folytatódik az Első Világháborús centenáriumi honlap bővítése

A XX. Század Intézet a megemlékezéssorozat egyik első elemeként készítette és indította el 2013 novemberében a centenáriumi honlapot (www.elsovilaghaboru.com). Az első világháború iránt érdeklődő közönséget megszólító, a világháború eseménytörténetét, meghatározó alakjait, hőseit, a frontok és a hátszág világát bemutató portál 2013-ban oktatási kategóriában különdíjat nyert az Év Honlapja versenyen, 2014 közepén angol nyelvű változattal bővült, tartalma pedig azóta is folyamatosan frissül. A honlap *Emlékművek* aloldalának 2020 áprilisában elkészült fejlesztése a centenáriumi pályázatok segítségével felújított vagy létrehozott első világháborús emlékművek adatait és fotóit tartalmazza. A pályázati elszámolások lezárásával további emlékművek feltöltése várható. Ugyancsak ez a honlap fogadja be és népszerűsíti a trianoni békediktátum századik évfordulójára emlékező tartalmakat.

4.1.3 Rendezvénysorozathoz kapcsolódó programok, események

Az Emlékbizottság és a XX. Század Intézet az elmúlt években több tucatnyi rendezvényt szervezett. A centenáriumi rendezvények (tudományos ülések, filmvetítések, kiállítások, nemzetközi együttműködések stb.) egy részét közvetlenül a XX. Század Intézet programirodája valósította meg, más részük pályázati támogatással jött létre egyéb intézmények programjaként.

4.1.4 Stratégiai megállapodás a KLIK-kel az Új világ született című központi kiállítás ingyenes látogatásáról

Az Első Világháborús Centenáriumi Emlékbizottság támogatásával készült és 2018. november 23-án teljessé vált **Új világ született** című központi kiállítás továbbra is nagy népszerűségnek örvend a Várkert Bazárban. Az első világháború lehető legátfogóbb bemutatását célul kitűző, több mint 2000 négyzetméteres, számos modern kiállítástechnológiai eszközt felvonultató tárlat az 1914-es boldog békeidőktől a lövészárkok világán át a harcokat lezáró békerendszerig kalauzolja el a látogatókat. A tárlatot 2020 első hónapjaiban – a koronavírus okozta rendkívüli helyzet bekövetkeztéig – számos iskolás gyermek térítésmentesen tekinthette meg annak a Klebelsberg Központtal 2019-ben megkötött **stratégiai megállapodásnak** köszönhetően, amelynek keretében a Közalapítvány összesen 100 millió forint támogatást nyújtott a KLIK-nek az ingyenes múzeumlátogatások megszervezésére. A 2020 márciusától bevezetett rendkívüli helyzetre, illetve a járvány második hullámára tekintettel a Közalapítvány és a Klebelsberg Központ között fennálló együttműködés meghosszabbításra került. Az iskoláknak 2021. április 30-ig van lehetőségük a múzeumlátogatások megvalósítására, így minden tanuló, akinek már nem volt módja eljutni a kiállításra, bepótolhatja azt.

4.1.5 Az első világháborús rendezvénysorozat kiadványai

Az első világháborús rendezvénysorozat keretében minden évben újabb és újabb izgalmas, hiánypótló kiadványok látnak napvilágot a Közalapítvány gondozásában. Az idei évben egy magyar és egy angol nyelvű konferenciakötet jelent meg *Új világrend 1918-1923*, illetve *The New World Order 1918-1923* címmel, Békés Márton, illetve Nagy Katerina szerkesztésében. A kötetekben a 2018 decemberében rendezett, *Új világrend született* című nemzetközi konferencián elhangzott előadások szövegei olvashatók. A nagysikerű rendezvény három fő témakörben (Az új világrend, A háborút lezáró békerendszer, A nemzeti önrendelkezés kérdése) tárgyalta az első világháborút követő időszak eseményeit és a békeszerződések következményeit, az előadók között pedig olyan ismert és elismert hazai, illetve nemzetközi szakértőkkel találkozhattak az érdeklődők, mint Balogh András, Békés Márton, Ivo Banac, Alain de Benoist, Frank Füredi, Gerő András, Peter März, Sean McMeekin, Joshua Muravchik, Valerij Leonidovics Muszatov, Schmidt Mária, valamint Szakály Sándor. (Lásd még: V. fejezet 1/3. pont, 89. oldal)

4.1.6 Elkészült és kutatható az első világháború áldozatainak adatbázisa

A háború áldozatainak emlékét őrzi az a hatalmas, valamennyi hősi halott nevét és (ahol lehetőség van) halálának körülményeit tartalmazó digitális adatbázis is, amelyet az Emlékbizottság megbízásából a Hadtörténeti Intézet a Honvédelmi Minisztériummal és a Magyar Nemzeti Levéltárral együttműködésben készített el. Az interneten mindenki számára hozzáférhető és kutatható adatbázist (katonahoseink.militaria.hu) 2020. szeptember 14-én mutatták be a Hadtörténeti Intézet és Múzeumban.

4.1.7 Első Világháborús Központi Emlékmű Szlovéniában

Az első világháborúban, az olasz hadszíntéren hősi halált halt magyar katonáknak emléket állító központi emlékhely létrehozásának ötlete 2016. július 16-án merült fel Magyarország szlovéniai nagykövetsége részéről. Az Első Világháborús Centenárium Emlékbizottság, a HM Hadtörténeti Intézet és Múzeum, Magyarország szlovéniai nagykövetsége, valamint Nova Gorica város önkormányzata közös projektjének kidolgozásában aktív részt vállalt Közalapítványunk is, szervezéssel, koordinációval, az emlékmű felállításának és közvetlen környezete kialakításának finanszírozásával, valamint az információs táblája szövegének megírásával segítve az emlékhely megalkotását. A Nova Goricától észak-keletre, az Isonzo völgye mellett épülő emlékhely koncepciójára, kivitelezésére, tulajdonviszonyaira, illetve későbbi karbantartására vonatkozó szerződést 2019. decemberében írták alá a Közalapítvány és Nova Gorica önkormányzatának képviselői, majd megkezdődtek a kivitelezési munkálatok. A modern stílusú, lövészárkot szimbolizáló emlékmű azóta elkészült, a nagy háború magyar

katonahőseinek méltó mementójaként. Átadását december 16-ra tervezik, magyar részről Benkő Tibor honvédelmi miniszter vesz majd részt az ünnepségen.

4.2 A 30 éve szabadon emlékévi programelemei és rendezvényei

Magyarország Kormánya *30 éve szabadon* címen emlékévi szervezéséről határozott az 1989-es és 1990-es antikommunista forradalmak 30. évfordulója alkalmából. Az évfordulóról való méltó megemlékezés érdekében – 2019. március 15. napjától kétéves időtartamra – dr. Schmidt Máriát nevezte ki az emlékévi koordinálásáért felelős kormánybiztossá. A *30 éve szabadon* emlékévi Emlékbizottságának létrehozásáról a 1002/2019. (I. 9.) Kormányhatározat, a kormánybiztos kinevezéséről és feladatairól a 1123/2019. (III. 13.) Kormányhatározat, az emlékévi programjáról a 1124/2019. (III. 13.) Kormányhatározat rendelkezik.

4.2.1 Az emlékévi céljai

A 2019. március 15-től 2021. június 19-ig tartó emlékévi célja:

- hogy ráirányítsa a magyar állampolgárok és az európai nemzetek figyelmét az akkori események világpolitikai súlyára;
- hogy nyilvánvalóvá tegye: a közép- és kelet-európai nemzeti közösségek – élve a történelmi lehetőséggel – maguk vívták ki szabadságukat és függetlenségüket;
- hogy a szabadság és függetlenség visszaszerzéséért hozott áldozatok a XXI. században elfoglalhassák méltó helyüket Európa közösségi emlékezetében;
- hogy az a felszabadult öröm, amely a harminc évvel ezelőtti eseményeket övezte, a jelenben is erősítse az európai testvériség érzését és hozzájáruljon Európa országainak érdekegyesítő törekvéseihez.

4.2.2 A Közalapítvány által kidolgozott projektelemek

A Magyar Kormány a Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítványt kérte fel – a kormánybiztossal együttműködve – az emlékévi programjainak megvalósítására, illetve az emlékévihez kapcsolódó pályázatok lebonyolítására. A Közalapítvány alábbi projektervei az 1989-es és 1990-es antikommunista forradalmak 30. évfordulóját koordináló Emlékbizottsággal és a Kormánybiztossal egyeztetve készültek, és azokat a Közalapítvány saját hatáskörében valósítja meg. Miközben a programtervek kialakításánál kiemelt szempont volt a társadalom legszélesebb rétegeinek megszólítása, a Közalapítvány különös hangsúlyt fektet a nemzeti közösség legfiatalabb nemzedékeinek (Y és Z generáció) aktív bevonására, továbbá a 30 évvel ezelőtti eseményekben helytállást tanúsító és még élő kiemelkedő hőseink, valamint a diktatúrával szemben ellenállást tanúsító állampolgárok előtti tisztelet és hála kifejezésére. Kiemelt szempont annak kifejezésre

juttatása is, hogy az úgynevezett rendszerváltoztatások a kelet-európai régió minden országában a nemzeti közösségek tevékeny és tömeges részvételével zajlottak, így az antikommunista forradalmak a térség lakói közös sikerének tekinthetők.

A Közalapítvány előkészítette projektek:

- **ismeretterjesztő és kulturális jellegűek** (központi ünnepségek, kiállítások, forgatókönyvek);
- **oktatási potenciállal rendelkeznek** (ismeretterjesztő előadások szervezése, utazó kiállítások a közoktatási intézmények számára);
- **identitást erősítő kampányelemek magyarországi, régiós és nemzetközi hatókörrel** (társadalmi célú reklámok).

4.2.3 Az emlékv pályázati tevékenysége

A 30 éve szabadon emlékv Emlékbizottsága megbízásából a Közalapítvány pályázati konstrukciókat dolgozott ki, a pályázati kiírások, illetve az ezekkel kapcsolatos tudnivalók az emlékv honlapján <https://www.30eveszabadon.hu/palyazatok/palyazati-kiirasok> olvashatók.

A kiírások közül elsőként megjelent **Szabadságkoncert pályázat** keretében önkormányzatok pályázhattak olyan könnyűzenei programok megrendezésére, amelyek ráirányítják a figyelmet a 30 évvel ezelőtti események jelentőségére, felidéznek a függetlenség visszaszerzésének eufóriáját és erősítik az együvé tartozás érzését.

Az **Antall József pályázat** keretében önkormányzatok, alapítványok, közalapítványok, egyházak és egyházi jogi személyek, közművelődési intézmények, minisztériumok és egyéb közintézmények pályázhatnak a rendszerváltoztató eseményekre, illetve azokban résztvevőkre emlékező kiemelt programok, rendezvények szervezésére. A kiírásra eddig **88** pályázat érkezett be, amelyek közül **41**-ről született döntés, **24** részesülhetett támogatásban, **17** pedig elutasításra került. A pályázatok megvalósításának határideje: **2021. április 30.** A **koronavírus járvány nyomán kihirdetett vészhelyzeti rendelkezések miatt a pályázati konstrukciót átmenetileg felfüggesztettük.**

4.2.4 A 30 éve szabadon emlékvhez kapcsolódó programok, események

A programelemek előkészítésével, operatív szervezésével és lebonyolításával a Közalapítvány a XXI. Század Intézetet bízta meg, amely megtervezte az emlékv arculati elemeit, valamint önálló honlapot készített, amelyen minden, az emlékvvel kapcsolatos információ megtalálható.

Bővült az Emlékv honlapja: www.30eveszabadon.hu

A Közalapítvány, illetve a XXI. Század Intézet által 2019 nyarán elindított honlapon az

Emlékbizottság és a bíráló bizottság tagjai, illetve szervezeti felépítésük mellett megtalálhatók a pályázati dokumentációk és eredmények, az Emlékév letölthető vizuális arculati, edukációs és ismeretterjesztő elemei. Mindemellett az emlékévhöz kapcsolódó, országos és nemzetközi szinten megvalósult programokról, eseményekről is olvashatók hírek, tudósítások, fényképes beszámolók. Az 1988-ban, 1989-ben és 1990-ben történt, rendszerváltoztatással összefüggő kiemelt események rövid leírásait, fotóit tartalmazó *Kronológia* aloldal 2020. február 4-én lett elérhető. 2020. május 2-tól látható honlapon az *Örökségünk a bátorság* című online kiállítás, amelyen az 1990-es választásokkal kapcsolatos anyagok, korabeli választási plakátok, valamint egykori választási reklámfilmek tekinthetők meg. Az aloldalon a rendszerváltoztatásban résztvevő prominens személyekkel készült interjúrészleteket és a résztvevőktől vett gondolatokat, idézeteket is találhatnak a látogatók.

Együtt, szabadon – plakát és TCR-kampány a Nemzetközi Roma Nap alkalmából

A Nemzetközi Roma Nap alkalmából 2020-ban nyolc kiemelkedő magyar cigány élettörténet válhatott széles körben ismertté annak a plakát- és TCR-kampánynak a segítségével, amelyet a 2020. április 8-án indított a Közalapítvány *30 éve szabadon* emlékévként keretében. A bemutatott roma közéleti szereplők szakmai és közéleti tevékenységükkel már a diktatúra éveitől kezdve hozzájárultak egy öntudatos és büszke magyar cigány közösség felépítéséhez. Voltak köztük, akik iskolát alapítottak, akik művelődésszervezőként dolgoztak, mások művészetükkel vagy a politikusi tevékenységükkel segítettek közösséget szervezni, kultúrát létrehozni. A Szentandrassy István Kossuth-díjas festőművésztől, Kovács Zoltán iskolaszervezőtől, Hegyesiné Orsós Éva tanártól, a tehetséges roma fiatalok felkarolójától, Szakcsi Lakatos Béla Kossuth- és Liszt Ferenc-díjas zongoraművésztől, Horváth M. Judit fotóművésztől, Hága Antónia politikusról, Nagy Gusztáv költőtől, valamint Szegedi Dezső színművésztől Joka Daróczi János és Bernáth Gábor készítettek portréfilmeket, amelyek a kampány során a *30 éve szabadon* emlékévként honlapján és Facebook-oldalán lehetett megtekinteni. A bemutatott személyekről készült plakátok a Budapest forgalmas közterületein voltak láthatók.

30 éve szabadon – Utazó kiállítás

Tavaly novemberben útnak indult az az utazó kiállítás, melynek keretében minden magyarországi megyeszékhelyen, valamint számos hazai és külföldi nagyvárosban látható volt a Terror Háza Múzeum *30 éve szabadon* című szabadtéri táblakiállításának anyaga. A 13 táblából álló tárlat öt nagyobb tartalmi egységben, korabeli fényképek és idézetek segítségével mutatja be, hogyan jutott el Magyarország a kommunista elnyomástól a rendszerváltoztatásig. A kiállítás 2020 januárjától március közepéig Szombathelyen, Szekszárdon, Pécsen, Nagykanizsán, Sopronban, Miskolcon, Kaposváron, Pápán és Dunaújvárosban, illetve Berlinben, Varsóban és Prágában volt látható, majd a koronavírus-járvány miatti vészhelyzet

enyhülésével május közepétől Székesfehérváron folytatódott a kiállítás-sorozat. A korlátozások miatt a Közalapítvány a hátralévő, külföldre tervezett kiállításait is magyar helyszíneken valósította meg.

A 30 éve szabadon utazó kiállítás állomásai

Helyszín	Időpont
BRÜSSZEL – European school Brussels	2019. november 27. – 2019. december 11.
TEMESVÁR – Gerhardinum Római Katolikus Teológiai Líceum	2019. december 3. – 2019. december 17.
Veszprém – Városháza	2019. december 6. – 2019. december 20.
KOLOZSVÁR – Kolozsvári Magyar Opera	2019. december 10. – 2019. december 29.
Győr – Kisfaludy Községi Tér	2019. december 13. – 2019. december 19.
Zalaegerszeg – Hevesi Sándor Színház előtti tér	2019. december 16. – 2019. december 30.
Szombathely – Weöres Sándor Színház	2020. január 3. – 2020. január 17.
Szekszárd – Garay tér	2020. január 6. – 2020. január 20.
Pécs – Csontváry Múzeum	2020. január 10. – 2020. január 26.
Nagykanizsa – Kanizsai Kulturális Központ	2020. január 15. – 2020. január 29.
Sopron – Rondella	2020. január 24. – 2020. február 6.
BERLIN – Haze Gallery	2020. január 28. – 2020. február 10.
Miskolc – Ady Endre Művelődési Ház	2020. február 3. – 2020. február 17.
VARSÓ – Varsói Magyar Intézet	2020. február 26. – 2020. március 1.
Kaposvár – Együd Árpád Kulturális Központ	2020. március 2. – 2020. március 16.
PRÁGA – Prágai Magyar Intézet	2020. március 4. – 2020. március 19.
Dunaújváros – Intercisa Múzeum	2020. március 11. – 2020. március 25.
Székesfehérvár – Szabadművelődés Háza	2020. május 20. – 2020. június 3.

Szolnok – Aba-Novák Agóra Kulturális Központ előtti tér	2020. június 8. – 2020. június 22.
Eger – Eszterházy tér	2020. június 9. – 2020. június 23.
Salgótarján – József Attila Művelődési Központ előtti tér	2020. június 24. – 2020. július 8.
Kecskemét – Hírös Agóra Művelődési Központ előtti tér	2020. június 25. – 2020. július 9.
Gyula – Kossuth tér	2020. július 9. – 2020. július 22.
Debrecen – Kossuth tér	2020. július 13. – 2020. július 27.
Békéscsaba – Szent István tér	2020. július 22. – 2020. augusztus 5.
KOMARNO – Limes Galéria	2020. július 24. – 2020. augusztus 7.
Nyíregyháza – Váci Mihály Kulturális Központ	2020. augusztus 4. – 2020. augusztus 18.
Hódmezővásárhely – Bessenyei Ferenc Művelődési Központ	2020. augusztus 10. – 2020. augusztus 24.
Szeged – Szent-Györgyi Albert Agóra	2020. augusztus 31. – 2020. szeptember 14.
Siófok – Kálmán Imre Kulturális Központ előtti tér	2020. szeptember 8. – 2020. szeptember 22.
Szarvas – Cervinus Teátrum	2020. szeptember 14. – 2020. szeptember 28.
Keszthely – Fő tér	2020. szeptember 29. – 2020. október 12.
Nagykőrös – Arany János Kulturális Központ	2020. szeptember 30. – 2020. október 24.
Tatabánya – Vértesszent János sétálóutca	2020. október 2. – 2020. október 13.
Dombóvár – Tinódi Ház	2020. október 5. – 2020. október 19.
Tapolca – Fő tér	2020. október 16. – 2020. november 2.
Mosonmagyaróvár – Flesch Központ	2020. október 22. – 2020. november 6.
Vác – Március 15. tér	2020. november 10. – 2020. november 23.

Soltvadkert – Kossuth Lajos utca 10.	2020. november 18. – 2020. december 2.
Dunakeszi – Dózsa György tér	2020. november 25. – 2020. december 9.

30 éve szabadon – Letölthető tablókiállítás

A *30 éve szabadon* tablókiállítás anyagát számos magyar önkormányzat, valamint nagykövetség és külföldi magyar kulturális intézet is bemutatta az emlékév honlapjáról több nyelven letölthető és kinyomtatható anyag segítségével. Többek között a vilniusi, a szöuli, a washingtoni, a Buenos Aires-i magyar nagykövetségen, a kassai és müncheni főkonzulátuson, a Londoni Magyar Kulturális Központban, a Szófia Magyar Intézetben, a New York-i Magyar Házban, az Universidad San Francisco de Quito katolikus egyetemen, valamint a Tabi Zichy Mihály Művelődési Központban, az alsózsolcai Községi Házban és sármelléki repülőtérén láthatta a rendszerváltoztatás emlékezetes pillanatait felelevenítő tablókat a nagyközönség.

Először szabadon – Az 1990-es első szabad választások plakátjai – Időszaki kiállítás a Terror Háza Múzeumban

A 30 éve szabadon emlékévhöz kapcsolódóan került megrendezésre az *Először szabadon – Az 1990-es első szabad választások plakátjai* című, ingyenesen megtekinthető időszaki kiállítás a Terror Háza Múzeumban. A tárlaton – amely 2020. február 25-én, a Kommunizmus Áldozatainak emléknapján nyílt meg a nagyközönség előtt – a három évtizeddel ezelőtti rendszerváltoztatás pártjainak legfontosabb plakátjai, üzenetei láthatók.

Viszlát Lenin! – Vetítéssorozat a Kino Café Moziban

A *30 éve szabadon* emlékév rendezvényeként, *Viszlát, Lenin!* címmel vetítéssorozatot indított a Terror Háza Múzeum és a Kommunizmuskutató Intézet, amelynek keretében a rendszerváltoztatás időszakát megörökítő magyar, illetve és közép kelet-európai filmalkotásokat tekinthetnek meg az érdeklődők minden hónap második szerdáján a Kino Café Moziban. A 2020. január 15-én Török Ferenc *Moszkva tér* című alkotásával elindított filmklub keretében eddig Wolfgang Becker *Good bye, Lenin!*, Fekete Ibolya *Bolse Vita*, Waldemar Krzystek *80 millió* és Sára Sándor *Tüske a köröm alatt* című filmjét tekinthették meg az érdeklődők. (Bővebben: III. fejezet, 1., 6., 12., 18. és 28. pont, 12., 15., 20., 25. és 31. oldal)

Út a szabadsághoz – Országos akkreditált pedagógus továbbképzés-sorozat

Út a szabadsághoz: az állampolgári kompetenciák fejlesztési lehetőségei a közép- és kelet-európai rendszerváltoztatások tükrében címmel indult útjára a 2020. február 14-én az országos akkreditált pedagógus továbbképzés-sorozat, amelynek a keretében az általános és középfokú oktatási intézmények tanárai a rendszerváltoztatás időszakával kapcsolatos

legkorszerűbb tudományos eredményekkel, továbbá olyan oktatás-módszertani javaslatokkal találkozhatnak, amelyek élvezetessé teszik a tanórai foglalkozásokat. A továbbképzés három történeti, tematikai egységben (*Út a szabadsághoz, 1989: a csodák éve, A Kádár-korszak Magyarországon*) tekinti át a korszakot, térben és időben közelítve közép-európai országokban, illetve a Magyarországon lezajlott eseményekhez. A képzéssorozatot a koronavírus-járvány okozta rendkívüli helyzet miatt kétszer is le kellett állítani, így csupán február 24. és március 8., illetve szeptember 1. és október 31. között zajlott az oktatás. Ez idő alatt **36 képzési csoportban 810 fő** tudott részt venni a Balatonkenesén, Cegléden Kecskeméten és Mezőkövesden megtartott hétvégi továbbképzéseken. A pedagógusok visszajelzései **93,4 százalékos** elégedettséget mutattak.

Az emlékév tervezett programjai

A XXI. Század Intézet által az emlékév keretében tervezett programokról és projektekről – a jelenlegi futó projektek folytatásán túl – a Közalapítvány tervezett programjait bemutató táblázatban olvasható bővebben. Ezeknek a programelemeknek a bonyolítását is befolyásolja majd a koronavírus miatti korlátozó rendelkezések hatálya. (Lásd: XII. fejezet, 1. pont, 133. oldal)

4.3 A Nemzeti összetartozás éve programelemei és rendezvényei

4.3.1 Előzmény

Magyarország Kormánya – a Magyar Országgyűlés 18/2019. (VI. 18.) OGY határozata értelmében – a 2020. évben *Nemzeti összetartozás éve* elnevezéssel megemlékezés-sorozatot szervez az első világháborút követő Párizs környéki békék és a Magyar Királyságot sújtó Trianoni békediktátum 100. évfordulójára. Az emlékév történészszakmai felügyeletével a Kormány Dr. Schmidt Máriát, a Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítvány (továbbiakban: a Közalapítvány) főigazgatóját bízta meg, aki elkészítette az Emlékev főbb üzeneteit meghatározó narratív összegzést, a Közalapítvány pedig külsős szakértők bevonásával megalkotta az Emlékev központi programelemeit.

4.3.2 Az emlékév programelemeinek összegző bemutatása

A programelemek kidolgozása során fő feladat az emlékév főbb arculati elemeinek (logó, mottó, vizuális megjelenítés irányvonala) megalkotása, továbbá a megemlékezés-sorozat tartalmi elemeinek (imázsfilmek, országos médiakampány, dokumentumfilm, tudományos ismeretterjesztő kiadványok, célzott országos pedagógus-továbbképzés, utazókiállítás) részletezett kidolgozása és megvalósítása. A Nemzeti összetartozás éve alkalmából stratégiai együttműködések egész sorát javasoljuk, melyek – miközben képesek kifejezni Magyarországot

nagy múltú vállalatának nemzeti elkötelezettségét – jelentősen növelik az Emlékév marketingkommunikációjának hatékonyságát (BKK, MOL, OTP, MÁV, VOLÁN, Magyar Posta).

4.3.3 A Közalapítvány által kidolgozott projektelemek

Vizuális arculat

A Közalapítvány megbízásából Takács Tamás tervezőgrafikus kidolgozta az Emlékév narratív összegzésével összhangban lévő, azt erősítő teljes körű arculatát (logó, mottó, levélpapír, központi rendezvények kötelező grafikai elemei stb.). Az elkészült arculati kézikönyv alapul szolgál majd az Emlékév összes programelemének megjelenítésében.

Imázsfilmek és ismeretterjesztő dokumentumfilm készítése

- Az Emlékév keretében olyan imázsfilmek készülnek, melyek az 56-os Emlékév programjához hasonlóan átélhetővé teszik a száz évvel ezelőtti eseményeket, továbbá ráirányítják a választópolgárok figyelmét az első világháborút követő időszak nemzetegyesítő és megtartó erőfeszítéseinek máig ható eredményeire.
- Az Emlékév keretében készülő 30 másodperces társadalmi célú reklámok – igény szerint – összetartozást erősítő üzeneteket hordoznak vagy programok, rendezvények, emlékévhöz kapcsolódó projektek bevezetésére, meghirdetésére szolgálnak majd.

Trianon 100 – Összetartozunk, összetartoztunk – Az emlékévh imázsfilmjei

A trianoni békediktátum 100. évfordulója és a nemzeti összetartozás napja alkalmából 2020 első félévében két kisfilm készült el a Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítvány megbízásából *Trianon 100 – Összetartozunk, összetartoztunk* címmel. A 30, 60, illetve 120 másodperces változatban készült imázsfilmek Schmidt Mária és Tallai Gábor forgatókönyve alapján születtek.

A Közalapítvány átdolgoztatta a Várkert Bazárban látható *Új világ született* kiállítás Trianonra vonatkozó filmes anyagait és a tárlaton megtekinthető két 26 perces filmmel együtt bemutatásra az MTVA rendelkezésére bocsátotta.

Trianon 100 – Bélyegkisív kibocsátása

A Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítvány és a Magyar Posta Zrt. – az 1956-os, az első világháborús és a 30 éve szabadon emlékező gyakorlatához hasonlóan – bélyegívvvel állított emléket az első világháborút lezáró trianoni békediktátum aláírása centenáriumának. A Takács Tamás tervezte, *Trianon 100* című bélyegívet 2020. szeptember 29-én bocsátotta ki Schmidt Mária, a Terror Háza Múzeum főigazgatója, Gulyás

Gergely, Miniszterelnökséget vezető miniszter és Schamschula György, a Magyar Posta Zrt. vezérigazgatója a Terror Háza Múzeumban. A 4500 vágott példányban kibocsátott trianoni bélyegblokkon Vörösmarty Mihály *Szózatának* „Megfogyva bár, de törve nem” sora olvasható, és az Országház kupolacsarnoka látható. *(Bővebben: III. fejezet, 22. pont, 27. oldal)*

Tudományos és ismeretterjesztő kiadványok

Az Emlékév kiemelt célja, egy közérthető a hazai és a nemzetközi nyilvánosság számára is befogadható, 150-200 oldalas kiadvány eljuttatása az oktatási intézményekhez és a könyvtárakba, valamint angol, német és francia nyelven külföldi intézményekbe is. Tekintettel, hogy jelenleg a századik évforduló egyetlen új szempontú, átfogó és szintetizáló elemzői erőfeszítése Schmidt Mária *Új világ született 1918-1923* című kötete, javasoljuk annak rövidített változatban történő megjelentetését. A könyv mellett egy trianoni tematikájú iskolai munkafüzet is készült, amelyet igény és forrás szerint az ország minden iskolása és a kiállítás minden látogatója megkaphat. *(Bővebben: V. fejezet, 1/5. pont, 91. oldal)*

Médiakampány

Az emlékév üzenetének minél szélesebb körbe való eljuttatását országos médiakampány zajlott 2020. május 15. és június 25. között (plakátok, imázsfilmek, TCR, YouTube, Instagram, Facebook, nyomtatott és elektronikus sajtó). Mindemellett a trianoni békediktátum aláírásának 100. évfordulója alkalmából a Közalapítvány és az Első Világháborús Centenárium Emlékbizottság felhívást is kiadott, amely a Facebookon közel 150 ezres elérésszámot produkált. *(Lásd még: VI. fejezet, 1. pont, 106. oldal)*

Országos pedagógus továbbképzés

Fontos cél az általános és középfokú oktatási intézményekben dolgozó pedagógusok munkájának támogatása, ezért az 1956-os, az első világháborús, valamint a rendszerváltoztatást érintő (a járvány miatt felfüggesztett) akkreditált képzéseink rendkívül kedvező tapasztalatain alapulva és azok mintájára 2021-ben országos akkreditált pedagógusképzés indítunk Trianon-témakörben. Célunk legalább 5000 pedagógus felkészítése, továbbképzése.

Vándorkiállítás, megemlékezések

Mivel a koronavírus járvány miatt meghozott vészhelyzeti rendelkezések tartama jelen pillanatban nem tudható, a tervezett központi és önkormányzati szintű megemlékező rendezvények pontos időpontja még kérdéses. A Közalapítvány által tervezett vándorkiállítás ugyanakkor későbbi időpontokban és országszerte is folyamatos lehetőséget biztosít megemlékezések megtartására.

4.4 Puskás Kiállítási Központ megvalósítása

4.4.1 Előzmény

A Magyar Kormány a 1186/2019. (IV. 5.) Korm. határozatában a Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítványt bízta meg a Puskás Aréna részeként megvalósuló Puskás Kiállítási Központ (továbbiakban: a Puskás Múzeum) tervezésével és kialakításával. A Közalapítvány az előzetes szóbeli megállapodások alapján 2019 januárjában megkezdte a projekt előkészítését, kreatív munkacsoportja **megalkotta a 2300 négyzetméteres tárlat előzetes tartalmi szinopszist.**

4.4.2 A múzeum fő üzenete

A tárlat főkurátora, Schmidt Mária a létesülő múzeum tervezésekor elsősorban **Puskás Ferenc aktív labdarúgó pályafutását helyezi a tárlat tartalmi középpontjába.** Az előzetes tartalmi koncepció által megfogalmazott cél, hogy a Puskás Múzeum látogatói számára érzékelhetővé és egyúttal közismertté váljon mindaz, amit a világhírű magyar labdarúgó megtestesít. Puskás Ferenc személye, sorstörténete és sportpályafutása ugyanis alkalmas arra, hogy már-már tapinthatóvá tegye mindazokat a tulajdonságokat – a szikrázó tehetséggel párosuló kitartást és elkötelezettséget, az eltökéltséget, a hazaszeretetet, a csavaros észjárását, az újrakezdés képességét, az önazonossághoz való feltétlen ragaszkodást – melyekre nemzeti közösségünk legszebb tulajdonságaiként szokás tekinteni. A Puskás Múzeum – az alapítói szándéknak megfelelően – olyan **büszkeségponttá válhat**, amely képes arra, hogy a felnövekvő nemzedékek számára is identitásteremtő, azt megerősítő attrakcióná váljon.

4.4.3 A Puskás Múzeum tárlatának tematikus kerete

A projektalapító dokumentum szerint a **Puskás Múzeum négy fő témakör mentén épül fel.** Az elsődleges **(1)** Puskás Ferenc kimagasló, ikonikus személyiségének bemutatása, aki a szegénységből kitörve, kétszer is a padlóról felállva, mindig a hazájáért küzdve lett a világ első „totális futballistája” és egyben legismertebb magyarja. Puskás életpályája mellett **(2)** az Aranycsapat, illetve a **(3)** stadion történetét is bemutatjuk, így a tárlat – természetesen a legkorszerűbb múzeumtechnológiai megoldások alkalmazásával – megfelelő futballszakmai, futballtörténeti kitekintést is képes lesz nyújtani. A tárlat Puskás, illetve az Aranycsapat legendáját **(4)** a magyar történelmi emlékezetbe ágyazva mutatja be: az előzetes koncepció történeti kerete a második világháború után romokban heverő Magyarország bemutatásától, a kiépülő állampárti diktatúrán, illetve az 1956-os forradalmon és szabadságharcon át Puskás külföldi labdarúgó karrierjének meghatározó eseményei közötti ívet rajzolja meg. Mindezt a XXI. század audiovizuális kultúrájának digitális alapú és multimediális eszközrendszerével valósítjuk meg *(érintőképernyős felületek, adatbázisok, szükség esetén újraforgatott*

nagyfelbontású filmfelvételek, VR360-as technológia alkalmazása, interaktív elemek, játékok).

4.4.4 A kiállítás szerkezete, tartalmi váza

A Puskás Múzeum látványterveit F. Kovács Attila Kossuth-díjas tervező a kialakított koncepció mentén, ám egy új szemléletmód beemelésével dolgozta ki. A látványtervek szerint a múzeum épületét kívülről – egy középkori katedrális homlokzatához hasonlóan – az Aranycsapat tagjainak fémszobrai díszítik, a bejáratnál pedig egy nagyobb, különálló Puskás-szobor látható majd. A múzeum előtti téren az Aranycsapat felállása szerint elhelyezett piknikasztalok kapnak helyet, amelyeken kedvükre beszélgethetnek, kártyázhatnak, gombfocizhatnak a Puskás Aréna területére látogatók.

A múzeumépület alsó szintje már a kiszolgáló funkciók ellátását is a kiállítás részeként értelmezi. A jegypénztárban kap helyet a stadion rekonstruált kijelzője, melyet a jegyvásárlók maguk kezelhetnek. A sorban állókat eközben a labdarúgás alapvető elemeiről (labda, mez, közönség), illetve az Aranycsapatról és annak játékosairól készített imázsfilmek szórakoztatják, hangsúlyozva: ők azok a különleges képességgel rendelkező magyarok, akik összeálltak és felérték a csúcsra. A földszint mindemellett a gyermekeknek is kínál programlehetőségeket:

- rajzok készítése és kivetítése az egész szinten
- „greenboxos” labdarúgó-iskola (ahol különböző rúgótechnikák sajátíthatók el)
- workshop-jellegű foglalkozások sportszakmák (bíró, sportriporter, újságíró, sportorvos stb.) kipróbálására

A lépcsőházba beépített minimalista üvegdobozban egy lánchajtásos konveyor szállít különböző relikviákat (cipők, labdák, kupa, belépőjegy, műsorfüzet, síp) le és fel a múzeum négy szintje között, ezzel is meghozva a hangulatot az emeletre indulóknak. A falakra kihelyezett fényújságon mátrix-szerű képek, gifek, rövid jelenetek futnak. Mindezzel egy izgalmas, állandóan nyüzsgő térré alakul a lépcsőház. Az emeletre felérve magic wall fogadja a látogatókat, akik az érintőképernyős felületen az Aranycsapatról készült montázképek, illetve fociskártyák segítségével ismerkedhetnek meg a játékosokkal (alapadatok, klubok, eredmények, fotók, videók). A lépcsőházban mindazok a világklasszis futballcsapatok és játékosok is megjelennek, akikkel Puskásék valaha megmérkőztek, saját csapataik felismerése ugyanis összehasonlítási alapként szolgál és tiszteletet ébreszt a külföldiekben.

A múzeum első szintje Puskásról, a leghíresebb magyarról szól. A vendégek egy majdnem 100 méteres körív mentén haladva ismerhetik meg a legendás játékos életét, karrierjét. Szemük elé tárul, miként áll fel kétszer a semmiből, miként lett kétszer világsztár. A körív első felét a magyarországi időszak teszi ki, középen az 1956-os fordulat kap helyet, a másik oldalon

pedig a külföldi évek és a hazatérés szerepelnek. A teret behatároló belső oszlopokat mozgó képanyag teszi hasznossá, érdekessé.

A második emeleten az Aranycsapat története szakrális szintre emelve kerül bemutatásra, érzékeltetve, hogy a kommunizmus idején a vallás elnyomásával a stadionok váltak templomokká. Középen egy aranyozott trófeákból összeálló kehely, illetve egy szintén aranyozott patkó kap helyet az Aranycsapatról szóló információkkal. A belső falakon a csapat játékosainak „szent képei” láthatók, a külső oldalakon a róluk készített videók futnak. A terem hátsó része kincstárként működik a legértékesebb relikviákat felsorakoztatva.

A harmadik emeleten egy rideg, dermesztő terembe lépnek be a látogatók, ahol a pártvezetés és az Aranycsapat küzdelme zajlik. A harcok a belső küzdőtéren folynak a szintet körbe ölelő stadionban helyet foglaló szurkolók előtt. Az állami intézkedések nehezítik a játékosok életét, azonban ők összeállva, egy csapatot alkotva – hol az állami gépezeten felülkerekedve, hol együttműködésre kényszerülve – érik el sikereiket. Ezzel az 1954-es világbajnokság ezüstérme is átértelmezésre kerül. Kudarccá a politikai vezetés formálta, azonban ahogy a nemzetek, szurkolók manapság kezelik, sikerként értelmezendő. Ez a szint már hús-vér emberként mutatja a játékosokat és az olyan megtörtént eseményeket, mint például a csempészség engedélyezése, a klubok szétverése, a játékosok besorozása, a Népstadion felépítése, Szűcs Sándor kivégzése, Puskás beszólása Rákosinak vagy a FIFA eltiltásai.

A múzeum legfelsőbb szintjén (*ráépítés*) egyedülálló vetítési élményt kívánunk nyújtani a látogatóknak, amely a XXI. század vizuális elvárásainak megfelelően mutatja be Puskás és az Aranycsapat legfontosabb sikereit. A tárlatnak ez a része újraforgatott és számítógépes effektek (CGI) felhasználásával készül, a bemutatott filmbejátszások olyanok lesznek, mintha az 50-es évek mérkőzéseit korunk technológiájával rögzítették volna.

4.4.5 A Puskás Múzeum tárlatának gyakorlati megvalósítása

A múzeum kreatív stábjának megbeszélései – a koronavírus-járvány első hullámának elmúltával – heti rendszerességgel zajlottak a Terror Háza Múzeumban. A csapathoz csatlakozott Szabó Tamás, a Kertész Imre Intézet programigazgatója, illetve Kollarik Tamás tanácsadó, a Moholy-Nagy Művészeti Egyetem igazgatója, és ezzel párhuzamosan a tervezési és kivitelezési munkálatokat érintő kooperációk is megindultak. A járvány második hulláma azonban október végére ismét online keretbe terelte az egyeztetéseket.

A kialakuló videó-adatbázisból kiválasztott jelenetek modern technológiai követelményeknek megfelelő újraforgatására leginkább alkalmas cégekkel többkörös egyeztetés zajlott. Az ajánlatok befogadását, majd az ajánlattevők kreativitásának és megbízhatóságának felmérését követően kiválasztásra kerültek a technológiai követelményeknek megfelelő, a

kivitelezésre leginkább alkalmas filmalkotó-csapatok. A Spatium Advertising stábja, valamint az Umbrella.tv filmgyártó céggel szorosan együttműködő Kinopravda társulat a kreatív csapat megbeszélésein elhangzottak mentén nagy erővel végzik a képanyagok összeállítását az időközben csatlakozott Ferenczy-Kovács Sebő grafikus segítségével. A földszintre tervezett portré- és imázsfilmek elfogadásra kerültek. Az első szintre kerülő, Puskás életútját bemutató anyagok mellett, már a további szintek filmjeinek (például az Aranycsapat felállása, taktikai repertoárja, híres gólok, cselek bemutatása) kidolgozása is folyamatban van. Szintén megkezdődött annak a Puskás Ferenc nemzetközi ismertségét, tiszteletét éreztető filmnek a megvalósítása, amelyben híres futballisták, edzők, politikusok és művészek mondják majd ki a legismertebb magyar nevét, illetve becenevét.

A mindezek alapjául szolgáló videó-adatbázis szélesítése ebben az évben sem állt meg. A Magyar Nemzeti Filmalap a Puskás Ferencre koncentráló filmhíradók, dokumentumfilmek, interjúk után az Aranycsapat további tagjait megjelenítő felvételekről készített gyűjtést. A legnagyobb külföldi archívumokat (British Pathe, British Movietone, Bundesarchiv, Filmoteca Española) követően kisebb adatbázissal rendelkező intézetek, televíziós társaságok (francia, holland, belga, skót, lengyel, szerb, argentin) felvételeit is sikerült megtekinteni.

A háttéranyag szélesítésében kiemelt szerepet játszott a nemzetközi sportszervezetekkel (NOB, FIFA, UEFA) való kapcsolatfelvétel, a náluk rendelkezésre álló anyagok elérhetővé tétele. Az MTVA illetékeseivel kötött megállapodás szintén komoly előrelépést jelentett. Az MTVA archívumának elérése a hazánkban levetített interjúk, beszélgetések, show-műsorok, dokumentumfilmek, rövid bejátszások, hírek jelentős részét tették a múzeum részére felhasználhatóvá. Külön kutatást igényelt a Hadtörténeti Intézet és Múzeum archívumának feltárása. A korabeli Néphadsereg Híradók többször is beszámoltak a Budapest Honvéd csapatának mérkőzéseiről, amely képanyagok – a Magyar Nemzeti Filmalappal együttműködésben – retusálásra kerültek, így a lehető legjobb minőségben elérhetőek. A legmodernebb vetítési élmény megvalósításához számos további mozgó képanyag feljavítása elkerülhetetlen.

A filmanyagok bővítése, illetve a magyarok eredményeinek erősítése céljából a hazai klubcsapatokkal is megindult az együttműködés. Azok a videók, amelyeket többek között a MOL Fehérvár FC, a Vasas FC, az MTK Budapest, a DVTK és a Puskás Akadémia FC bocsátott rendelkezésünkre, nemcsak az imázsfilmek kidolgozását segítették, de egy külön, az elmúlt időszak stadionfelújításait – csúcspontként a Puskás Aréna újjászületését – összegző anyag megvalósítását is lehetővé tették. Az együttműködés ugyanakkor nem állt meg a videók megosztásával. A kreatív csapat tagjai bejárták az angyal földiek otthonául szolgáló Illovszky Rudolf stadiont, valamint a Puskás Akadémia Pancho Arénáját is. Utóbbi, a

Puskás Intézetet is magába foglaló klub esetén különösen gyümölcsöző egyezmény véglegesítése van elérhető közelségben. A közös munka eközben megindult. Az intézetben elérhető, Puskáshoz, illetve az Aranycsapat más játékosaihoz köthető emléktárgyak, relikviák felmérése, katalogizálása jelenleg zajlik. Makai László berendező a felcsúti illetékesekkel napi szinten egyeztetve dokumentálja, metaadatokkal ellátva rendszerezi az ott összegyűlt, azonban mostanáig szétszórta heverő tárgyakat, amelyek a Puskás Múzeumban is felhasználásra kerülhetnek.

A kreatív stábhoz júniusban csatlakozva, első körben a szakértők által gyűjtött fényképeket feldolgozva kezdte meg a fotók tárházának bővítését Somogyi Nóra képszerkesztő, fotográfus. A magyar, illetve külföldi ügynökségek mellett múzeumokkal, archívumokkal, magángyűjtőkkel és a korabeli fényképészek jogutódaival egyeztetve sikerült az elérhető fényképek számát több mint négyezer darabra gyarapítani. Jelenleg zajlik az összegyűjtött képekből a múzeumban felhasználható fotók kijelölése, metaadatbázissal történő kiegészítése.

Az érintőképernyős felületre, az úgynevezett „magic wall-ra” kerülő adatbázisok rövidítése megtörtént. Itt, a befogadóközpontúságra koncentrálva, érthető nyelvezettel átadott leglényegesebb információkat ismerhetik meg a látogatók. Takács Tamás és Ferenczy-Kovács Sebő grafikusok megkezdték a felületre kerülő montázképek, illetve fociskártyák kialakítását. Ezek gyakorlati megtekintésére – a Szépművészeti Múzeum „varázsfalát” megalkotó Back&Rosta Kft-vel kötött megállapodásnak köszönhetően – a Terror Háza Múzeumban beprogramozott érintőképernyőn keresztül van lehetőség. Jelenleg a felületek Puskás Múzeumban alkalmazandó méreteiről, elhelyezéséről zajlanak az egyeztetések. Az Aranycsapat, illetve a korabeli labdarúgás után részletesebben érdeklődők számára egy mélyebb szakmai háttértudást igénylő, kifejezetten kutatási célú érintőfelület is készül.

A történészek folytatták a falakra feliratként kerülő, de akár hangszórókból is bejátszható karakteres mondatok gyűjtését. A nemzetközi klasszisok Puskásékat érintő gondolataival, a mai világsztárok mondataival kiegészített anyag átnézése, a legjobb mondatok kiválasztása folyamatban van.

A Közalapítvány szeptemberben generáltervezési szerződést kötött a Rapa Architects Kft-vel. A társaság fő feladata F. Kovács Attila látványtervi koncepciójának megfelelően a toronyépület szükséges átalakítási és átépítési feladatainak szakági szintű műszaki tervezése. A tervezési munkák folyamatban vannak, ezeket a heti rendszerességű tervezési egyeztetéseken keresztül Ambrus György irányítja. A tervezéssel párhuzamosan előkészítés alatt áll a mérnök lebonyolító, a műszaki ellenőr, valamint a kivitelezési közbeszerzés dokumentációja. A kiállítóterek eszközrendszereinek, illetve a legmodernebb vetítés-, hang- és fénytechnikai megoldásoknak a beszerzéséről az SMP Solutions Kft-vel folyik az egyeztetés.

4.4.6 A program szakmai vezetése – A projekt létrehozásában közreműködő testületek és munkacsoportok

A Puskás Múzeum projekt szakmai vezetője, főkurátora **Dr. Schmidt Mária**, a KKETTK Közalapítvány főigazgatója, projektmenedzsere és kurátora **Tallai Gábor**, a Terror Háza Múzeum programigazgatója, pénzügyi vezetője **Fekete Marianna**, a Terror Háza Múzeum koordinációs igazgatója. A Puskás Múzeum **Védnöki Testületét** a magyar sportélet vezető tisztségviselői, kiemelkedő alakjai mellett közjogi méltóságok, illetve a nemzetközi labdarúgás egyik neves képviselője alkotja. A testület tagjai:

Dr. Csányi Sándor, az MLSZ elnöke, a FIFA és az UEFA alelnöke

Dr. Fenyvesi Máté, 76-szoros válogatott labdarúgó, Puskás Ferenc volt csapattársa

Dr. Fürjes Balázs, Budapest és a fővárosi agglomeráció fejlesztéséért felelős államtitkár, kiemelt budapesti fejlesztésekért és nemzetközi sportpályázatokért felelős kormánybiztos

Garaba Imre, 82-szeres válogatott labdarúgó

Francisco Gento, a Real Madrid tiszteletbeli elnöke, Puskás Ferenc volt csapattársa, 43-szoros spanyol válogatott labdarúgó, hatszoros BEK győztes

Göröcs János, 62-szeres válogatott labdarúgó

Jakab János, a Budafok tiszteletbeli elnöke

Dr. Kulcsár Krisztián, a Magyar Olimpiai Bizottság elnöke

Nyilasi Tibor, 70-szeres válogatott labdarúgó, az MLSZ elnökségi tagja

Raduly József, kétszeres válogatott labdarúgó, Puskás Ferenc volt csapattársa, a legidősebb magyar válogatott labdarúgó

Dr. Schmidt Mária, a Puskás Múzeum főkurátora, a Terror Háza Múzeum főigazgatója

Schmitt Pál, a NOB tagja, a Nemzet sportolója, olimpiai bajnok

Dr. Szabó Tünde, az EMMI sportért felelős államtitkára

Szöllősi György, nagykövet, a Magyar Sportújságírók Szövetségének elnöke, a Nemzeti Sport-csoport főszerkesztője

A Puskás Múzeum Tanácsadó Testületében a magyar és nemzetközi sportélet komoly szakértelemmel bíró szereplői, alakítói foglalnak helyet, akik tanácsaikkal, javaslataikkal aktívan hozzájárulnak a múzeum kialakításához. A testület tagjai:

Balogh Balázs, a Puskás Intézet igazgatója

Balogh Gabriella, az MLSZ elnökségi tagja, az MLSZ Marketing és Média Bizottságának elnöke

Berzi Sándor, az MLSZ alelnöke

Marco Fazzone, a FIFA World Football Museum igazgatója

Dr. Kollarik Tamás, a Moholy-Nagy Művészeti Egyetem igazgatója, egyetemi oktató, filmes szakember

Dr. Kovács Barnabás, volt barcelonai főkonzul, a KUBALA90 és KOCSIS90 emlékévek megalkotója

Dr. Mocsai Lajos, a Testnevelési Egyetem rektora

Dr. Szabó Lajos, a Magyar Olimpiai és Sportmúzeum igazgatója

Dr. Világi Oszkár, a Mol-csoport csoportszintű innovációs igazgatója, igazgatósági tagja, a DAC tulajdonosa

A testületek idei ülésére november elején került volna sor, azonban a koronavírus-járvány terjedésének csökkentésére bevezetett korlátozó intézkedések miatt a találkozó átütemezésre volt szükség.

4.4.7 A Puskás Múzeum kommunikációja

Zajlik az egyeztetés a Puskás Múzeum leendő honlapjának fejlesztői és adminisztratív feladatait ellátó stábbal, illetve Szöllősi György közvetítésével tárgyalások folynak a 200 ezer követővel rendelkező Puskás rajongói oldallal.

Intenzív megbeszélések zajlottak a Puskás Aréna területét kezelő, Nemzeti Sportközpontok illetékesivel a múzeum épületén elhelyezendő – és a későbbiekben is használható – LED fal megvalósításáról, amely az Eb idején hirdetési felületként is felhasználható lehet.

A Puskás Múzeum stábja hozzájárult a *Puskás, a musical* megalkotásához: audiovizuális anyagokkal, háttérinformációkkal segítettük az alkotókat. Szöllősi György és Szabó László személyesen is közreműködtek a zenés darab kialakításában. A musicalt érintő műsorokban, interjúkban a múzeum közelgő megnyitása is rendre szóba került.

Október 23-án a Terror Háza Múzeum egésznapos filmvetítése keretében a *Játsszunk nyugodtan!* című filmet láthatták az érdeklődők, amely Puskás Ferenc élettörténetén keresztül meséli el Magyarország történetét a második világháború végétől a rendszerváltoztatásig. A film előtt Tallai Gábor programigazgató beszélt Puskás Ferenc életének fordulópontjairól és a bemutatott korszakról. *(Lásd még: III. fejezet, 31. pont, 33. oldal)*

4.4.8 Képregény Puskás Ferencről és az Aranycsapatról

A Puskás Ferencről és az Aranycsapatról szóló *10 – Puskás* című művet Tallai Gábor programigazgató forgatókönyve alapján Futaki Attila képregényrajzoló elkészítette, de a megjelentetését a labdarúgó Európa-bajnokság járványveszély miatti elmaradása és a szintén ennek következményeként kialakult nyomdai kapacitáshiány okán 2021 tavaszára időzítjük. A szerzőpáros legutóbbi közös munkája (*Budapest Angyala*) azóta francia kiadó gondozásában is megjelent, jelentős és pozitív visszhangot váltva ki a nemzetközi képregényvilágban. *(Lásd még: V. fejezet, 2/4. pont, 94. oldal)*

4.5 Digitális tananyagfejlesztés

A Magyar Kormány a 1035/2018. (II.12.) számú, digitális tartalomfejlesztés támogatásáról szóló Kormányhatározatban a Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítványt digitális tartalomfejlesztési feladatokkal bízta meg. A Közalapítvány 2019 januárjában folyamatosan bővülő munkacsoportot hozott létre a projekt kidolgozására, amelynek tagjai **Schmidt Mária**, a Közalapítvány főigazgatója, **Tallai Gábor**, a Terror Háza Múzeum programigazgatója, **Gerő András**, a Habsburg Történeti Intézet igazgatója, **Békés Márton**, a Terror Háza Múzeum kutatási igazgatója, **Szabó László** kommunikációs szakértő, **Nagy Zoltán** kutatásvezető, szakmai koordinátor, valamint **Misley Helga**, **Salát Magdolna** és **Pesti Csilla** kutatók.

4.5.1 A projekt célja és tartalma

A digitális tankönyv projekt célja, létrehozni egy modern technológiájú, új arculatú, a 14-18 éves fiatalok kreativitási szintjével korreláló, az '56-os történelmi eseményeket új narratívában kezelő, lényegre törő és a problémamegoldásra fókuszáló programot a korábban pilot projektként kifejlesztett 1956-os modul felhasználásával, bővítésével, illetve kiterjesztéssel. Mivel interdiszciplináris modul létrehozása a cél, az '56-os történelmi témához kapcsolódóan az irodalom, az állampolgári ismeretek, a filmművészet, a képzőművészet, a zene, a földrajz és a sport témája is beemelésre kerül. A **24 hónapos projekt** végére egy – a világ jelenleg használatos digitális tananyagait bemutató – **állapotfelmérésnek**, valamint egy **saját digitális tananyag-koncepciónak** kell elkészülnie.

4.5.2 A projekt koncepciója – A digitális tankönyv architektúrája

- Az oktatásban meg kell teremteni egy új nyelvezetet és egy újfajta gondolkodást, így a tananyagnak **forrásalapú helyett gondolkodásalapúnak** kell lennie.
- A tananyagnak a **döntéspontokra kell koncentrálnia** és számos szerepjáték beemelése szükséges, amivel az információ valóban ismeretté alakul és megmarad.
- Fontos egy **validált információt tartalmazó lexikon** létrehozása.

- A tankönyvben **egyszerre lesz jelen a hagyományos és a digitális struktúra**: a szöveges anyag mellett fotóanyagok, hypertextek, ábrák, infografikák, animációk, rövidfilmek, hanganyagok, interjúk, kortárs történészek összegző gondolatai és játékok segítik a tananyag megértését.
- Ennek megfelelően **új algoritmika kialakítása szükséges**, ami leképezi a tizenévesek információfeldolgozó szokásait.
- Célszerű lehet **egy szövetrendszert megalkotni**, amelyben 6-8 fő téma van kijelölve és részletesen bemutatva, és ezekből kiindulva bármely tartalomhoz eljuthat a diák.
- A programnak képesnek kell lennie **tájékozódási képességet adni a gyerekeknek** a rájuk zúduló információhalmaz szelektálásához és értelmezéséhez, ezért **szintekre kell osztani a különböző fontosságú információkat**.

4.5.3 A digitális tananyag megalkotásának főbb szempontjai

- A történelemben szükség van egy **nemzeti érdek- és értékközpontú narratíva** kialakítására, ami mutatja, hogy a magyar nemzeti közösség a történelem során folytonosan ellenállt, a komoly külső kihívások mellett is meg tudtunk maradni és egyben felvette a kérdést, hogy miként is tudtunk megmaradni?
- Az '56-os történelembe **érdemes beemelni új, jelenleg nem oktatott elemeket** (például hogy Washingtonban elsődlegesen a megszállt régió destabilizálására és nem felszabadítására törekedtek).
- Szintén érdemes neves személyek, érdekes történetek beemelése.
- A tananyagban **hangsúlyos szerepet kapnak a különböző játékos feladatok** (stratégiai szerepjátékok, döntésszimuláció, kvíz, csatajáték).
- Rendkívül fontos **a tanárok és a gyerekek bevonása** a projekt fejlesztésébe.
- Ügyelni kell az **egyéni és a team working feladatok megfelelő arányára**.
- Figyelembe kell venni, hogy maga a valós oktatási folyamat több csatornán keresztül párhuzamosan zajlik és együtt érhetik el a kijelölt célt.
- Közvetíteni kell a történelem-, irodalom-, művészettel foglalkozó tanárok felé, hogy közösen tervezzenek, az oktatást **diszciplinárisan összehangolják**.
- Ki kell dolgozni az új tananyag **tanárokhoz való eljuttatását**, például **felőtképzési programokon** keresztül.

4.5.4 A digitális tananyagfejlesztés helyzete magyarországi és nemzetközi kitekintésben

A digitális tananyagfejlesztés során elsődleges feladat a kutatás, amelynek célja az 1956-os témakört feldolgozó digitális tananyag fejlesztéséhez szükséges, gyakorlat-orientált

háttértanulmány elkészítése, melynek módszertana szekunder kutatások, hazai és nemzetközi szakirodalom, kutatási beszámolók, nemzetközi és nemzeti stratégiai dokumentumok és további, a témafókuszhoz illeszkedő szakmai anyagok és primer kutatások (kvalitatív és kvantitatív) eredményein, azok többszemponútú feltárásán alapul. A kutatási cél megvalósítása öt pillér mentén történik. Elsőként (1) a digitális tananyag fogalomértelmezési kereteinek meghatározására kerül sor, ezt követi (2) a digitális tananyagfejlesztés nemzetközi, valamint (3) a magyarországi jó gyakorlatainak azonosítása, végül (4) ezek szintetizálása, és (5) szakmai javaslattevél a saját digitális tananyag elkészítésének szempontjaira vonatkozóan. Ezen öt pillér mentén a következő kutatási kérdések kerültek meghatározásra:

- **A digitális tananyag és tananyagfejlesztés értelmezési keretrendszere** (Hogyan értelmezhető és definiálható a digitális tananyag fogalma? Milyen szempontok mentén rendszerezhetők a digitális tananyagok? Hogyan értékelhetők a gyakorlatban megvalósított digitális tananyagok?)
- **A digitális tananyagfejlesztés nemzetközi gyakorlata** (Milyen jó gyakorlatok azonosíthatók nemzetközi kontextusban a digitális tananyagfejlesztés tekintetében az elmúlt 12 évben?)
- **A digitális tananyagfejlesztés magyarországi gyakorlata** (Milyen jó gyakorlatok azonosíthatók Magyarországon a digitális tananyagfejlesztés tekintetében az elmúlt 12 évben?)
- **Az eredmények szintetizálása** (Milyen hasonlóságok és különbségek azonosíthatók a hazai és nemzetközi jó gyakorlatokban?)
- **Digitális tananyag-javaslattevél** (A kutatási eredmények alapján milyen fejlesztési javaslatok fogalmazhatók meg a jelen digitális tananyag fejlesztésére vonatkozóan?)

4.5.5 A digitális tananyagfejlesztés megvalósításának lépései

A kutatás 2019. április 15. és 2020. április 14. között valósult meg, ezalatt a következő eredménytermékek készültek el:

- 1) Kutatási terv *(elkészült)*
- 2) A digitális tananyag és tananyagfejlesztés értelmezési keretrendszere *(elkészült)*
- 3) A digitális tananyagfejlesztési nemzetközi gyakorlata /rendszerező elemzés/ *(elkészült)*
- 4) A nemzetközi digitális tananyagfejlesztési gyakorlat /elemző értékelés/ *(elkészült)*
- 5) Digitális tananyagok elemzésének kódrendszere *(elkészült)*
- 6) A digitális tananyag és tananyagfejlesztés hazai gyakorlatának elemzése 1. *(elkészült)*

- 7) A digitális tananyag és tananyagfejlesztés hazai gyakorlatának elemzése 2. *(elkészült)*
- 8) Az 1956-tal kapcsolatos történelemtanítás hazai gyakorlata, továbbá a tantervekben és tankönyvekben megjelenő témaspecifikus területek elemzése *(elkészült)*
- 9) Primer kutatások a digitális tananyagfejlesztés szolgálatában: a komplex kutatás módszertani háttere és munkaterve *(megtervezésre került)*
- 10) Módszertani-tematikus összegző, gyakorlatorientált fejlesztési javaslatlattétel *(a prezentáció elemként)*
- 11) A kutatási eredményeket továbbá a szakmai javaslatokat integráló prezentáció *(elkészült)*

4.5.6 A 2020. január 1. – április 30. közötti időszak eredményei

A kutatás-fejlesztési projekt első lépcsője szekunder kutatás volt, amit második körben egy részben kvalitatív, részben kvantitatív elemekre épülő primer kutatás volt hivatott kiegészíteni, egyúttal előkészíteni a fejlesztési folyamatot is. A primer kutatást megterveztük kérdőíves és fókuszcsoportos, valamint interjúk kutatás formájában. Elkészült a kutatási javaslat és annak tervezett költségvetése, és a kutatás során szakértői interjúk is születtek. A primer kutatás jelentős része azonban a koronavírus-járvány miatt alapvetően megghiúsult, mivel a kutatási elemek jelentős része nem volt időben lebonyolítható (fókuszcsoportok, kérdőíves vizsgálat). Ezen kutatás (részbeni) pótlására egy korábbi primer kutatás adatbázisának másodelemzésére került sor. Ennek keretében pedagógusok, tanulók és szülők szempontjait elemeztük, mutattuk be. Értékelésre került a Terror Háza Múzeum által korábban kidolgozott, kétféle platformon (Android, IOS) működő digitális 1956-os tananyag elemzése is, hogy a korábbi tudást és tapasztalatot be tudjuk csatornázni a fejlesztési folyamatba.

Az eddigi eredmények alapján elkészült „*Digitális 1956 – Adaptív digitális tananyagfejlesztés és digitális oktatás*” címmel egy magas szintű összefoglaló, amely a projekt tapasztalataira és már látható eredményeire építve – a távolléti oktatás keretei között – mutatta be a digitális fejlesztések lehetséges megoldásait és előnyeit, részben pedagógiai, részben technológiai oldalról.

A javasolt digitális oktatási tananyag-család fejlesztéséhez az alábbi elvek és szempontok kerültek megfogalmazásra:

- A digitális tananyag-család a közoktatási rendszerrel összhangban áll, annak céljaival megegyező, ugyanakkor azokat a digitális kompetenciák fejlesztésével kibővített célrendszerrel bír.
- Erősíti a nemzeti identitást, képes a modern eszközökkel a nemzeti célokat támogatni.

- A digitális tananyag-család tartalma struktúráját tekintve tantárgyi és évfolyambontásokban szerveződik, de lehetőséget biztosít a tantárgyak közötti szinergiák megteremtésére is a tantárgyak, évfolyamok közötti „határátlépés” támogatásával.
- Reszponzív (eszközfüggetlen), mobiltanulást is támogató, akadálymentesített, biztonságos rendszer, mely internet kapcsolattal és anélkül is használható, valamint lehetőséget biztosít a már létező fejlesztésekkel történő integrációra (például e-Kréta).
- A digitális tananyag-család támogatja a kollaborációt és a tudásmenedzsment különböző formáit (létrehozás, megosztás, felhasználás) a web2.0-ás technológiák lehetséges integrálásával.
- Személyre szabott, egyéni tanulási utak bejárására alkalmas rendszer, melyben a tanulási környezet fogalma átalakul, és ezáltal a pedagógus szerepe is újraértelmeződik: támogató mentorrá válik.
- A digitális tananyag-család hibrid oktatási környezetre készül (használható tanteremben és távoktatásban is) és új tervezési, mérési, értékelési és folyamatszabályozási lehetőségeket biztosít a pedagógusok számára.

Kidolgozásra került a fejlesztési szempontrendszer, bemutatva az applikáció és a web alapú rendszer előnyeit, hátrányait és lehetőségeit. A fejlesztési szempontrendszer részeként hétféle modul (és ennek részeként számos további szempont, illetve eldöntendő kérdés) került azonosításra.

A kutatási anyagok áttekintését és értékelését, valamint a koronavírus miatti vészhelyzettel összefüggő online tanítási tapasztalatok összegzését Tallai Gábor programigazgató és Nyíró András informatikai szakértő végezték el, összesítő elemzésüket bemutatták a Közalapítvány főigazgatójának, aki ez alapján jelölte ki a fejlesztés irányait és határozta meg a készítendő digitális tananyag informatikai architektúráját.

4.6 A Habsburg Történeti Intézet tevékenysége

A 2003-ban létrehozott – majd 2011 óta a Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítvány részévé vált – Habsburg Történeti Intézet születésében egyaránt szerepet játszott a tudománytörténet szellemi horizontjának változása, a múlt újra felfedezett tágabb kontextusa és az európai összefüggések jelentőségének a politikai változások mentén kikristályosodott tudatosodása. Az Intézet fennállása alatt számos tudományos, ismeretterjesztő rendezvényt – konferenciát, kerekasztal- és műhelybeszélgetést – szervezett, mindemellett fontos, hiánypótló kiadványok megjelentetése is fűződik a nevéhez.

Az Intézet 2020-ban folytatta a 2017-ben elindult *Arcképek az Osztrák-Magyar Monarchiából* című műhelybeszélgetés-sorozatát, amelyben a korszak kulturális, művészeti és tudományos

életének meghatározó egyéniségeivel, személyük korabeli és utólagos megítélésével ismerkedhetnek meg az érdeklődők. Idén Zita királynéről és Tisza Istvánról hangzottak el előadások a neves szakértők tolmácsolásában. A Habsburg Történeti Intézetben megrendezett programok vendégeinek száma 25-60 között mozgott. A rendezvényeket a Közalapítvány stábja online közvetítette, a médiavisszhangot a sajtófigyelőink rögzítették. *(Bővebben: III. fejezet, 2. és 7. pont, 12. és 16. oldal)* Az Intézet nevéhez fűződik Gerő András *Mozaik – Magyar jelenidő és történelem* című tanulmánykötete is, amely a Közalapítvány gondozásában jelent meg, s amelyet 2020. október 15-én mutattak be a Kertész Imre Intézetben. *(Bővebben: III. fejezet 29. pont, 32. oldal és V. fejezet, 1/6. pont, 90. oldal)*

A koronavírus-járvány alatti rendkívüli helyzetben az Intézet – csatlakozva a *Tanulj otthon!* programhoz – honlapján és a facebook oldalán tudástartalmakat osztott meg napi rendszerességgel, úgymint Habsburg uralkodók életrajzi összefoglalója, jelentősebb források, tanulmányok, évfordulókra való megemlékezések, érdekességek. Jelenleg két újabb könyv összeállítása zajlik: az egyik a magyarországi zsidó holokauszt témáját öleli fel enciklopédikus formában, a másik az *Arcképek az Osztrák-Magyar Monarchiából* sorozat előadásait adja közre nyomtatott formában. *(A Habsburg Történeti Intézet 2020 második félévére vonatkozó terveiről a XII. fejezet 3. pontjában, a 135. oldalon olvasható bővebben.)*

4.7 A Kommunizmuskutató Intézet tevékenysége

Magyar kommunista vezetők – Digitális adattár

A Közalapítvány által 2011 óta működtetett Kommunizmuskutató Intézet 2020-ban is folytatta az állampárti diktatúra irányító szervezetére s azok képviselőire vonatkozó adatok összegyűjtését és publikálását. A Kommunizmuskutató Intézet feladata, hogy jelenünk kutatási eredményeire építve, az 1989 óta elérhető további dokumentumok felhasználásával adjon képet a kommunista hatalom birtokosainak személyéről, életpályájáról. Ennek érdekében havi rendszerességgel, ábécé-sorrendben készíti el és teszi közzé a rendszer működtetőinek aktualizált életrajzeit. Az elmúlt időszakban (2020. áprilisa és 2020. októbere között) **25** életrajz készült el, ezzel az elkészült életrajzok száma **340**. 2020. december 31-ig további **12** életrajz fog elkészülni, így a 2020-as évet **37** elkészített életrajzzal zárjuk, az összesen elkészült életrajzok száma pedig **352** lesz.

Az Intézet nevéhez fűződik a 30 éve szabadon emlékévként idén januárban, a Terror Háza Múzeummal közösen indított **Viszlát, Lenin!** című vetítéssorozat is, amelynek keretében a rendszerváltoztatáshoz kapcsolódó témájú filmeket tekinthetnek meg az érdeklődők minden

hónap második szerdáján a Kino Café moziban. (Lásd még: III. fejezet, 1., 6. 12., 18. és 28. pont, 12., 15., 20., 25. és 31. oldal, valamint IV. fejezet, 2. pont, 48. oldal)

4.8 A Kertész Imre Intézet tevékenysége

A Magyar Kormány 1812/2016 (XII.20.) határozata alapján 2017 januárjában megalakult és a Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítvány által működtetett Kertész Imre Intézet fő célkitűzése az író emlékének és szellemi hagyatékának méltó gondozása, kiadatlan műveinek és a róla szóló irodalmi anyagoknak az összegyűjtése, feldolgozása, sajtó alá rendezése, valamint a hazai és külföldi közgyűjteményekben és magántulajdonban fellelhető dokumentumok (levelek, fényképek, hang- és filmfelvételek stb.) gyűjtése.

4.8.1 Kertész Imre – Országos vándorkiállítás és bibliográfia

Ez évi munkáink megtervezése szorosan kapcsolódott az Intézet Benczúr utcai székházába való költözéshez, melynek tavaszi ünnepi átadása a koronavírus-járvány miatt öszre halasztódott. A járvány okozta helyzet miatt a féléves tervek szisztematikus és időarányos megvalósítása csupán március közepéig folytatódhatott. Ennek az időszaknak a legfontosabb eseménye a Kertész Imre tanulóéveit bemutató vándorkiállítás megnyitója volt február 20-án a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtárban. A kiállítás immár digitális tartalmakkal is kiegészült, két érintőképernyős applikációval és egy nagy monitoron megtekinthető dokumentum-összeállítással. Ugyanezen alkalomhoz kapcsolódott az Intézet új kiadványának, a Kertész Imre munkásságát bemutató bibliográfiának a könyvbemutatója, amelyen (Lukács Sándor felolvasásában) kiadatlan Kertész-szövegrészletek is elhangoztak. A kiállítás következő helyszíne a debreceni Nagyerdei Víztoronyban volt, a járványhelyzet enyhülésekor, szeptember végén, amely ezúttal is a helyszínhez igazodóan új installációval egészült ki. A két eseményről filmfelvételek is készültek, amelyek megtekinthetők az Intézet honlapjának ez év elején létrehozott *Hírek* című menüpontjában. (Lásd még: III. fejezet, 8. és 23. pont, 16. és 28. oldal, illetve V. fejezet, 1/2. pont, 89. oldal)

4.8.2 Dokumentumok gyűjtése és feldolgozása

Mindeközben tovább folytatódtak a már korábban megkezdett munkáink, melyek közös célja, hogy Kertész Imre életművének eddig ismeretlen vagy rejtve maradt dokumentumait összegyűjtsük és tudományos igénnyel feldolgozzuk. Kertész Imre első felesége, Vas Albina 1952–1953 során ítélethozatal nélkül volt egy évig a kistarcsai internálótábor foglya – ennek a többszáz oldalas levéltári anyagnak a gépeltetése befejeződött, s egyben ennek szerves folytatásaként megkezdődött Vas Albina első férje, Strobl Ferenc koncepció peranyaga

(1949) eddig előkerült iratainak a gépeltetése, valamint további levéltári kutatások folytak a nem kellőképp katalogizált és több helyen lappangó dokumentumok felkutatása érdekében. E kutatómunkáknak köszönhetően egy rövidfilm is elkészült, mely Vas Albina életét mutatja be. Az Intézet kezdetektől gyűjti mindazon írásos és képi dokumentumokat, amelyek nem maradtak fenn az író hagyatékában, emellett feldolgozzuk a Kertész Imréről csak az interneten megjelent cikkeket és egyéb sajtóanyagokat is, szintén a majdani kéziratári kutatások számára; és szintén ebbe körbe sorolható gyűjteménygyarapítási tevékenységünk, dedikált kötetek vásárlása hazai és külföldi árveréseken.

4.8.3 Honlapfejlesztés – Hagyatéki anyagok katalogizálása, költöztetése

A járvány okozta helyzet miatt az Intézet idei munkaterve némileg módosult: a belső munkatársak március 17-től mintegy két hónapig otthoni munkavégzésre álltak át, és az intézeti honlap új irányú tartalmi fejlesztését kezdték meg a korábbi gyűjtő- és rendszerező munkáink alapján. A Kertész Imre-honlaphoz hasonlóan az Intézet által kezelt hagyatékrészek szerzőinek (Arthur Koestler, Pilinszky János, Petri György, Sziveri János) életműve a közeljövőben külön-külön honlapon kerül bemutatásra, a szöveges tartalmak összeállítása befejeződött, és átadásra kerültek a fejlesztő cég számára. Két adminisztratív, illetve szervezési munkákat bonyolító munkatárs az angol nyelvű Kertész-recepciót gyűjtötte internetről, valamint az író mintegy ezeroldalmi magyar nyelvű interjúiból válogattak az egyes művekre vonatkozó szerzői kommentárokat, későbbi feldolgozói munkáink számára. Mindeközben az Intézet tulajdonában lévő hagyatéki anyagok Benczúr utcai költöztetése is lezajlott a nyár folyamán és október végére elkészült a kéziratok és fotóanyagok katalogizálása is, illetve ezek digitalizálásra való előkészítése, mely a kutatómunkát fogja a későbbiekben jelentősen megkönnyíteni.

4.8.4 Az Intézet Benczúr utcai székházának átadása

Régóta várt pillanat volt az Intézet életében, amikor Orbán Viktor miniszterelnök és Schmidt Mária, a Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítvány főigazgatója 2020. október 10-én ünnepélyesen megnyitották a Kertész Imre Intézet új székházát. A Benczúr utca 46.szám alatti szecessziós villát a Közalapítvány bruttó 762 millió forintért vásárolta meg a Fővárosi Önkormányzattól, majd bruttó kétmilliárd forintból újíttotta fel. *(Lásd még: III. fejezet, 25. pont, 29. oldal)*

4.8.5 Megjelent és megjelenés előtt álló kiadványok

Az idei évre az Intézet több kiadvány megjelentetését is tervezte: elkészült Kertész Imre legkorábbi, maga által összeállított naplójegyzeteinek (1958–1962) a sajtó alá rendezése és a hozzájuk kapcsolódó szöveggondozói jegyzetek megírása – ezzel párhuzamosan a kötet

német nyelvű fordítása is befejeződött, megjelenése a jövő évre várható. Ez év végén jelent meg *Világvég-történetek* címmel az írónak egy 1995-ben összeállított kötetterve, amelyhez előszót is írt, és amely aztán a hazai kiadókkal megromló kapcsolata miatt végül nem jelent meg. Az Intézet egy további elkészült kiadványa az idén harminc éve elhunyt Sziveri János válogatott verseit gyűjtötte egybe *A szélherceg* címmel, amely szeptemberben jelent meg – ennek nagysikerű könyvbemutatója volt az első hivatalos program az Intézet Benczúr utcai villájában. Ezen alkalommal egy Sziveri versmegzenésítési pályázatot is meghirdettünk, december 15-ei beadási határidővel. *(Lásd még: III. fejezet 24. pont, 28. oldal és V. fejezet, 1/2., 1/8. és 1/13. pont, 89., 91. és 93. oldal)*

A járványhelyzet ellenére is sikeres évet tudhat maga mögött az Intézet, amelynek nyilvános szerepléseit egyöntetű pozitív fogadtatás kísérte, mint ahogy a Facebook-oldalunk látogatottsága is sokszorosára nőtt az év folyamán.

4.8.6 Tervek 2020. második félévére

Az Intézet 2021. évre vonatkozó tervei között a már elkészült kiadványok megjelentetése, újabbak előkészítése, az Intézet birtokában lévő kéziratok, elektronikus dokumentumok és képanyagok katalogizálása, digitalizálása, programok szervezése, programsorozatok indítása, pályázatok kiírása, valamint a Kertész Imre Digitális Tudástár további bővítése szerepel. *(Bővebben: XII. fejezet, 2. pont, 134. oldal.)*

V

A KÖZALAPÍTVÁNY 2020. ÉVI KIADVÁNYAI **Megjelent kiadványok**

5.1.1 Tőkéczi László: A bohém zseni – Gróf Andrassy Gyula szellemi, politikai arcéle

Andrassy Gyula (1823–1890) a magyar történelem egyik legkiemelkedőbb alakja, mégis alig beszélünk róla. A kiegyezés társszerzőjeként ő lett a dualizmus korának első miniszterelnöke. Kivételes politikai tehetség volt. A szabadság szerelmese, igazi romantikus hős, a réalpolitika mestere. Lelkes, de nem fanatikus. Művelt, de nem kioktató. Hagyománytisztelő, de nem a múltba ragadó. Megfontolt, alapos, de nem kukacoskodó. Nagyvonalú, méltányos és mindenkor szórakoztató. Andrassy Gyula szikrázó személyisége és politikai teljesítménye révén kiemelkedett kortársai közül. Tőkéczi László (1951–2018) a túlonúl korán elhunyt Széchenyi-díjas történész a tőle megszokott eleganciával és szerénységgel állítja elénk Andrassy Gyulát. A könyv 2020. februári megjelenését már nem érhetette meg. A Közalapítvány kiadványát Schmidt Mária szerkesztette. A kötet megjelenéséhez kapcsolódóan, a Közalapítvány megbízásából rövidfilm is készült Gróf Andrassy Gyuláról. A Gerő András történész narratív szövegével, M. Nagy Richárd rendezésében készült négyperces kisfilm bemutatásra vár.

5.1.2 Kertész Imre művei – Bibliográfia 1975–2016

A bibliográfia teljességre törekvően regisztrálja Kertész Imre szépírói munkásságát: az író első műve, a *Sorstalanság* 1975-ben jelent meg, *A néző* halála előtt alig egy hónappal, illetve még ugyanebben az évben posztumusz látott napvilágot *Az angol lobogó* című hangoskönyve is. A Hafner Zoltán szerkesztette mű e négy évtizedes pálya termését dolgozza fel nyolc tematikus fejezetben: összesíti köteteit, írásait, műfordításait, leveleit, a vele készült interjúkat, az író nyilatkozatait, hangfelvételeit, leveleit, idegen nyelven megjelent könyveit, valamint a színpadi és filmadaptációit. A kiadvány a Közalapítványnak köszönhetően 2020 februárjától ingyen elérhető az érdeklődők számára. (Lásd még: III. fejezet, 8. pont, 16. oldal)

5.1.3 Az új világrend 1918–1923

„A múlt nem segít, csak visszaránt a tegnapba” – a XXI. század első évtizedeinek népszerű álláspontja ez. Hogy mekkora tévedés, azt az I. világháború hatása és története mutatja, mely utóbbiból egyébként a ma népszerű álláspont is származik. Ez a száz évvel ezelőtti háború, pontosabban a kudarca, olyan kérdéseket vetett fel, amelyekre máig keressük a válaszokat. Például, hogy kik vagyunk? Milyen értékek alapján szervezzük meg életünket? Mit jelent a

kultúra, a szabadság, a szuverenitás, a legitimáció, a demokrácia? Ez a régesrég háború és a nyomában létrejött új világrend összes problémája most is az ajtónkon dörömböl. Elég összehívni egy tucat történészt, filozófust, szociológust, hogy megbizonyosodjunk: az összeecsapás máig tart, és amíg a kérdésekre válaszokat nem találunk, tartani is fog. A júniusban megjelent kötetben a 2018 decemberében rendezett, *Új világrend született* című nemzetközi konferencián elhangzott előadások olvashatók Békés Márton szerkesztésében.

5.1.4 The New World Order 1918–1923

Az *új világrend 1918–1923* című konferenciakötet a magyar kiadással egyidőben angol nyelven is napvilágot látott. Szerkesztő: Nagy Katerina.

5.1.5 Új világ született – Történelemfüzet a trianoni békediktátumról

1920. június 4-én a Versailles-i palota parkjában álló Nagy-Trianon kastélyban a magyar küldöttség aláírta a békeszerződést. A kegyetlen ceremónia alig tartott tovább tizenöt percnél. Éppen száz éve történt. Mit éreznél, ha a vakációt várva, a tanév vége felé egy reggel arra ébrednél, hogy ezen a nyáron már csak útlevelemmel vagy egyáltalán nem látogathatod meg nagyszüleidet, rokonaidat vagy a más országba parancsolt barátaidat. 1920 nyaratól sok nagyszülő, nagynéni, unokatestvér és barát került akaratán kívül idegen országba. A trianoni békediktátumról szóló munkafüzet a történelemórák tananyagának kiegészítéseként kíván segítséget nyújtani a diákoknak. A centenáriusra megjelent ingyenes kiadvány mind minőségében, mind szerkesztésében hasonló a Közalapítvány előző történelemfüzeteihez.

5.1.6 Gerő András: Mozaik – Magyar jelenidő és történelem

Vannak szerzők, akiknek eredeti szakmája már-már másodlagos, és mi olvasók leginkább annak örülünk, ha *mindenről* vagy legalább *bármiről* írnának. Nincsenek sokan, de Gerő András történész vitán felül közéjük tartozik. Gondolkodásának szerkezete finom, lényeglátó és izgalmas. Jelen kötetének témahorizontja nagy örömünkre széles, mondhatnánk úgy is, szerteágazó, hiszen események, történeti dokumentumok, korszakok, személyek és intézmények köré szerveződik több évszázadot átkarolva. Gerő András *mozaikjai* egyszerre „korszerűtlenek” és reményt keltők. Korszerűtlenek, hiszen hiányzik belőlük a XXI. század első évtizedeire olyannyira jellemző túlfeszítettség és a vitát elfojtó kizárólagosság. Ugyanakkor és éppen ezért reményt keltők, mert ha szerzőnket követve a jelenből bátran és szabadon visszatekintünk, a múlt és jelenünk közötti szakadék érzéki csalódásnak bizonyul. Az összefüggések tisztán láthatók, nincsen szakadék. A kötet a 91. Ünnepi Könyvhét újdonságaként került az olvasóközönség elé. (Lásd még: III. fejezet, 29. pont, 32. oldal)

5.1.7 Domonkos László: Átállt szovjet katonák 1956 – Tények és legendák

A magyar szabadság ügye más nemzetek fiait is magával ragadta. Az ellenállás számtalan hősi tette sokszor olyan lelkesítő erővel bírt, hogy elementáris hatása alól csak a szabadság ellenségei vonhatták ki magukat. Domonkos László legújabb könyvében az 1956-os forradalom és szabadságharc során átállt szovjet katonák sorsát kutatva is ezt bizonyítja. Mert számosan voltak, akik a magyar ügy mellé álltak, magukénak érezték népünk mindent elsöprő szabadságvágyát. Döntésükért természetesen súlyos árat fizettettek velük. De mert „*velünk voltak*”, hozzánk tartoznak. Illő tehát, hogy megemlékezzünk róluk. A kiadványt a 91. Ünnepi Könyvhétre jelentette meg a Közalapítvány.

5.1.8 Sziveri János: Válogatott versek

A jó vers bátor, viszi magával az olvasót, belerántja a költő világába, élesen tükröződhetünk benne. Sziveri a verseiben hétköznapi mozzanatokból mitológiát épít. Úgy ábrázolja, énekl meg az egyszerűt, hogy az kibomlik előttünk, s valamit megérthetünk mindabból, amire addig vak volt a szemünk. Verset írni így is lehet: ellene menni minden trendnek, szokásnak és bevett módszernek. Sziveri versei élnek, a mának és a máról szólnak, mintha épp most születnének. Mindegyik mélyre visz, és a költőnek közben nem reszket a keze. A közel 100 verset tartalmazó kötet a 30 évvel ezelőtt elhunyt Sziveri János költőnek kíván emléket állítani. A kiadvány gondos válogatás a költő életművéből, minden esetben a szerző életében megjelent utolsó szövegváltozat közreadásával, ellentétben a korábban olykor pontatlanul megjelentekkel. A Kertész Imre Intézet ezen kiadványa, mely a költő legidőtállóbbnak ítélt alkotásait tartalmazza, idén szeptemberben jutott el az olvasóközönséghez.

5.1.9 Gertrude Himmelfarb: Egy nemzet, két kultúra

Gertrude Himmelfarb (1922-2019) szerint tiszteletet érdemelnek az amerikaiak, amiért annak ellenére, hogy „két kultúrára” szakadtak, mindmáig „egy ország” tudtak maradni. Profetikus látomásának újabb fejezeteit mi is nyomon követhetjük a hírekben, a híradók képkockáin. A szerző amerikai történész, a neokonzervatív mozgalom első nemzedékének képviselője. Egyetemi tanár, több fontos intézmény tudományos tanácsadó testületének, valamint a brit és az amerikai akadémia is tagja volt. 2004-ben az Egyesült Államok elnökétől megkapta a rangos National Humanities Medalt. Számos nagyszabású esztörténeti mű írója. Ez az első magyar nyelven megjelent könyve.

5.1.10 Schmidt Mária: Országból hazát – Harminc éve szabadon

Nyugtalanító jelenséggel kell szembenéznünk. A Nyugat nem érti a kommunizmus szorításából magukat több mint harminc éve kiszabadító országoknak a szuverenitásért és a szellemi önállóságért folytatott küzdelmét, az egykori Vasfüggöny mögötti népek pedig

értetlenül állnak a Nyugat érzéketlensége és az általa képviselt, magának kizárólagosságot követelő neomarxista történelemszemlélet előtt. Schmidt Mária ebben a könyvében fejezetről fejezetre teszi mérlegre az elmúlt három évtizedet. Olvasva egymásra épülő, elemző és értelmező esszéit, hamar kibontakoznak azok a törésvonalak, amelyek ezeket a nyugtalanító jelenségeket okozzák. Érdeemes leszögeznünk: ez a könyv csak itt, Közép-Európában születhetett meg. 2020-ban ez a régió a világ legszabadabb térsége, ahol a múlt századi totális eszmerendszerek tapasztalatával, valamint a nemzeti függetlenségért, a hazáért vívott szabadságharcok hatalmas örökségével felvértezve lehet felvenni a küzdelmet a Nyugat által képviselt és a diktatúrákat jellemző egyneműsítő szándékkal. Schmidt Mária legújabb esszékötetét a Közalapítvány decemberben jelentette meg.

5.1.11 Békés Márton: Kulturális hadviselés – A kulturális hatalom elmélete és gyakorlata

Minden a kultúrában veszi kezdetét, rajta keresztül történik és oda is tér vissza. Aki a kultúra hegemoniáját felismeri és benne ki tudja alakítani a maga hegemoniáját, az végül mindent megnyer. A kulturális többség megszerzése előbb-utóbb ugyanis politikai többség kialakulásához vezet. Ez a könyv útmutató ahhoz, hogy miért, mivel és hogyan lehet a politika háttérében ható kulturális szférát meghódítani. Vagyis a kulturális hatalomért folytatott küzdelem elméletéről és gyakorlatáról szól, arról, hogy miként hozzuk létre kulturális hegemoniát. Békés Márton kötete decemberben jutott el az olvasóközönséghez.

5.1.12 Václav Klaus: A szabadság hullámvasútján

Václav Klaus Közép-Európa konzervatív politikai életének sokszorosan nehézsúlyú bajnoka. Ez az írása a kommunizmus bukásáról és az azt követő évtizedekről szól, a rendszerváltoztatók tiszta, közérthető nyelvén. Gondolatmenetét kizárólag a szabadság, illetve a független és a demokratikus államszervezés szempontjai vezérlik, míg közérthetősége a nemzeti közösség és a történelmi hagyomány iránti mély elkötelezettségéből fakad. Optimizmusa nem kincstári. Klaus pontosan látja, honnan erednek a XXI. század második évtizedének neomarxista, a múlt századi diktatúrákat megidéző jelenségei. Korunk új, gomba módjára szaporodó ideológiáit nem lesz egyszerű magunk mögött hagyni. A normalitás és józanság szószólóinak Klaus szerint igencsak kitartónak kell lenniük, mert az út, ami előttük áll, leginkább a hosszútávfutáshoz hasonlít. Ez a könyv segít a felkészüléshez. A kötet decemberben már magyar nyelven is olvasható.

5.1.13 Kertész Imre: Világvég-történetek

„Ugyanazt élni és írni – mindig is ez volt az erkölcsöm, és ez sok mindentől megfosztott és sok mindennel megajándékozott; s ezúttal az ajándékról akarok beszélni” – írja a Nobel-díjas író a maga által 1995-ben összeállított elbeszéléskötetének eddig publikálatlan előszavában. A

Kertész Imre Intézet gondozásában napvilágot látott könyv igazi kuriózum, amely a szerző korábbi, kevésbé ismert műveiből egy kisregényt, két elbeszélést, két novellát és egy esszét tartalmaz, valamint zárszóként Hafner Zoltán szerkesztői jegyzetét és kommentárjait közli. Kertész Imre művét decembertől veheti kezébe az olvasó.

5.2 Elektronikus kiadványaink

5.2.1 Szájer József: **Ne bánts a magyart! – Gondolatok a bevándorlásról, Fideszről, Magyarországról, Alaptörvényünkről és Európáról**

Válságban van Európa. Elveszítette az iránytűjét és arra készül, hogy feladja azokat a hagyományait, amelyek évszázadokon át biztosították fennmaradását és sikereit. Európának politikai, gazdasági, demográfiai és lelki megújulásra van szüksége. Magyarország kész arra, hogy fontos, iránymutató szerepet játsszon az EU cselekvőképességének helyreállításában, versenyképességének megerősítésében. A régi, lejárt receptek nem működnek többé, azok éppen hogy akadályozzák az innovatív, új utakat kereső megoldásokat, tartósítják a pangást. Új utakra, új válaszokra, merész döntésekre van szükség! Szájer József 2014 januárja és 2018 decembere között született gondolatait osztja meg az olvasóval a 2019 februárjában napvilágot látott tanulmánykötetében. A Közalapítvány 2020-ban a kötetből elektronikus változatot is készített, amely az érdeklődők számára elérhető az online könyvesboltokban.

5.2.2 Schmidt Mária: **Új világ született (1918–1923)**

Az 1914-ben kezdődött és világméretűvé dagadt összecsapás felrobbantotta és megszüntette a régi világot, miközben utat nyitott egy új, minden korábbinál kegyetlenebb korszaknak, amelyet rövid XX. századnak szokás nevezni. A Nagy Háborúról szóló első értelmezési kísérletek a háború logikájából sarjadtak, és a gonosz, illetve a jó közötti küzdelemként írták le az eseményeket. Ez az értelmezés máig sok hívet tudhat magáénak. Schmidt Mária nagyívű esszéje az egyik első szellemi próbálkozás, hogy túllépjünk az ellentétpárokkal operáló magyarázatokon. Csak száz év telt el azóta, így kijelenthető: ez a könyv igazi kezdet. Sokan fognak hivatkozni rá. A 2019 márciusában megjelent kiadvány 2020-ban már elektronikus formában is elérhető az olvasók számára.

5.2.3 Mária Schmidt: **The Birth of a New World 1918–1923**

A szerző 2019 márciusában megjelent *Új világ született 1918-1923* című esszékötete 2019 júliusától már angol nyelven is elérhető az olvasóközönség számára, annak elektronikus változata pedig idén már letölthető az online könyvesboltokból.

5.2.4 Mária Schmidt: Geburt Einer Neuen Welt 1918–1923

Az *Új világ született 1918-1923* című esszékötet a nagy sikerre való tekintettel 2019 szeptemberében német nyelven is megjelent, bemutatójára a Frankfurti Könyvvásáron került sor. A német változat idén már elektronikus formában is elérhető.

5.2.5 Europe's Luck – George H. W. Bush

A XX. Század Intézet és a Konrad Adenauer Alapítvány 2012-ben, több mint húsz évvel a rendszerváltoztatás után Budapestre hívta a történészsakma kiválóságait, hogy közösen rajzolják meg George H. W. Bush pályaképét. Az angol nyelvű kötetben a konferencián elhangzott előadások szerkesztett változata olvasható, melyet idén elektronikus formában is elérhetnek az érdeklődők a Közalapítványnak köszönhetően.

6.1.1 Médiakampányok

2020-ban a Közalapítvány három sikeres, jelentős médiamegjelenést eredményező médiakampányt folytatott le. Az első kampány a **Kommunizmus Áldozatainak Emléknapjához** (február 25.) kötődött; a második a **30 éve szabadon emlékévként** keretében valósult meg a Nemzetközi Roma Nap (április 8.) alkalmából; a harmadik a **Trianon 100 emlékévként** keretében zajlott le 2020. május 15. és 2020. június 15. között.

Kommunizmus Áldozatainak Emléknapja

A kampány során közösségi média-felületeken, televíziós csatornákon vetített társadalmi célú reklámfilm, valamint közterületi citylight-plakátok hívták fel a lakosság figyelmét az emléknapi jelentőségére, a kommunizmus áldozatainak számára és szenvedéseikre. Az elektronikus sajtón belül a legnagyobb országos televízióadók (*M1, M5, Duna Televízió, TV2, Hír TV, ATV*) sugározták a Közalapítvány TCR-videóját 2020. február 16-29. között, többmilliós elérést eredményezve. A közterületi plakátkampány során összesen 144 citylight-plakát hirdette az eseményt 2020. február 16. és 29. között a legforgalmasabb fővárosi tömegközlekedési csomópontokon. A közösségi média-felületek közül az egyik legnagyobb platformon (Facebookon közel 190 000 fős elérés) futottak hirdetésink, illetve TCR-filmünk.

Nemzetközi Roma Nap

A kampány keretében weboldalakon, közösségi média-felületeken, televíziós csatornákon vetített társadalmi célú reklámfilm, valamint közterületi citylight-plakátok hívták fel a lakosság figyelmét. Nyolc hosszú (180 mp), valamint 8 db rövid (30-40 mp-es) videószeretet készítettünk. A kisfilmek olyan magyar romák sorstörténetét mutatják be, akik személyes helytállásukkal egész nemzetünknek mutatnak példát. A filmeket a 30 éve szabadon emlékévként honlapján tekinthetik meg az érdeklődők, a felsoroltak életrajzaival együtt. Az elektronikus sajtón belül a legnagyobb országos televízióadók (*M1, M4 Sport, M5, Duna Televízió, TV2, Super TV2, RTL Klub, Hír TV, ATV*) sugározták a Közalapítvány TCR-videóját, többmilliós elérést eredményezve; illetve online weboldalak (*origo.hu, life.hu, lokal.hu, 888.hu, nso.hu, szabadfold.hu, borsonline.hu, mandiner.hu, vg.hu, bama.hu, baon.hu, beol.hu, heol.hu, nool.hu, kemma.hu, sonline.hu, szoljon.hu, teol.hu, zaol.hu, vaol.hu, veol.hu, feol.hu, duol.hu, kisalfold.hu, delmagyar.hu, blikk.hu, pestisracok.hu, azonnali.hu, portfolio.hu, atv.hu, demokrata.hu, hetek.hu*) vettek részt a kampányban. A közösségi média-felületek közül a két legnagyobb platformon (Youtube: több mint félmillió megjelenés és közel 300 ezer megtekintés; Facebook: közel 330 ezer fős elérés) futottak hirdetésink, illetve TCR-filmünk. A közterületi plakátkampány során összesen 24 citylight-plakát hirdette az eseményt 2020. április 1-15. között a legforgalmasabb budapesti tömegközlekedési csomópontokon.

A Nemzetközi Roma Nap alkalmából közleményt adtunk ki. A közleményét átvette: *mti.hu, hirado.hu, pestisracok.hu, origo.hu, mandiner.hu, lokal.hu, kozszolgalat.hu, propeller.hu, magyarhirlap.hu, hirado.hu, magyarnemzet.hu, vasarnap.hu, kultura.hu, demokrata.hu*. Schmidt Mária, a Terror Háza Múzeum főigazgatója interjút adott a *Kossuth Rádió Napközben* című műsorának, az interjút átvette: *mti.hu, hirado.hu, pestisracok.hu, origo.hu, mandiner.hu, lokal.hu, index.hu, M1, kultura.hu, Népszava, Magyar Hírlap, nepszava.hu, zsurpubi.hu, webradio.hu, infostart.hu, kurucinfo.hu*. Tallai Gábor, a Terror Háza Múzeum programigazgatója interjút adott a *Kossuth Rádió Jó reggelt, Magyarország!* című műsorának. Az *M5* és az *origo.hu* a Nemzetközi Roma Napon bemutatta a nyolc roma hősről készült kisfilmünket.

Trianon 100

A kampány során országos és megyei napilapokban, heti- és havilapokban elhelyezett hirdetések, közösségi média-felületeken (Youtube és Facebook), országos és vidéki televíziós csatornákon és online-felületeken vetített társadalmi célú reklámfilmek (2 db 30 mp-es, illetve 2 db 60 mp-es TCR-videó), valamint közterületi óriásplakátok és citylight-plakátok hívták fel a lakosság figyelmét a száz évvel ezelőtt történt nemzettragédia jelentőségére.

Trianon 100. évfordulója alkalmából a Közalapítvány és az Első Világháborús Centenárium Emlékbizottság felhívást adott ki, amelyben arra kértük minden honfitársunkat az anyaországon innen és túl, hogy készítsen vagy tegyen ki egy fotót arról, amire magyarként a legbüszkébb, posztolja ki és lássa el egy *#büszkemagyar* felirattal! A felhívást átvette: *origo.hu, mti.hu, magyarnemzet.hu, atv.hu, pestisracok.hu, magyarhang.org, egrihirek.hu, kronikaonline.ro, vasarnap.hu, behír.hu, gondola.hu, magyarhirlap.hu, szeged365.hu, demokrata.hu, hirado.hu*. A felhívás a Facebookon 146.028-as elérésszámmal produkált.

A nyomtatott sajtón belül országos napilapokban (*Nemzeti Sport, Világgazdaság, Magyar Nemzet, Magyar Hírlap*), megyei napilapokban (*24 Óra, Békés Megyei Hírlap, Heves Megyei Hírlap, Nógrád Megyei Hírlap, Petőfi Népe, Somogyi Hírlap, Tolnai Népújság, Új Dunántúli Napló, Új Néplap, Zalai Hírlap, Vas Népe, Veszprémi Napló, Fejér Megyei Hírlap, Dunaújvárosi Hírlap, Kisalföld, Délmagyarország, Hajdú-Bihari Napló, Kelet Magyarország, Észak Magyarország*), heti és havi lapokban (*Demokrata, Szabad Föld, Hetek, Képmás magazin*) jelent meg hirdetésünk. A felsorolt lapokban együttesen 51 db hirdetésünk jelent meg, közel egymillió, azaz pontosan 970.716 darabos összpéldányszámban. A lapokból a Közalapítvány tiszteletpéldányokat kapott, amelyeket a Sajtóosztály archivált.

Az elektronikus sajtón belül a legnagyobb országos televízióadók (*M1, M4 Sport, M5, Duna Televízió, TV2, Super TV2, Hír TV, ATV, RTL Klub*), emellett vidéki televíziós csatornák (*7. TV, Berettyó Televízió, BKTv, Centrum TV, CITY TV, Csongrád TV, Csurgó Városi Televízió,*

Danubia Televízió, Debrecen Televízió, ESTV, Fehérvár Televízió, Győr+ TV, Hegyalja Televízió, Hegyvidék TV, Hévízi Televízió, Híd Televízió, HÍD TV BARCS, HO TV, Ipoly Televízió, Irány Televízió Miskolc, Jászszági Térségi Televízió, Kalocsa Városi Televízió, Kapos Televízió, Karcag Televízió, Kecskeméti Televízió, Keszthelyi Televízió, Kölcsey TV, Körmendi Városi Televízió, Makó Városi TV, Mezőkövesdi Televízió, Mezőtúri Városi Televízió, Nyíregyházi Városi Televízió, Oxygen TV, Pannon TV, Rábaközi Televízió, Régió TV Esztergom, Somogy TV, Sopron Televízió, Szentes TV, Szombathelyi Televízió, Tatabányai Televízió, TELEPAKS, Tihany TV, Tolnatáj TV, TV 10, TV Budakalász, TV Szentendre, Veszprém TV, Zalaegerszegi Televízió, Zemplén Televízió) sugározták a Közalapítvány TCR-videóit, többmillió elérést eredményezve.

Ugyancsak az elektronikus sajtón belül a legnagyobb látogatottságú hazai országos online médiumok (*origo.hu, life.hu, videa.hu, vg.hu, mandiner.hu, borsonline.hu, lokal.hu, magyarnemzet.hu, pestisracok.hu, magyarhirlap.hu, azonnali.hu, kepmas.hu, portfolio.hu, infostart.hu*), valamint vidéki online weboldalak (*bama.hu, baon.hu, beol.hu, heol.hu, nool.hu, kemma.hu, sonline.hu, szoljon.hu, teol.hu, zaol.hu, vaol.hu, veol.hu, feol.hu, duol.hu, delmagyar.hu, kisalfold.hu, alfoldhir.hu, behir.hu, dehir.hu, dombovaronline.hu, dunaonline.hu, egerhirek.hu, fuzeshirek.hu, gyorplusz.hu, gyulaihirlap.hu, haromhatar.hu, hatvanonline.hu, hiros.hu, infokomarom.hu, infopapa.hu, kalohirek.hu, kanizsaihirek.hu, kaposvarmost.hu, keszthelyplusz.hu, kulcsmagazin.hu, kunsagonline.hu, nyiregyhaza.hu, pecsaktual.hu, rtve.hu, siofokplusz.hu, sopronihirek.hu, szegedma.hu, szekesfehevar.hu, szekszardonline.hu, tizenhetedik.hu, vehir.hu, zalapplusz.hu*) felületein is futottak TCR videóbannereink, és bannerhirdetéseink, amelyek közel 100 ezres interakciót (kattintást) eredményeztek.

A közterületi plakátkampány során összesen 800 óriásplakát hirdette az eseményt a fővárosban és vidéken egyaránt.

A közösségi média-felületek közül a YouTube-on 3.514.929 videómegjelenéssel és 1.130.708 videómegtekintéssel, a Facebookon és az Instagramon 2.563.408 fő elérés mellett 1.532.827 videómegtekintéssel és összesen 4.716 fő új követővel zártuk a kampányt.

A Trianon 100 kampány alkalmából az Első Világháborús Centenárium Emlékbizottság Facebook-oldalán is közzétettük TCR-videóinkat. A kezdeményezésről beszámolt: *mandiner.hu, magyarnemzet.hu, origo.hu, 888.hu, bama.hu, baon.hu, beol.hu, heol.hu, nool.hu, kemma.hu, sonline.hu, szoljon.hu, teol.hu, zaol.hu, vaol.hu, veol.hu, feol.hu, duol.hu, delmagyar.hu, kisalfold.hu, erdon.hu.*

A Trianon 100 kampány részleteit illetően Schmidt Mária főigazgató asszony interjút adott az Origónak, videointerjút adott a Mandinernek, és nyilatkozott a Duna Televíziónak, illetve az

M5-nek. Tallai Gábor, a Terror Háza Múzeum programigazgatója interjút adott az M1 csatornának, Békés Márton, a Terror Háza Múzeum kutatási igazgatója pedig az M5-nek.

6.2 Weboldalak

6.2.1 Az Első Világháborús Centenárium Emlékbizottság honlapjai

Az Emlékbizottság a XX. Század Intézetet többek között azzal bízta meg, hogy készítsen el egy centenáriumi honlapot (www.elsovilaghaboru.com). Az első világháború iránt érdeklődő közönséget megszólító ismeretterjesztő modul a Nagy Háború eseménytörténetét, meghatározó alakjait, hőseit, a frontok és a hátszág világát bemutató tudományos-ismeretterjesztő honlap, amely a projekt teljes időtartama alatt folyamatosan bővül. A tájékoztató modul a projektszervezetet, illetve a programsorozat elemeit ismerteti meg a nyilvánossággal, valamint ide kerültek fel a pályázati felhívások, amelyek lehetővé teszik a civil és önkormányzati szervezetek számára is, hogy bekapcsolódhassanak a megemlékezésekbe.

2013 júliusától kezdődött meg annak a projektszervezetnek a működtetése, amely a szervező- és kutatómunkán kívül korabeli fotók, visszaemlékezések és naplók gyűjtését végzi. A XX. Század Intézet felhívására beérkező magángyűjteményeket, anyagokat a kijelölt munkatársak elektronikus és papíralapú nyilvántartásba veszik, rendszerezik, és közreadják a centenáriumi honlap személyes archívumában. Link: www.elsovilaghaboru.com/tortenete/archives Az [elsovilaghaboru.com](http://www.elsovilaghaboru.com) honlapról az *Új világ született 1914-1922* című kiállítás weboldalai, valamint az *Új világrend született* című nemzetközi konferencia weboldala továbbra is elérhetők.

A Sajtóosztály – a Terror Háza Múzeum történészeivel együttműködve – 2018-tól fokozott figyelmet fordít a weboldal történeti részének (<http://www.elsovilaghaboru.com/tortenete/>) frissítésére, aktualizálására. Hetente 2-3 cikket töltöttünk fel a történeti aloldalra, amelyeket a Facebookra is kiejánlottunk, egészen az első világháborús emlékév lezárultáig, 2020. június 4-ig. Az Első Világháborús Centenárium Emlékbizottság weboldalára elkészült *Emlékművek* aloldal (<http://elsovilaghaboru.com/centenariumiemlekbizottsag/hu/emlekmuvek>) bemutatja valamennyi, pályázatunkon nyertes település felújított első világháborús emlékművét. Az aloldalon megyékre bontva megtalálhatók az egyes települések felújított emlékműveinek számadatai, valamint a támogatások végösszege. Az emlékművek felújításáról a Közalapítvány kisfilmet készített.

6.2.2 A Közalapítvány honlapjai

A XX. Század Intézet, a Habsburg Történeti Intézet, a Kommunizmuskutató Intézet, a Terror Háza Múzeum, a Kertész Imre Intézet weboldala, a Közalapítvány, valamint a megújult

arculatú XXI. Század Intézet honlapja folyamatosan tájékoztatnak az új rendezvényekről, konferenciákról, filmvetítésekről. Emellett dokumentációs és archívum szerepet is betöltenek: programjainkról szöveges leírást, fotókat, összefoglalókat közölnek, illetve a látogatók megtekinthetik a különböző eseményekről készült videofelvételeket is. A XXI. Század Intézet 2019 tavaszán arculatváltáson ment keresztül, új logó készült, és weboldala, Facebook oldala is megújult. A honlap 2020-ban további rovatokkal bővült, ahová az intézmény kutatási anyagai, elemzései kerülnek fel, folyamatos jelleggel. A XXI. Század Intézet minden hónapban elemzést közöl az eurázsiai (posztszovjet) térség fontosabb eseményeiről, azok sajtóvisszhangjáról, a térség országaiban lezajló politikai folyamatokról, *Eurázsiai Figyelő* címmel. Ezt a Sajtóosztály – csakúgy, mint a XXI. Század Intézet minden elemzését – rendszeresen kiejánlja a hazai médiának. A Közalapítvány honlapjainak tartalmát közösségi médiafelületeinken is ajánljuk, láthatóvá és elérhetővé tesszük az olvasók újabb köre számára. Honlapjaink hetente több alkalommal frissülnek.

6.2.3 Az 1956-os Emlékév honlapja

A Programiroda által 2016 januárjában megvalósított honlapon az Emlékbizottság és a bíráló bizottság tagjai, illetve szervezeti felépítésük mellett megtalálhatók a pályázati dokumentációk és eredmények, az Emlékévhez kapcsolódó, letölthető vizuális arculati, edukációs és ismeretterjesztő elemek, az országos és nemzetközi szinten megvalósított programok, valamint az együttműködő partnerintézmények adatai. 2020 májusában megkezdődött a honlap *Emlékművek* aloldalának fejlesztése, amelyre a több mint 500, Büszkeségpontok pályázat keretében felújított vagy létrehozott '56-os emlékmű adatai és fotói kerülnek fel.

Link: www.magyarforradalom1956.hu

6.2.4 A Kertész Imre Intézet honlapja (Kertész Imre Digitális Tudástár)

Az intézet 2018. november 9-én elindított honlapjára, a Kertész Imre Digitális Tudástárra a Nobel-díjas író életével és munkásságával kapcsolatos, illetve műveire vonatkozó információk, hangfájlok, kép- és videoanyagok, valamint az Intézettel kapcsolatos események, rendezvények összefoglaló videói kerülnek feltöltésre. Az Intézet honlapja 2020 tavaszán bővítésen esik át, amely folyamatot a sajtóosztály koordinálja. A közelmúltban háttéranyag került fel az intézetnek otthont adó épület történetéről, valamint az épület felújításáról, ismertetőanyag és letölthető dokumentumok kerültek fel a kutatók munkájának elősegítése érdekében, külön menüpont tájékoztat az intézmény programjairól, valamint pályázatairól. A jövőben elérhetővé válik Arthur Koestler, Petri György, Sziveri János és Pilinszky János életrajza, bibliográfiája, műveinek összefoglalója, valamint rövidfilmek készültek az írókról M. Nagy Richárd rendezésében. Link: www.kerteszeintezet.hu

6.2.5 A 30 éve szabadon Emlékév honlapja

A 30 éve szabadon emlékév hivatalos honlapja 2019. júliusában indult el. Alapvető feladata, hogy az Emlékév eseményeiről, pályázati lehetőségeiről tájékoztassa a közönséget. A *Hírek* rovatba az Emlékévvvel kapcsolatos beszámolók, tudósítások, a *Pályázatok* rovatba az Emlékév pályázati kiírásai, illetve a nyertes pályázatok, míg a *Letöltés* rovatba az Emlékév arculati elemei, reklámfilmjei kerülnek. Az Aktualitások menüpontban tájékozódhatnak az érdeklődők a *30 éve szabadon* elnevezésű országjáró kiállításorozat állomásairól, valamint a *Viszlát Lenin!* vetítéssorozat aktuális vetítéseiről. A weboldalon a 30 éve szabadon Emlékbizottság tagjainak bemutatkozó anyaga is megtalálható.

2020. május 2-án indult el **Örökségünk a bátorság** címmel online kiállításunk az első szabad választásról a *30eveszabadon.hu* honlapon, amelyen az 1990-es választásokkal kapcsolatos anyagok, korabeli választási plakátok, valamint egykori választási reklámfilmek tekinthetők meg. Az aloldalon a rendszerváltoztatásban résztvevő prominens személyekkel készült interjúrészleteket és a résztvevőktől vett gondolatokat, idézeteket is találhatnak a látogatók. A weboldalon továbbá nyomon követhető az 1989-es és 1990-es legfontosabb események kronológiája (<https://www.30eveszabadon.hu/aktualitasok/valasztas-1990>).

6.3 Egyéb online jelenlét

6.3.1 Youtube

A **Terror Háza Múzeum** képviselteti magát a legnagyobb videómegosztó portálon is, amelyre interjúk, rendezvények, TCR-ek, időszaki kiállítások és különböző pályázatok videóit töltjük fel. Rendezvényeink felvételeinek publikálása mellett minden alkalommal rövid összefoglaló is készül az adott eseményről, amelyet honlapjainkon is közzéteszünk, illetve közösségi oldalainkon is kiejánlunk. Az oldalra eddig 397-en iratkoztak fel, az oldal videóit 176.174-en nézték meg. Link: www.youtube.com/user/TerrorHazaMuzeum

A **Magyar Forradalom 1956** YouTube csatornájára mostanáig 13 484-en iratkoztak fel, az oldal videóit 15.156.281-en tekintették meg. Az 1956-os Emlékév hivatalos dala változatlanul népszerű. Az *Egy szabad országért* című szerzemény videoklipje 2020 novemberében már 10.426.396 megtekintéssel büszkélkedhet, ami kiemelkedően jelentős adatnak számít. Link: https://www.youtube.com/channel/UCR-Fw7oCcTUev_stN8zokiw/videos

Az **első világháborús** Youtube-csatornára rövid interjúk, konferenciák, rendezvények felvételei és azok összefoglalói kerülnek fel. Az oldalra eddig 354-en iratkoztak fel, és 1.235.438-an nézték meg a feltöltött videókat. Link: www.youtube.com/user/elsovilaghaboru

A **XXI. Század Intézet** Youtube csatornája – amelyre az intézmény programjait bemutató videók kerülnek feltöltésre – 2015 szeptembere óta működik. Az oldalra eddig 383-an iratkoztak fel, és 52.379-en nézték meg a feltöltött videókat.

Link: <https://www.youtube.com/channel/UCvrg7orXd9iixF5pfNyz41Q/about>

A **30 éve szabadon** emlékévk csatornája eddig 287-en iratkoztak fel és 657.087-en nézték meg a videókat. Link: <https://www.youtube.com/channel/UCmOolPtQj8kl9UYAnosPS-Q>

A **Habsburg Történeti Intézet** 2017 októberében létrejött Youtube-csatornáján az intézmény programjait lehet figyelemmel követni. Az oldal videóit eddig 4194-en tekintették meg.

Link: <https://www.youtube.com/channel/UCOJET28Bp5Y-Hl0wBRbJuRA/about>

A **Kertész Imre Intézet** 2017 novemberében létrejött Youtube-csatornája a Nobel-díjas író életével és munkásságával kapcsolatos hangfájlok, videóanyagok és az Intézettel kapcsolatos események összefoglaló videóit kerülnek feltöltésre, amelyeket eddig 6266-an tekintették meg.

Link: <https://www.youtube.com/channel/UCSWss1VNe5Lg-hr32-72qAg/videos>

6.3.2 Facebook

A **Terror Háza Múzeum** Facebook-oldala több százezres aktív érdeklődésre tart számot rendszeresen. A felületen folyamatos beszámolók jelennek meg a múzeumot érintő eseményekről (szöveg, kép, videó-, és hanganyag, illetve Facebook Story), cikkajánlók, történelmi visszaemlékezések, saját készítésű anyagok formájában. Kiemelten kezeljük a Közalapítvány új kiadványainak megjelenését, a múzeumban megrendezett kerekasztal-beszélgetéseket, könyvbemutatókat, emléknapokat. Edukáló célú kvíz és nyereményjátékok mellett élő közvetítéseket is adunk az oldalon, amelyet összesen 18.591 ember követ. Ez a szám 974 fővel több, mint az előző félévben, elsősorban a 18 és 35 év közötti, valamint az 35 és 44 év közötti korosztályból tevődik össze. Link: www.facebook.com/terrorhazamuzeum

Az **Első Világháborús Centenárium Emlékbizottság** 2013. november elején elindult hivatalos Facebook-oldalának jelenleg 12.184 követője van, 2349 fővel növekedett az előző félévhez képest. Az oldal a CEB-bel kapcsolatos hírek, közlemények, pályázati felhívások közzétételén túl a nyertes pályázatoknak is megjelenési lehetőséget biztosít. A Facebook-oldalon folyamatosan bemutatjuk a pályázati forrásokból megújult emlékműveket, megjelentetett köteteket, megrendezett kiállításokat, konferenciákat. Az oldalon kiemelten kommunikáltuk a Frontmozi rendezvénysorozat eseményeit, valamint az első világháborúval kapcsolatos évfordulókat, személyeket, korabeli híreket, újságcikkeket, érdekességeket osztunk meg. Továbbá edukáló célú kvíz-, és nyereményjátékokat, élő közvetítéseket, könyvbemutatókat tettünk közzé. Link: www.facebook.com/elsovilaghaboru

Az **1956-os Emlékév Facebook-oldalán** az Emlékév eseményeit, illetve korabeli cikkeket, érdekességeket tettünk közzé az érdeklődők számára. A médiafelületen az 1956-os Emlék-bizottsággal kapcsolatos információk, illetve a sajtótájékoztatók anyagai is megtalálhatók. Az oldalnak 20.060 követője van. Link: www.facebook.com/magyarforradalom1956/

A **Kommunizmuskutató Intézet**, a **XX. Század Intézet**, a **XXI. Század Intézet**, illetve a **Habsburg Történeti Intézet** Facebook-oldalai rendszeresen frissülnek. Az oldalakon az intézetekkel kapcsolatos hírek, események, programok és ezek ajánlói, fotó- illetve videóbeszámolói mellett az egyes korszakokkal, emblemikus személyekkel kapcsolatos híreket, érdekességeket, élő közvetítéseket, videóelemzéseket, könyvbemutatókat, kvíz -, és nyereményjátékokat is megtalálhatnak az érdeklődők.

A **Kertész Imre Intézet** Facebook-oldalára a Nobel-díjas író életéhez, munkásságához, személyes emlékeihez kötődő bejegyzéseket, dokumentumokat, fotókat, videókat és hanganyagokat, valamint a Kertész Imre Intézet munkatársainak médiamegjelenéseit posztoljuk. A megújult Kertész Imre Intézetről készült imázsfilmek mellett az ünnepélyes megnyitó ünnepségről videós tartalmat készítettünk, de az Intézet egyéb rendezvényeit (Sziveri-est, szerzői jogi konferencia) is több tízezres nézettség mellett, élő adásban közvetítettük. Az oldalnak jelenleg 2861 követője van, 461 fővel növekedett az előző félévhez képest. Link: <https://www.facebook.com/kerteszintezet>

A **30 éve szabadon emlékévk** Facebook-oldala 2019. március 13-án indult el, jelenleg 3091 követője van, 406 fővel növekedett az előző félévhez képest. Az oldalon az emlékévk eseményeit, az ezekkel kapcsolatos híreket, kampányokat, a vándorkiállítás eseményeit, beszámolóit, illetve korabeli cikkeket, érdekességeket, évfordulókat, élő közvetítéseket teszünk közzé az érdeklődők számára. Mindemellett kvízzátékokkal és nyereményjátékokkal aktivizáltuk a közönségünket. A médiafelületen az Emlékbizottság munkájával kapcsolatos információk is megtalálhatók. Link: <https://www.facebook.com/30eveszabaddon/>

6.3.3 Instagram

A **Terror Háza Múzeum** Instagram-oldalára elsősorban olyan képanyagokat, rövid videókat, valamint Instagram Storykat töltünk fel, amelyek a múzeum állandó és időszakos kiállításairól, rendezvényeiről stb. készültek, illetve szervesen kapcsolódnak a múzeum kulturális programjaihoz. Az oldal rendszeresen frissül, jelenleg több mint 1524 követője van.

Link: www.instagram.com/terrorhaza

Az Első Világháborús Centenárium Emlékbizottság és a XX. Század Intézet közös kiállítás-sorozatának, az **Új világ született 1914–1922** című tárlatnak 2019 márciusában indult el a

hivatalos Instagram-oldala, amelynek jelenleg 863 követője van. Az oldalon folyamatosan bemutatjuk a kiállításához és az első világháborúhoz kapcsolódó képanyagokat, rövid videókat, érdekességeket, évfordulókat. Link: <https://www.instagram.com/első.vilaghaboru/?hl=hu>

A **30 éve szabadon emlékévk** hivatalos Instagram-oldalának jelenleg 443 követője van. Az oldalon folyamatosan bemutatjuk az emlékévkhez kapcsolódó képanyagokat, rövid videókat, érdekességeket, évfordulókat. Link: <https://www.instagram.com/30eveszabadon/>

A **Kertész Imre Intézet** új székházának átadásával egy időben Instagram oldalt is indítottunk az intézet számára a kor kihívásainak megfelelően.

Link: <https://www.instagram.com/kerteszimreintezet/>

6.3.4 Soundcloud

A **Terror Háza Múzeum** hivatalos Soundcloud-csatornáján hanganyagok, rádiós szerepelések, interjúk találhatók, amelyeket beszámolóink illusztrálására is felhasználunk. Az oldal rendszeresen frissül. Link: <https://soundcloud.com/terrorhaza>

6.3.5 Twitter

A Terror Háza Múzeum hivatalos Twitter-csatornáját szinkronizáltuk a többi social media felülettel, így az érdeklődők egy helyen követhetik az összes frissítést.

Link: <https://twitter.com/terrorhaza>

6.3.6 Tumblr

A Terror Háza Múzeumnak 2013 márciusában indult a Tumblr oldala, amelyen szövegeket, fényképeket, videókat, linkeket, idézeteket és hangfelvételeket lehet megosztani egy rövid blogon keresztül. Az oldalra olyan képek és dokumentumok kerülnek fel, amelyeket más felhasználók készítettek a Múzeumról. Link: www.terrorhaza.tumblr.com

6.3.7 Látószög blog

A Látószög blogot átvettük az MTVA-tól, a weboldalt 2020. szeptember 1-től a Közalapítvány működteti. Ezzel párhuzamosan dizájnáltáson esett át és szerkesztőfelülete is korszerűsödött. A blogon Schmidt Mária, a Közalapítvány különböző intézeteinek munkatársai, valamint a főigazgató által felkért személyek, közéleti szereplők publikációi olvashatók. Link: <https://latoszogblog.hu/>

VI

A KÖZALAPÍTVÁNY ARCHÍVUMÁNAK TEVÉKENYSÉGE

7.1 Archívum

2020 első félévében folytatódott az Archívumban elhelyezett hagyatékok rendezése és a raktári jegyzékek írása. A második félévében lezajlott az Archívum költözése, folytatódott az új épület raktártermében elhelyezett hagyatékok rendezése és a raktári jegyzékek készítése.

7.1.1 Kertész Imre hagyatéka

A hagyatéka fotógyűjteménye folyamatosan bővül. Az író családi háttérét és életútjának állomásait dokumentáló Kertész Imre Fotótár digitalizált felvételeit tartalmazó gyűjteménye mellett a Kertész Imre Intézet eddigi programjait dokumentáló fotók is feldolgozásra kerülnek. A Fotótár tematikus gyűjteményeiben jelenleg 2500 darab felvétel található, melyekben a keresést két elektronikus jegyzék segíti. A hagyatéka iratanyaga rendezésre került. A 3,9 iratfolyóméter terjedelmű, darabszinten rendezett iratokhoz elektronikus raktári jegyzék készült. Az iratok digitalizálása még ebben az évben megkezdődik.

7.1.2 Sziveri János hagyatéka

A fiatalon elhunyt vajdasági költő, író, szerkesztő hagyatéka 2018-ban került a Közalapítványhoz. A hagyatéka a teljes irodalmi életműre kiterjed: a lírai, drámai, epikus alkotások, esszék, cikkek, tanulmányok, képzőművészeti, valamint publicisztikai írások terjedelme több ezer oldalnyi. A szerző levelezése és szerkesztői tevékenységének dokumentumai mellett, műfordításai, könyvtára, személyes tárgyai, képzőművészeti alkotásai, nyomtatásban megjelent művei, a róla szóló újságcikkek, írások, hang-, illetve videóanyagok megtalálhatóak a hagyatékban. A 6 iratfolyóméter terjedelmű, darabszinten rendezett anyaghoz elektronikus raktári jegyzék készült.

7.1.3 Pilinszky János hagyatéka

Pilinszky János verskéziratokat, leveleket, fényképeket és aprónyomtatványokat tartalmazó irategyűjtése 2017-ben került a Közalapítványhoz. A darabszinten rendezett iratokhoz elektronikus raktári jegyzék készült. Az iratok digitalizálása még ebben az évben megkezdődik.

7.1.4 A Koestler- és a Petri-hagyatéka átadása a Kertész Imre Intézet számára

Az 1999 óta az archívumban őrzött 7,2 ifm terjedelmű Koestler-hagyatéka és a 2014 óta ugyancsak az archívumban őrzött 0,6 ifm terjedelmű Petri-hagyatéka iratai átadás előtt új

savmentes levéltári dobozokba kerültek. Az átadásokról részletes jegyzékek készültek.

7.1.5 Mosonmagyaróvári sortűz

A Fond gerincét a *Jelentés az 1956-os mosonmagyaróvári események kivizsgálására alakult bizottság tényfeltáró munkájának megállapításairól* (Hering-jelentés) című irategyüttes alkotja, mely a Hadtörténelmi Levéltárban található eredeti iratok fénymásolataként került a XX. Század Intézet Levéltárába. A darabszinten rendezett iratokhoz elektronikus raktári jegyzék készült. A jegyzék Excel táblája 184 tételben ismerteti az iratok címét, keletkezésének idejét, és eredeti őrzési helyét. Az iratanyaghoz szöveges ismertetés is készült.

7.1.6 Lengyel menekültek

Az iratanyag az Állambiztonsági Szolgálatok Történelmi Levéltára 4. szekció Államvédelmi, Állambiztonsági szervek gyűjteményei, 4.1. Állambiztonsági munkához készült háttéranyagok között, *Lengyel menekültekre vonatkozó iratok* címen szerepel. Az iratok nem eredetiek, hanem a Belügyminisztérium, a Honvédelmi Minisztérium, és a Külügyminisztérium Irattáraiban őrzött dokumentumok ÁVH által készített fotómásolatai. A XX. Század Intézet levéltárában ennek a fotózott gyűjteménynek a fénymásolata található. A darabszinten rendezett iratokhoz elektronikus raktári jegyzék készült. A jegyzék Excel táblája 200 tételben ismerteti az iratok címeit, keletkezésük idejét, és eredeti őrzési helyeiket. Az iratanyagról készült szöveges beszámoló a magyarországi lengyel menekültek történet is vázolja.

7.1.7 A XX. Század Intézet levéltárának költözése

Az 1999 óta a XX. Század Intézet keretei között működő levéltár 41 ifm terjedelemben, 33 Fondban őriz hagyatékokat és iratgyűjteményeket. Az iratok nagy része a költözés előkészítése során új savmentes levéltári dobozokba került.

7.2 Könyvtár

A Könyvtárba és a Folyóirattárba érkező kötetek és periodikák katalogizálása, illetve jegyzékelése folyamatos. A koronavírus-járvány okozta zárlat idején megkezdődött a Könyvtár éves revíziója. 2020 második félévében megkezdődött a Könyvtár és a Folyóirattár költözésre való előkészítése, mely jelenleg is folyik.

7.3 Irattár

Az év első két és fél hónapjában tovább zajlott a Közalapítvány ügyviteli iratainak irattári rendezése. Az irattározott dokumentumokról darabszintű irattári jegyzék készül.

VII

A KÖZALAPÍTVÁNY INGATLANJAINAK MŰSZAKI ÁLLAPOTA – AZ ÜZEMELTETÉSI CSOPORT TEVÉKENYSÉGE

Az év elején megkezdődött, a második félévben pedig befejeződött a Terror Háza Múzeum felújításának és korszerűsítésének tervezése. Minderre azért volt szükség, mert az épület az intézmény közel 20 éves működése alatt műszakilag elavult, építészetiileg pedig megromlott az állaga. Különösen nagy problémát jelent gyenge hőszigeteltség, amelyet elsősorban a nyílászárók hibája okoz, tovább növelve a korszerűtlen gépészeti berendezések amúgy is magas fogyasztását. Szintén megoldásra váró probléma a homlokzat javítása, az elektromos hálózat megújítása, a múzeum biztonságtechnikai korszerűsítése, valamint a közösforgalmi terek fejlesztése. Az épület rekonstrukciójának megtervezését a Teatro Építész-Műterem Kft. kapta és a tervezési feladatokat elvégezte. Tervét jóváhagyásra leadta.

8.1 Üzemeltetés, javítás, fejlesztés és átalakítás

Terror Háza Múzeum

Karbantartási, fejlesztési és átalakítási tevékenységek

- 2020-ban az üzemmenet folyamatos volt.
- A napi karbantartási és javítási munkákat a műszaki előírásoknak és szabványoknak megfelelően végeztük. Az üzemeltetési csoport a bejelentett hibák, a saját napi hibalisták és a tervezett javítások listái alapján dolgozott. A javítási munkák nagy részét a fontossági sorrend alapján készülő ütemezés szerint, külsős vállalkozók bevonásával végeztük. A vállalkozókkal végeztetett javítási munka mértéke sokszorosa volt a saját létszámmal elvégezhetőeknek. A szerződött karbantartó cégek éves ütemezés szerint végezték feladataikat. A 2020. évi karbantartási leállásra január 20. és 27. között került sor. A leállás nélkül végezhető felújítási munkák folyamatosan zajlottak.
- A múzeum üzemeltetése a folyamatosan és jelentősen változó műszaki jogszabályi környezetnek megfelelő. A szükséges változtatások elvégzése az üzemszerű működés akadályozása nélkül történik.
- A Közalapítvány telephelyein rendezett programok, események műszaki feltételeit minden esetben biztosítani tudtuk.

- A közterületi rendezvények, tartós közterület-foglalások valamennyi hatósági engedélyét folyamatosan, saját hatáskörben intézzük.
- A munkavédelmi kockázatértékelési dokumentációban leírt feladatokat folyamatosan végrehajtjuk.
- Az Aradi utcai raktárban a könyvvállományt és a műszaki anyagokat elkülönítve tároljuk. A könyvek és egyéb tárgyak tárolására polcrendszert vásároltunk és építettünk ki, amelyet folyamatosan bővítenünk kell.
- Ahol szükséges, folyamatosan végezzük a tisztasági festéseket.
- A nagykarbantartás alatt elvégeztük az egy éve beépített légfüggöny felülvizsgálatát és a garanciális javíttatásait. Fűtőszálat cseréltettünk benne.
- A nagykarbantartás alatt kitisztítottuk a légtechnikát és a befűvő felületeket.
- A nagykarbantartás során megtörténtek a fan-coil berendezések felülvizsgálatai és a kötelezően előírt tisztításai (például legionella elleni fertőtlenítés).
- A nagykarbantartás keretében minden olyan karbantartási munkát elvégeztettünk, ami a Múzeum üzemszerű működéséhez szükséges és elengedhetetlen.

Az alábbi felsorolásban a nagyobb horderejű javítások szerepelnek:

- A Gulag terem világítását a vitrinekben felülvizsgáltuk és korszerűsítettük.
- A Múzeum látványliftje a nyári felhőszakadások idején beázott és meghibásodott. Teljes elektronikai cserére volt szükség, valamint a hidraulikus szivattyú motorja is károsodott, így azt is cserélni kellett. OTIS a szükséges munkálatokat elvégezte. A lift ismételten működik. A javítást követő beüzemelési problémákat javítottuk.

Működés a járvány ideje alatt:

- A múzeumot márciusban leállítottuk, felkészítettük hosszabb üzemszünetre. Munkavégzés csak a harmadik és a negyedik emelten történt, ott is ügyeleti rendszerben, csökkentett létszámmal. A műszak ügyeletesének feladata a ház épségét ellenőrzése volt, illetve a csökkentett létszámmal működő irodai munka segítése, a kialakuló műszaki problémák elhárítása.
- A múzeumot júniusban a leállítás után sikeresen újraindítottuk. Az újraindítás során nem történt különösebb műszaki probléma, amely a huzamosabb idejű leállításra lett volna visszavezethető. A műszaki osztály beosztását megváltoztattuk. Munkatársaink kétfős egységekben dolgoznak a telephelyeinken szétosztva, hogy elkerüljük a tömeges megbetegedés lehetőségét. Ezzel kívánjuk elkerülni az üzemeltetés ellehetetlenülését.

Határőr út 35.

Karbantartási, fejlesztési és átalakítási tevékenységek

- 2020-ban az ingatlanban az irodák működése zavartalan volt. Az épületben a legszükségesebb karbantartási munkákat elvégeztük.
- A vendéglakásban fokozottan figyelünk a színvonalas feltételek biztosítására, annak ellenére, hogy a lakás nem volt használatban.
- Elkülönítetten gyűjtjük a papírt és a közeli szelektív lerakóhelyre visszük.
- Az irodák berendezésének átrendezését, a rendezvények helyszínének biztosítását igény szerint folyamatosan végezzük.
- Az épület birtokba és tulajdonba vétele után tervezési feladatok elindultak a házzal kapcsolatban. Konceptió: az épület korszerűsítése és kibővítése, régi fényének visszaadása. Konceptióterv és kiviteli terv készítése a tervezői kiválasztás és a szerződéskötés után indul majd.
- A tervezési feladatok a koncepcióterv elkészítéséhez 2020 második félévében megkezdődtek. Terveztetési feladat elvégeztetéséhez szükséges adatgyűjtést megkezdtek.

Működés a járvány ideje alatt:

Az ingatlant márciusban leállítottuk, felkészítettük hosszabb üzemszünetre, állapotát hetente ellenőriztük. Az ingatlan újraindítását a lezárás után elvégeztük. Jelenleg a két munkatárs folyamatosan a helyszínen tartózkodik a már említett okok miatt.

Határőr út 36.

Karbantartási, fejlesztési és átalakítási tevékenységek

- Az ingatlanban 2019-től a XXI. Század Intézet munkatársai dolgoznak.
- Minden felmerült hibát jeleztünk a bérbeadónak, aki azokat többnyire elhárította.

Istenhegyi út 92.

Karbantartási, fejlesztési és átalakítási tevékenységek

- Az Istenhegyi út 92. ingatlanban továbbra is csak raktározunk. A villaépület állapota a rendszeres használat hiánya miatt erőteljesen leromlott. Belső felületei begombásodtak.
- A tető folyamatos karbantartását saját létszámmal végezzük.
- A kertet parlagfűmentesen tartjuk, az utcai járdát és a kerítés menti sövényt takarítjuk, karbantartjuk.
- Az esőcsatornákat folyamatosan tisztítjuk.

- A telephelyről a szemétszállítást gazdaságossági okokból lemondtuk.

Az alábbi felsorolásban olyan javítások és felújítások szerepelnek, melyeknek felmérése és tervszintű előkészítése megtörtént:

- A tető cserépfedése foltokban tönkrement, nem javítható. A hibák felmérése megtörtént.
- 2020 második félévében a kertben az elvadult növényzetet visszavágtuk és az ingatlan kerítését kijavítottuk.

Működés a járvány ideje alatt:

Az épület működését a járvány nem befolyásolta.

Báthory u. 20.

Karbantartási, fejlesztési és átalakítási tevékenységek

- A tulajdonunkban lévő V. ker. Báthory u. 20. szám alatti lakást pénzügyi irodaként használjuk, melyben karbantartási munkákat végzünk.
- Az ingatlanban az irodák működése 2020-ban zavartalan volt.
- Az iroda világításának korszerűsítésére a felmérést elvégeztettük. A korszerűsítési munkálatokra vonatkozó árajánlatot megkaptuk. A szükséges forrás rendelkezésre állása esetén a munkát elindíthatjuk.
- 2020 második félévében a kazán meghibásodott. A hibát kijavítottuk: a szénmonoxid-érzékelő cseréjét elvégeztük.

Működés a járvány ideje alatt:

Az irodában folyamatos volt az üzem, az üzemeltetési feladatok nem változtak: naponta takarítás, a felmerülő műszaki problémák azonnali megoldása, a dolgozók kéréseinek teljesítése.

Benczúr u. 46.

- A közüzemi átférások megtörténtek. A közüzemi díjakat a vállalkozó megtérítette.
- 2020. április 1-óta a közüzemi díjak elszámolása a számlázások során a 2020-as év második felében folyamatos volt a vállalkozóval. Az NKM gázszolgáltató elszámolására még várunk a szolgáltató részéről. A gázfogyasztás elszámolása a vállalkozóval folyamatban van.
- Az üzemeltetéshez szükséges oktatásokon az üzemeltetés munkatársai és a házat használó munkatársak részt vettek. A bezárás ideje alatt akadozó oktatásokat pótoltuk.
- 2020 második féléve a hibajavításokról szólt az épületben. Több hibát tártunk fel az

épületautomatika terén. Az automatika javíttatása folyamatban van. Felszólítottuk a vállalkozót, hogy cserélje le az automatikát telepítő alvállalkozóját, mert alkalmatlan a feladata ellátására.

- Jelentős vízfogyasztást tapasztaltunk az épületben. Felülvizsgáltuk a teljes vezetékhálózatot. Sikerült kizárni a vízvezeték meghibásodásának lehetőségét egyelőre. A jelentős vízfogyasztást a következők okozták: vízjáték, automata csapok, öntöző rendszer. A felsoroltak ismételt beszabályozása után a felesleges vízfogyasztás lecsökkent, de nem szűnt meg. Az automata csapok továbbra sem működnek tökéletesen. Javíttatásuk folyamatban van.
- Karbantartási szerződések ajánlatait 2020 második félévében összegyűjtöttük.
- Folyadékűtő zajterhelése nem elfogadható. A zajterhelés csökkentését sürgetjük a vállalkozónál.
- Leállást okozó műszaki hiba az épület átvétele óta nem volt.

Külső helyszínen elhelyezett és jelenleg is a Közalapítvány tulajdonában levő kiállítások, szobrok

- A Reagan szobor, a Konrad Adenauer és a IV. Károly mellszobor rendszeres ellenőrzését folyamatosan végezzük. A Reagan szobor ismét billegni kezdett, javítása folyamatban van.
- A Várkert Bazárban látható *Új világ született* kiállításunk teljes ellenőrzését és karbantartási szerződés állományát a Várgondnokságnak átadtuk.
- A Városháza parkban a IV. Károly szobor mögötti kerítéselemeken elhelyezett, uralkodókat ábrázoló installációt folyamatosan ellenőrizzük, rongálás esetén gondoskodunk a javításról, cseréről. A szobor talapzatán lévő koszorúzó kampók megrongálódtak, cseréjük szükségessé vált.
- A Várkert Bazár előtti területen elhelyezett installációt (*Égi Fülelő*) folyamatosan ellenőrizzük, ha szükséges, javíttatjuk. Az alkotás rendelkezik azokkal az engedélyekkel, amelyek az elhelyezéséhez szükségesek voltak, illetve a statikai tervekkel, amelyek a stabilitását igazolják.
- A Múzeum előtt megnyílt *30 éve szabadon* című tablókiállítás minden szükséges engedéllyel, hozzájárulással rendelkezik. Sajnos a tárlatot többször megrongálták. A javításokat a gyártó céggel végeztetjük, vagy saját munkatársaink végzik el. A tárlat 2021. június 19-ig rendelkezik területfoglalási engedéllyel.
- George H. W. Bush szobrát felállítottuk a Szabadság téren és felvettük az ellenőrzendő alkotások listájára.

8.2 A Múzeum ügyeleti tevékenysége

Az ügyeleti tevékenység ellátása során regisztrált látogatói rosszulletekről jegyzőkönyvek készültek. Súlyos eset nem fordult elő.

Ügyeleti tevékenység a járvány alatti időszakban:

A látogatókkal kapcsolatos feladatok kivételével minden tevékenység megmaradt. Az újranyitást követően ismételten végezzük a látogatókkal kapcsolatos feladatokat.

8.3 Munka-és tűzvédelmi tevékenységek ellátása

A feladat ellátása 2020-ban is a jogszabályi előírásoknak megfelelően történt. Tűzeset nem történt.

8.4 Energiagazdálkodási tevékenységek ellátása

- Az épület korszerűsítési koncepciójának tervezése során felhívtuk a tervező figyelmét az épület sajátosságaira és fogyasztási adataira. Tervező ezeket felhasználva koncepciótervében, elkészítette az energetikai korszerűsítésre tett javaslatát.
- Energiaellátásunk a közműszolgáltatói szerződésekből foglaltak szerint történt. Az árambeszerzést évente versenyeztetjük. Az energiaszolgáltatás folyamatos volt.
- A homlokzat megújításának részeként beépítendő jól szigetelő nyílászáró szárnyak jelentős megtakarítást eredményezhetnek. Ennek lehetőségét a homlokzat-felújítás tartalmának kialakításakor mérlegelni lehet.

A javítási munkákhoz szükséges anyagbeszerzések

- A beszerzések a havi engedélyezett anyagbeszerzési tervek szerint történtek.
- 2020-ban a javításhoz szükséges anyagok beszerzését optimalizáltuk, hogy a költségeinket csökkenteni tudjuk.

Műtárgyak- és egyéb kiállítási tárgyak

- Javíttatásukat, pótlásukat alkalomszerűen végezzük, muzeológus irányításával.

Biztosítottság

Biztosítottságunk teljeskörű. A Közalapítvány saját és bérelt ingatlanjai, műtárgyai és installációi, gépei és berendezései, illetve a személygépkocsik mindenre kiterjedően biztosítottak. A kiállított műtárgyak, installációk biztosításának alapja az aktualizált tételes értékleltár. A Terror Háza Múzeum tulajdonában és használatában lévő tárgyak és műtárgyak

szintén biztosítottak. Harmadik félre és saját dolgozóinkra vonatkozó felelősségbiztosítással is rendelkezünk. 2020-ban egy biztosítási esemény történt: a beázott lift elektronikájának cseréjét a Múzeum épületére kötött biztosítás fedezte.

K

KÖZÉP- ÉS KELET-EURÓPAI
TÖRTÉNELEM ÉS TÁRSADALOM KUTATÁSÁÉRT
KÖZALAPÍTVÁNY

KIEGÉSZÍTŐ MELLÉKLET

a 2020. ÉVI KETTŐS KÖNYVVITELT VEZETŐ EGYÉB SZERVEZETEK ÉVES
BESZÁMOLÓJÁHOZ

A kiegészítő melléklet tartalmát a Számvitelről szóló 2000. C. törvény 96. § (4) bekezdésében foglalt - éves beszámoló kiegészítő mellékletére vonatkozó - rendelkezések szerinti tartalommal állítottuk össze a következők szerint:

A Közalapítványt Magyarország Kormánya 1999. április 10-én alapította 117.000 eFt induló tőkével. A Fővárosi Bíróság 1999. május 28-án, 7526. sorszám alatt vette nyilvántartásba, egyben közhasznú szervezetté minősítette.

Az Alapító Okirat 2000. augusztus 29-én módosításra került, melyben az alapító az induló tőkéből 5.000 eFt törzsvagyont különített el, mely sem a működés során, sem a közalapítványi célok megvalósítására nem használható fel.

A Közalapítvány célja tudományos kutatás, közművelődési, oktatási és kulturális javak védelmével kapcsolatos állami feladat ellátása. A Civil törvény szerinti közhasznúság megvalósítása.

A Közalapítvány céljainak megvalósítása, és a kuratórium ezt szolgáló döntéseinek végrehajtása érdekében 2020. évben a Terror Háza Múzeumot, a XX. Század Intézetet, XXI. Század Intézetet, Habsburg Történeti Intézetet, Kommunizmus Kutató Intézetet, valamint a Kertész Imre Intézetet működtette.

Adószám:	18237010-2-43
KSH számjele:	18237010-9499-561-01
Székhelye:	1122 Budapest, Határőr u. 35.

Adóköteles tevékenység kezdete: 1999.06.23

A Közalapítvány alapítója:

Magyarország Kormánya

A Közalapítvány főtevékenység köre:

94.99'08 M.n.s. egyéb közösségi, társadalmi tevékenység

Képviselőre jogosult adatai:

dr. Schmidt Mária 1023. Budapest. Gül Baba u. 34.

A képviselő módja: önálló.

A beszámoló elkészítéséért felelős:

A Közalapítvány részére a könyvviteli szolgáltatást és a beszámoló összeállítását a Stockmann Kft. (székhely: H-1078 Budapest, István u. 47. 2/10.) részéről Németné Rák Judit, kamarai tag könyvvizsgáló végezte. (MKVK: 005607)

Könyvvizsgálat

A Közalapítvány éves beszámolójának könyvvizsgálói ellenőrzését és véleményezését a Szuper-Audit Könyvvizsgáló és Adótanácsadó Kft. (székhely: H-1139-Budapest, Petneházy u. 24-26. Cégjegyzék szám:01-09-674044) részéről Németh Tamás kamarai tag könyvvizsgáló (MKVK: 004852) végezte. A beszámolót hitelesítő könyvvizsgálói véleménnyel látta el. A könyvvizsgáló a könyvvizsgálói szolgáltatáson kívül más szolgáltatást nem nyújtott a Közalapítvány részére.

Kapcsolt vállalkozások bemutatása:

A Közalapítvány nem rendelkezik kapcsolt vállalkozással.

Számvitel Politika meghatározó elemeinek bemutatása

Az éves beszámoló a Számvitelről szóló 2000. évi C. törvény és a 479/2016. (XII. 28.) Korm. rendelet a számviteli törvény szerinti egyes egyéb szervezetek beszámoló készítési és könyvvezetési kötelezettségének sajátosságairól szabályaival összhangban készült.

Beszámoló formája:	Számviteli törvény szerinti éves beszámoló
Mérleg:	Számviteli törvény 1. számú melléklet szerinti „A” változat
Eredménykimutatás:	Számviteli törvény 2. számú melléklet szerinti összköltség eljárással és 479/2016. (XII. 28.) Korm. rendelet 5. melléklete
Mérleg fordulónapja:	2020. december 31.
Mérlegkészítés időpontja:	2021. április 30.

A Közalapítvány a számviteli nyilvántartásait a kettős könyvvezetés rendszerében vezeti. A könyvvezetés pénzneme forint.

A beszámoló összeállítása során **jelentős összegű hiba**, ha a megállapított hibahatások üzleti évet érintő összértéke (előjeltől független) meghaladja a mérlegfőösszeg 2%-t.

Követelések, kötelezettségek

A fizetési határidőn túli követelésekre az értékvesztést egyedi elbírálás alapján állapítjuk meg. A követelések és a kötelezettségek könyv szerinti értéken kerülnek kimutatásra a mérlegben.

Készletek

A vásárolt készletek esetén bekerülési értéknek – az előző üzleti évhez hasonlóan - a beszerzési értékek alapján számított bekerülési ár minősül. A saját előállítású készleteket előállítási áron, FIFO módszerrel mutatja ki.

Céltartalékok

A Közalapítvány a Számviteli törvény 41. §-ban foglalt gazdasági események bekövetkezése esetén céltartalékot képez.

Aktív és passzív időbeli elhatárolások

A Közalapítvány aktív időbeli elhatárolásként számolja el a Számviteli törvény 32 – 33. §-ban bemutatott gazdasági eseményeket, ha azok a gazdálkodási időszakban felmerülnek.

A Közalapítvány passzív időbeli elhatárolásként mutatja ki a Számviteli törvény 44 – 45. §-ban bemutatott gazdasági eseményeket, ha azok a gazdálkodási időszakban felmerültek.

Devizás tételek értékelése

A külföldi pénzürtékre szóló követelések/kötelezettségek/pénzeszközök Forint értékének meghatározásánál az MNB árfolyam szolgál alapul. A deviza/valuta készletek csökkenése átlagár alapján történik.

Amortizációs szabályok

Az **értékcsökkenés elszámolása** az eszköz üzembe helyezésének időpontjától kezdődik.

A tárgyi eszközök között a Közalapítvány azon eszközöket tartja nyilván, amelyek várható használati ideje meghaladja az egy évet. A tárgyi eszközök beszerzési értékének meghatározásakor, a Közalapítvány minden költséget figyelembe vesz, amely az eszköz beszerzésével, valamint üzembe helyezésével kapcsolatban, az üzembe helyezésig felmerül.

A tárgyi eszközök értékcsökkenését a várható használati időtartamnak megfelelően határozzuk meg. Az értékcsökkenési leírási módszerek közül a bruttó érték alapján a lineáris leírás módszerét alkalmazzuk.

A 100 eFt egyedi beszerzési érték alatti eszközöket a beszerzéskor egy összegben értékcsökkenési leírásként kerülnek elszámolásra.

A **leírási kulcsok** a Közalapítvány sajátosságait figyelembe véve, a várható hasznos élettartam és bizonyos tárgyi eszközök esetében a maradványérték figyelembevételével a következők szerint kerültek meghatározásra:

Eszköz megnevezése	Leírási kulcs %-a
Vagyoni értékű jogok	33,0
Szellemi termékek	33,0
Ingatlanok	2,0
Gépek, berendezések, felszerelések	14,5
Irodatechnikai gépek (<i>számítógépek, nyomtatók, másolók stb.</i>)	33,0
Egyéb berendezések, felszerelések	14,5
Irodatechnikai gépek, kétszázezer Ft bekerülési érték alatt	50,0

Behajtási költségátalány

Közalapítványunk a *Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 6:155. § (2)* bekezdése szerinti behajtási költségátalányt nem alkalmazza.

Jelentős érték meghatározása a 96. § (3a) bekezdés alkalmazásához

Közalapítványunk akkor mutatja be a kiegészítő mellékletben a Számviteli törvény 1.sz. melléklet szerinti Mérleg A-változatában és 2.sz. melléklet szerinti Eredménykimutatás A-változatában arab számmal jelölt tételeket, ha azok egyenlege meghaladja a tárgyévi mérlegfőösszeg 25 %-t.

Kivételes nagyságú vagy előfordulású bevételek:

Kivételes nagyságú vagy előfordulású bevételnek kell tekinteni, ha az egyszeri tételként felmerülő bevétel nagysága meghaladja az előző évi árbevétel 20 %-t.

Kivételes nagyságú vagy előfordulású költségek vagy ráfordításnak kell tekinteni, ha a tárgyévi egy szeri tételként felmerülő költség vagy ráfordítás értéke meghaladja az előző évi összes költség vagy ráfordítás 20 %-át.

Adóhatósági vizsgálat

Az adóhatóság a Közalapítvány 2020. évi számviteli nyilvántartásait és adóbevallásait az adó elévülésén belül bármikor vizsgálhatja. A Közalapítvány vezetőségének nincs tudomása olyan körülményről, amely alapján az Adóhatóság a Közalapítvány számára jelentős adó-és járulék kötelezettséget állapíthatna meg.

Ellenőrzés során feltárt jelentős összegű hibák eredményre, eszközök és források állományára gyakorolt hatása

A Közalapítványnál 2020. év folyamán adóhatósági, illetve önellenőrzés keretében nem történt jelentős összegű hiba feltárása.

Egyéb tájékoztató adatok

Az előző üzleti évtől eltérő eljárásokból eredő, eredményt befolyásoló eltérések indokolása:

Közalapítványunknál nem fordult elő az előző üzleti évtől eltérő eljárás, amely az eredményt befolyásolta volna.

A Közalapítvány tevékenységének sajátosságából adódó jelentősebb tételek bemutatása:

A tárgyi eszközök között kerülnek kimutatásra a Terror Háza Múzeum, és Kertész Intézet ingatlanai, gépei, berendezései, illetve a kiállításokkal kapcsolatos berendezések, kiállítási tárgyak.

2020. május 28. napján hatályba lépett, az egyes közigazgatási tárgyú törvények módosításáról, valamint ingyenes vagyonjuttatásról szóló 2020. évi XXX. törvény 50. §-a kimondja, hogy a nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI törvény 13.§(3) bekezdése és az állami vagyonról szóló 2007.évi CVI. törvény 36. §(1) bekezdése alapján a Budapest XII. kerület, belterület 9646 hrsz.-ú, természetben a 1125 Budapest, XII. ker., Istenhegyi út 92. szám alatti, valamint a Budapest XII. kerület, belterület, 9957/6. hrsz.-ú, természetben a 1125 Budapest, XII. ker., Határőr út 35. szám alatti az állam tulajdonában lévő ingatlanok ingyenesen a Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásért Közalapítvány tulajdonába kerülnek a Közalapítvány tudományos kutatás, közművelődésügyi, oktatási és kulturális javak védelmével kapcsolatos közfeladatai ellátásának elősegítése céljából.

Aktív időbeli elhatárolások között került kimutatásra az a bevétel (86 905 eFt) melyet a Közalapítvány támogatás formájában még nem kapott meg, de a költségek már felmerültek.

Passzív időbeli elhatárolások jelentős részét (20 311 366 eFt) a kapott támogatások alkotják. Ezek egy részét a Közalapítvány még nem költötte el (14 238 612 eFt), másik részét már megkapta és beruházásra fordította.

A nettó árbevétel jelentős részét a Terror Háza Múzeum belépő jegyeinek értékesítéséből származó bevétel teszi ki, mely a pandémia miatt jelentősen visszaesett.

Az egyéb ráfordítások közül a legjelentősebb tétel az adott támogatások (643 144 eFt) értéke. Az adott támogatásokat az önkormányzatok, civil szervezetek, stb. pályázati úton nyerték el. Ezek között kiemelkedő az első világháborús emlékművek helyreállítására, tudományos és kulturális rendezvények megvalósítására kiírt pályázatok.

A vállalkozási tevékenység a Terror Háza Múzeum területén működő könyvesbolt bevételéből, valamint a Közalapítvány által kiadott könyvek értékesítéséből áll.

Az ellenőrzés során feltárt jelentős összegű hibák eredményre, az eszközökre és források állományára gyakorolt hatása évenkénti megbontásban:

A tárgyévben jelentős összegű hiba nem került azonosításra.

A vezető tisztségviselők, az igazgatóság, a felügyelő bizottság tagjainak folyósított előlegek és kölcsönök összege és a nevükben vállalat garanciák:

Vezető tisztségviselő részére előleg, kölcsön nem került folyósításra. A Közalapítványnál Kuratórium és felügyelő bizottság működik.

Kapcsolt felekkel lebonyolított ügyeltek bemutatása, ha azok lényegesek és nem szokásos piaci feltételek között valósultak meg:

A Közalapítvány a kapcsolt felekkel a tárgyévben nem bonyolított le üzleti tranzakciót.

Anya, illetve leányvállalattal szembeni követelések, illetve kötelezettségek, tartósan adott kölcsönök kapcsolt vállalkozásban:

A Közalapítványnál ilyen jellegű tranzakció nem merült fel. (A Közalapítványnak nincs anyja, illetve leányvállalata)

Követelések kapcsolt vállalkozással szemben:

A Közalapítványnak nincs követelése a kapcsolt vállalkozásával szemben

Hátrasorolt kötelezettségek kapcsolt vállalkozással szemben:

Közalapítványunk nem tart nyilván ilyen jellegű kötelezettséget

Tartós kötelezettség kapcsolt vállalkozással szemben:

Közalapítványunk nem tart nyilván ilyen jellegű kötelezettséget

Rövid lejáratú kötelezettség kapcsolt vállalkozással szemben:

Közalapítványunk nem tart nyilván ilyen jellegű kötelezettséget

Azon kötelezettségek bemutatása, amelyek hátralévő futamideje több mint öt év:

Közalapítványunk nem tart nyilván ilyen jellegű kötelezettséget

Zálogjoggal vagy hasonló jogokkal biztosított kötelezettségek (feltüntetve a biztosítékok fajtáját és formáját)

Közalapítványunk nem tart nyilván ilyen jellegű kötelezettséget

Visszavásárolt saját részvények, saját üzletrészek megszerzésére vonatkozó adatok:

A tárgyévben nem volt ilyen tranzakció.

Valós értékelés esetén bemutatandó:

Társaságunk nem alkalmazta a valós értékelést.

A tárgyévben foglalkoztatott munkavállalók átlagos statisztikai létszáma, bér és járulék adatai:

Statisztikai létszám	81 fő
Bérköltség	666 161 eFt
Megbízási díj	445 403 eFt
Egyéb személyi jellegű kifizetések	38 626 eFt
Járulékok	167 146 eFt

Értékhelyesbítés, értékelési tartalék alkalmazása miatt bemutatandó adatok:

- a piaci értéken történő értékelés alkalmazott elvei és módszerei:
- az egyedi eszköz mérlegkészítéskori piaci értéke és könyv szerinti nettó értéke, valamint a két érték különbsége,
- az értékhelyesbítés nyitó értéke, növekedése, csökkenése, záró értéke eszköz csoportonként.

Közalapítványunknál nem történt értékhelyesbítés.

COVID-19 járvány hatása a Közalapítvány üzletviteli tevékenységére

A Közalapítvány vezetése megfontolta a mérleg fordulónapját követően a beszámoló összeállítás időpontjáig tartó időszakban fennálló COVID-19 vírus járványügyi helyzet lehetséges hatásait – figyelembe véve az ezzel összefüggésben meghozott kormányzati és egyéb intézkedéseket – is, a Közalapítvány pénzügyi- és vagyoni helyzetére, valamint jövőbeni működőképességére és a pénzügyi kimutatásokra vonatkozóan.

A járvány hatásával kapcsolatos felmérésünk és értékelésünk alapján arra a következtetésre jutottunk, hogy a beazonosított hatások nincsenek olyan jelentős vagy számottevően negatív hatással a Közalapítvány rövid távú (a mérleg fordulónapját követő 12 hónapot átfogó időszakra vonatkozóan) pénzügyi-és likviditási helyzetére, az eszközök mérlegben bemutatott értékelésére, valamint a Közalapítvány ezen időszakon belüli üzleti működésére, amely lényegesen befolyásolná, vagy lényegesen bizonytalanná tenné a Közalapítványnak a vállalkozás folytatására vonatkozó képességét.

Budapest, 2021. május 26.

.....

Főigazgató

Közép és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítvány
Ev: 2020. év

1. számú melléklet

Eszközök összetétele

adatok E Ft-ban

Megnevezés	Előző év		Tárgyév		Változás (%)
	Összeg (E Ft)	Részarány (%)	Összeg (E Ft)	Részarány (%)	
Befektetett eszközök	5 529 565	42,31	6 348 265	28,30	114,81
Immateriális javak	251 658	1,93	162 793	0,73	64,69
Tárgyi eszközök	5 271 734	40,34	6 179 299	27,55	117,22
Befektetett pénzügyi eszközök	6 173	0,05	6 173	0,03	100,00
Forgóeszközök	7 444 798	56,97	15 981 821	71,26	214,67
Készletek	123 874	0,95	195 379	0,87	157,72
Követelések	328 807	2,52	300 651	1,34	91,44
Értékpapírok	0	0,00	0	0,00	
Pénzeszközök	6 992 117	53,50	15 485 791	69,04	221,47
Aktív időbeli elhatárolások	94 227	0,72	98 504	0,44	104,54
ESZKÖZÖK (AKTIVÁK) ÖSSZESEN	13 068 590	100,00	22 428 590	100,00	171,62

Források összetétele

adatok E Ft-ban

Megnevezés	Előző év		Tárgyév		Változás (%)
	Összeg (E Ft)	Részarány (%)	Összeg (E Ft)	Részarány (%)	
Saját tőke	1 065 649	8,15	991 411	4,42	93,03
Jegyzett tőke	117 000	0,90	117 000	0,52	100,00
Jegyzett de még be nem fizetett tőke (-)	0	0,00	0	0,00	
Tőketartalék	0	0,00	0	0,00	
Eredménytartalék	663 365	5,08	948 649	4,23	143,01
Lekötött tartalék	0	0,00	0	0,00	
Értékelési tartalék	0	0,00	0	0,00	
Adózott eredmény	285 284	2,18	-74 238	-0,33	-26,02
Céltartalékok	0	0,00	0	0,00	
Kötelezettségek	1 071 781	8,20	586 448	2,61	54,72
Hátrasorolt kötelezettség	0	0,00	0	0,00	
Hosszú lejáratú kötelezettségek	0	0,00	0	0,00	
Rövid lejáratú kötelezettségek	1 071 781	8,20	586 448	2,61	54,72
Passzív időbeli elhatárolások	10 931 160	83,64	20 850 731	92,96	190,75
FORRÁSOK(PASSZIVÁK)ÖSSZESEN	13 068 590	100,00	22 428 590	100,00	171,62

Közép és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítvány

Év: 2020. év

2. számú melléklet

Mutatók

adatok E Ft-ban

Mutatószámok	Képzése	Előző időszak		Tárgyidőszak		Változás
		(E Ft)	(%)	(E Ft)	(%)	(%)
Befektetett eszközök aránya	<u>Befektetett eszközök</u> Eszközök összesen	<u>5 529 565</u> 13 068 590	42,31	<u>6 348 265</u> 22 428 590	28,30	66,89
Forgóeszközök aránya	<u>Forgóeszközök+Aktív időbeli elhatárolások</u> Eszközök összesen	<u>7 539 025</u> 13 068 590	57,69	<u>16 080 325</u> 22 428 590	71,70	124,28
Saját tőke aránya	<u>Saját tőke</u> Összes forrás	<u>1 065 649</u> 13 068 590	8,15	<u>991 411</u> 22 428 590	4,42	54,21
Kötelezettségek aránya	<u>Kötelezettségek</u> Összes forrás	<u>1 071 781</u> 13 068 590	8,20	<u>586 448</u> 22 428 590	2,61	31,88
Tőke multiplikátor	<u>Eszközök összesen</u> Saját tőke	<u>13 068 590</u> 1 065 649	1 226,35	<u>22 428 590</u> 991 411	2 262,29	184,47
Tőke forgási sebessége	<u>Nettó árbevétel</u> Saját tőke	<u>758 821</u> 1 065 649	71,21	<u>174 351</u> 991 411	17,59	24,70
Likviditási mutató I. (Current ratio)	<u>Forgóeszközök</u> Rövid lejáratú kötelezettségek	<u>7 444 798</u> 1 071 781	694,62	<u>15 981 821</u> 586 448	2 725,19	392,33
Likviditási mutató II. (Quick ratio - gyors ráta)	<u>Forgóeszközök-készletek</u> Rövid lejáratú kötelezettségek	<u>7 320 924</u> 1 071 781	683,06	<u>15 786 442</u> 586 448	2 691,87	394,09
Likviditási mutató III.	<u>Pénzeszközök+Értékpapírok</u> Rövid lejáratú kötelezettségek	<u>6 992 117</u> 1 071 781	652,38	<u>15 485 791</u> 586 448	2 640,61	404,76
Likviditási mutató IV.	<u>Pénzeszközök</u> Rövid lejáratú kötelezettségek	<u>6 992 117</u> 1 071 781	652,38	<u>15 485 791</u> 586 448	2 640,61	404,76
Saját tőke hatékonysága	<u>Adózott eredmény</u> Saját tőke	<u>285 284</u> 1 065 649	26,77	<u>-74 238</u> 991 411	-7,49	-27,97
Árbevétel arányos üzleti eredménye	<u>Üzemi (üzleti) eredmény</u> Nettó árbevétel	<u>285 383</u> 758 821	37,61	<u>-73 812</u> 174 351	-42,34	-112,57
Tőkearányos üzleti eredmény	<u>Üzemi (üzleti) eredmény</u> Saját tőke	<u>285 383</u> 1 065 649	26,78	<u>-73 812</u> 991 411	-7,45	-27,80
Eszközarányos üzleti eredmény	<u>Üzemi (üzleti) eredmény</u> Összes eszköz	<u>285 383</u> 13 068 590	2,18	<u>-73 812</u> 22 428 590	-0,33	-15,07

3. számú melléklet

Immateriális javak és tárgyi eszközök bruttó értékének, halmozott értékcsökkenésének
és nettó értékének változása

adatok E Ft-ban

Megnevezés	Bruttó érték					Értékcsökkenés							Nettó érték	
	Nyitó érték	Növeke- dés	Csökke- nés	Átsoro- lás	Záró	Nyitó érték	Növekedés			Csökke- nés	Átsoro- lás	Záró	Nyitó	Záró
							Terv szerinti	Terven felelőli	Kísérté- kü					
Alapítás-átszervezés aktivált értéke	0				0	0						0	0	0
Kísérleti fejlesztés aktivált értéke	0				0	0						0	0	0
Vagyoni értékű jogok	43 826	12 700		-34	56 492	41 167	5 617					46 784	2 659	9 708
Szellemi termék	462 279	28 239		34	490 552	213 280	124 187					337 467	248 999	153 085
Üzleti vagy cégérték	0				0	0						0	0	0
Immateriális javakra adott előlegek	0				0	0						0	0	0
Immateriális javak értékhelyesbítése	0				0	0						0	0	0
IMMATERIÁLIS JAVAK	506 105	40 939	0	0	547 044	254 447	129 804	0	0	0	0	384 251	251 658	162 793
Ingatlanok és a kapcsolódó vagyoni értékű jogok	2 928 160	2 644 292			5 572 452	986 913	88 676					1 075 589	1 941 247	4 496 863
Műszaki berendezések, gépek, járművek	0				0	0						0	0	0
Egyéb berendezések, felszerelések, járművek	1 342 897	583 550			1 926 447	585 076	163 107		2 327			750 510	757 821	1 175 937
Tenyészállatok	0				0	0						0	0	0
Beruházások, felújítások	2 547 129	1 172 504	3 268 781		450 852	0						0	2 547 129	450 852
Beruházásokra adott előlegek	25 537	55 647	25 537		55 647	0						0	25 537	55 647
Tárgyi eszközök értékhelyesbítése	0				0	0						0	0	0
TÁRGYI ESZKÖZÖK	6 843 723	4 455 993	3 294 318	0	8 005 398	1 571 989	251 783	0	2 327	0	0	1 826 099	5 271 734	6 179 299
Mindösszesen:	7 349 828	4 496 932	3 294 318	0	8 552 442	1 826 436	381 587	0	2 327	0	0	2 210 350	5 523 392	6 342 092

Statistikai számjel: 18237010-9499-561-01

Nyilántartási szám: 01-01-0007526

Közép és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítvány

4. számú melléklet

CASH-FLOW kimutatás

adatok E Ft-ban

Sorszám	A tétel megnevezése	Tárgyév
a	b	d
I.	I. Működési cash flow (1-13. sorok)	-4 007 152
1a.	1a. Adózás előtti eredmény +	-74 238
	ebből: működésre kapott, pénzügyileg rendezett támogatás,	3 358 816
1b.	1b. Korrekciók az adózás előtti eredményben +	-2 715 672
1.	1. Korrigált adózás előtti eredmény (1a+1b) +	-2 789 910
2.	2. Elszámolt amortizáció +	383 913
3.	3. Elszámolt értékvesztés és visszairás +	0
4.	4. Céltartalék képzés és felhasználás különbözete +	0
5.	5. Befektetett eszközök értékesítésének eredménye +	-170
6.	6. Szállítói kötelezettség változása +	-396 328
7.	7. Egyéb rövid lejáratú kötelezettség változása +	-106 005
8.	8. Passzív időbeli elhatárolások változása +	-1 051 026
9.	9. Vevőkövetelés változása +	3 273
10.	10. Forgóeszközök (vevőkövetelés és pénzeszköz nélkül) változása +	-46 622
11.	11. Aktív időbeli elhatárolások változása +	-4 277
12.	12. Fizetett adó (nyereség után) -	0
13.	13. Fizetett osztalék, részesedés -	0
II.	II. Befektetési cash flow (14-18. sorok)	-1 185 443
14.	14. Befektetett eszközök beszerzése -	-1 185 613
15.	15. Befektetett eszközök eladása +	170
16.	16. Hosszú lejáratra nyújtott kölcsönök és elhelyezett bankbetétek törlesztése, megszüntetése,	0
17.	17. Hosszú lejáratra nyújtott kölcsönök és elhelyezett bankbetétek -	0
18.	18. Kapott osztalék, részesedés +	0
III.	III. Finanszírozási cash flow (19-26. sorok)	13 686 269
19.	19. Részvénykibocsátás, tőkebevonás (tőkeemelés) bevétele +	0
20.	20. Kötvény és hitelviszonyt megtestesítő értékpapír kibocsátásának bevétele +	0
21.	21. Hitel és kölcsön felvétele +	0
22.	22. Véglegesen kapott pénzeszköz +	14 329 413
23.	23. Részvénybevonás, tőkekivonás (tőkeleszállítás) -	0
24.	24. Kötvény és hitelviszonyt megtestesítő értékpapír visszafizetése -	0
25.	25. Hitel és kölcsön törlesztése, visszafizetése -	0
26.	26. Véglegesen átadott pénzeszköz -	-643 144
IV.	IV. Pénzeszközök változása (I+II+III. sorok) +	8 493 674
27.	27. Devizás pénzeszközök ártértékelése +	0
V.	V. Pénzeszközök mérleg szerinti változása (IV+27. sorok) +	8 493 674

Statisztikai számjel: 18237010-9499-561-01

Nyilántartási szám: 01-01-0007526

Közép és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítvány

5. számú melléklet

Támogatási programok bemutatása

Várkert Bazárban kialakított I. világháborús kiállítás 3. szakaszának megvalósítása

Az I. világháború kitörésének 100.évfordulója alkalmából rendezett centenáriumi ünneppsorozathoz kapcsolódó megemlékezések.

1956-os Emlékév lebonyolítása

Benczúr utcai ingatlan felújítása

Terror Háza Múzeum felújítása

Idő van! Digitális tartalomfejlesztési projekt

2020. évi működési támogatás

2020. évi szakmai programok támogatása

2021. évi működési támogatás

2021. évi szakmai programok

Szakmai programok 2.

Kertész Imre Intézet 2018. évi működésének támogatása

Kertész Imre Intézet 2019. évi működésének támogatása

Kertész Imre Intézet 2021. évi működésének támogatása

2020. évi Petőfi díj átadása

30 éve szabadon Emlékév projektjeinek előkészítése és megvalósítása I. szakasz

30 éve szabadon Emlékév projektjeinek előkészítése és megvalósítása II. szakasz

30 éve szabadon Emlékév projektjeinek előkészítése és megvalósítása III. szakasz

30 éve szabadon Emlékév projektjeinek előkészítése és megvalósítása IV. szakasz

Puskás Kiállítási Központ megvalósítása

Nemzeti Összetartozás Éve kulturális programjainak megvalósítása

Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítvány székhelyül szolgáló ingatlan felújításának és átalakításának támogatása

Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítvány tulajdonában lévő Istenhegyi úti ingatlan felújításának és átalakításának támogatása

2019. évi rendelkező év a magánszemélyek adójának 1%-áról támogatása

2020. évi rendelkező év a magánszemélyek adójának 1%-áról támogatása

Támogatási program elnevezése	Várkert Bazárban kialakított I. világháborús kiállítás 3. szakaszának megvalósítása
Támogató megnevezése	Emberi Erőforrások Minisztériuma
Támogatás forrása	központi költségvetés
Támogatás időtartama	2018.05.01 - 2020.06.30
Támogatási összeg	1 000 000 000
- ebből tárgyévre jutó összeg	0
- tárgyévben felhasznált összeg	0
- tárgyévben folyósított összeg	0
Támogatás típusa	vissza nem térítendő
Tárgyévben felhasznált összeg részletezése jogcímenként	
Személyi	0
Dologi	0
Felhalmozási	0
Összesen:	0
Támogatás tárgyévi felhasználásának szöveges bemutatása	
Az I. világháború kitörésének 100. évfordulója alkalmából rendezett centenáriumi megemlékezéseinek legfontosabb tudományos és emlékezetpolitikai alapvetéseit az Emlékbizottság és a Tudományos Tanácsadó Testület közösen dolgozták ki. 2018-ban nagyszabású központi programokkal és hozzájuk kapcsolódó nyilvánosság-munkával (kiállítások, konferenciák) kívánják felkelteni a hazai és külföldi közönség érdeklődését. Ennek jegyében a Várkert Bazár területén 2018. novembertől 2020. december 31-ig valósult meg a Várkert Bazárban az évfordulás három szintet felölelő történeti kiállítás harmadik szakasza, továbbá ehhez kapcsolódóan egy nemzetközi konferencia.	
Az üzleti évben végzett főbb tevékenységek és programok bemutatása	
Továbbadott támogatások koordinálása Elszámolás elkészítése	

Támogatási program elnevezése	Az I. világháború kitörésének 100.évfordulója alkalmából rendezett centenáriumi ünnepségsorozathoz kapcsolódó megemlékezések.
Támogató megnevezése	Emberi Erőforrások Minisztériuma
Támogatás forrása	központi költségvetés
Támogatás időtartama	2019.04.01 - 2021.06.30.
Támogatási összeg	1 000 000 000
- ebből tárgyévre jutó összeg	392 726 552
- tárgyéven felhasznált összeg	392 726 552
- tárgyéven folyósított összeg	0
Támogatás típusa	vissza nem térítendő
Tárgyévben felhasznált összeg részletezése jogcímenként	
Személyi	32 083 360
Dologi	360 643 192
Felhalmozási	0
Összesen:	392 726 552
Támogatás tárgyévi felhasználásának szöveges bemutatása	
Az I. világháború kitörésének 100. évfordulója alkalmából rendezett centenáriumi ünnepségsorozathoz kapcsolódó kiadások költségeit (koordinációs iroda, honlap működtetési költsége, új értelmezési keret megteremtése, a nemzetközi közösségért meghozott áldozatok felkutatása, emlékművek felújítása, országos képzési és egyéb programok szervezése, közösségi emlékezet erősítése, nagyszabású központi programok megvalósítása, folyamatos pályáztatás a helyi közösségek megemlékezéseinek érdekében) fedezi belőle a Közalapítvány.	
Az üzleti évben végzett főbb tevékenységek és programok bemutatása	
Pályáztatás Nova Gorica-i I. világháborús Emlékmű Trianon image-film	

Támogatási program elnevezése	1956-os Emlékév lebonyolítása
Támogató megnevezése	Emberi Erőforrások Minisztériuma
Támogatás forrása	központi költségvetés
Támogatás időtartama	2016.01.01 - 2020.02.29
Támogatási összeg	13 212 700 000
- ebből tárgyévre jutó összeg	0
- tárgyéven felhasznált összeg	0
- tárgyéven folyósított összeg	0
Támogatás típusa	vissza nem térítendő
Targyévben felhasznált összeg részletezése jogcímenként	
Személyi	0
Dologi	0
Felhalmozási	0
Összesen:	0
Támogatás tárgyévi felhasználásának szöveges bemutatása	
A Közalapítvány látja el az 1956-os emlékvvel kapcsolatban a programszervezési, pályázatkezelési- és lebonyolítói, illetve adminisztratív funkciókat. A nyilvánosság keretében multifunkcionális honlapot terveztetett, készített.	
Az üzleti évben végzett főbb tevékenységek és programok bemutatása	

Támogatási program elnevezése	Benczúr utcai ingatlan felújítása
Támogató megnevezése	Emberi Erőforrások Minisztériuma
Támogatás forrása	központi költségvetés
Támogatás időtartama	2018.04.01 - 2020.12.31
Támogatási összeg	2 000 000 000
- ebből tárgyévre jutó összeg	359 177 180
- tárgyévben felhasznált összeg	359 177 180
- tárgyévben folyósított összeg	0
Támogatás típusa	vissza nem térítendő
Tárgyévben felhasznált összeg részletezése jogcímenként	
Személyi	
Dologi	
Felhalmozási	359 177 180
Összesen:	359 177 180
Támogatás tárgyévi felhasználásának szöveges bemutatása	
A Kormány, az 1128/2018. (III. 19). Korm. határozatban a Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítványt bízta meg a Budapest belterület 29673 helyrajzi számú, természetben az 1086 Budapest, Benczúr utca 46. szám alatt található Kertész Imre Intézetet kialakításával, felújításával.	
Az üzleti évben végzett főbb tevékenységek és programok bemutatása	
A Benczúr utcai ingatlan felújítása 2020. évben folyamatos volt.	

Támogatási program elnevezése	Terror Háza Múzeum felújítása
Támogató megnevezése	Emberi Erőforrások Minisztériuma
Támogatás forrása	központi költségvetés
Támogatás időtartama	2018.05.01 - 2021.07.29
Támogatási összeg	60 000 000
- ebből tárgyévre jutó összeg	60 000 000
- tárgyéven felhasznált összeg	60 000 000
- tárgyéven folyósított összeg	0
Támogatás típusa	vissza nem térítendő
Targyévben felhasznált összeg részletezése jogcímenként	
Személyi	
Dologi	
Felhalmozási	60 000 000
Összesen:	60 000 000
Támogatás tárgyévi felhasználásának szöveges bemutatása	
A Terror Háza Múzeum felújítási munkálatainak megtervezése.	
Az üzleti évben végzett főbb tevékenységek és programok bemutatása	
A felújítási munkálatok megtervezéséhez kiválasztásra kerültek a tervezők, a tervezés folyamatos.	

Támogatási program elnevezése	Idő van! Digitális tartalomfejlesztési projekt
Támogató megnevezése	Emberi Erőforrások Minisztériuma
Támogatás forrása	központi költségvetés
Támogatás időtartama	2018.12.01 - 2022.05.15.
Támogatási összeg	1 500 000 000
- ebből tárgyévre jutó összeg	132 388 317
- tárgyéven felhasznált összeg	132 388 317
- tárgyéven folyósított összeg	0
Támogatás típusa	vissza nem térítendő
Targyévben felhasznált összeg részletezése jogcímenként	
Személyi	120 648 110
Dologi	11 740 207
Felhalmozási	
Összesen:	132 388 317
Támogatás tárgyévi felhasználásának szöveges bemutatása	
A Magyar Kormány a 1035/2018. (II.12.) számú, digitális tartalomfejlesztés támogatásáról szóló Kormányhatározatban a Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítványt digitális tartalomfejlesztési feladatokkal bízta meg. A Magyar Kormány a 1035/2018. (II.12.) számú, digitális tartalomfejlesztés támogatásáról szóló Kormányhatározatban a Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítványt digitális tartalomfejlesztési feladatokkal bízta meg.	
Az üzleti évben végzett főbb tevékenységek és programok bemutatása	
retében létrehozott szakmai munkacsoport elkészítette a kutatási tervet, felállította az értelmezési keretrendszert, felmérte és elemezte a nemzetközi és hazai	

Támogatási program elnevezése	2020. évi működési támogatás
Támogató megnevezése	Miniszterelnökség
Támogatás forrása	központi költségvetés
Támogatás időtartama	2020.01.01 -2020.12.31.
Támogatási összeg	820 000 000
- ebből tárgyévre jutó összeg	820 000 000
- tárgyéven felhasznált összeg	820 000 000
- tárgyéven folyósított összeg	820 000 000
Támogatás típusa	vissza nem térítendő
Tárgyévben felhasznált összeg részletezése jogcímenként	
Személyi	405 514 374
Dologi	308 806 055
Felhalmozási	105 679 571
Összesen:	820 000 000
Támogatás tárgyévi felhasználásának szöveges bemutatása	
A Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítvány, ezen belül a Terror Háza Múzeum, a XX. Század Intézet, a XXI. Század Intézet, a Habsburg Történeti Intézet, valamint a Kommunizmuskutató Intézet működési költségeinek támogatása.	
Az üzleti évben végzett főbb tevékenységek és programok bemutatása	
A Közalapítvány és a Terror Háza Múzeum működtetése.	

Támogatási program elnevezése	2020. évi szakmai programok támogatása
Támogató megnevezése	Miniszterelnökség
Támogatás forrása	központi költségvetés
Támogatás időtartama	2020.01.01 . 2021.09.27
Támogatási összeg	240 000 000
- ebből tárgyévre jutó összeg	137 436 316
- tárgyéven felhasznált összeg	137 436 316
- tárgyéven folyósított összeg	240 000 000
Támogatás típusa	vissza nem térítendő
Tárgyévben felhasznált összeg részletezése jogcímenként	
Személyi	44 600 019
Dologi	87 067 670
Felhalmozási	5 768 627
Összesen:	137 436 316
Támogatás tárgyévi felhasználásának szöveges bemutatása	
A Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítvány, ezen belül a Terror Háza Múzeum, a XX. Század Intézet, a XXI. Század Intézet, a Habsburg Történeti Intézet, valamint a Kommunizmuskutató Intézet szakmai programjainak támogatása.	
Az üzleti évben végzett főbb tevékenységek és programok bemutatása	
Kommunizmus Áldozatainak Emléknapja Bush-szobor állítása A Terror Háza Múzeum műtárgyállományának védelme és gyarapítása	

Támogatási program elnevezése	2021. évi működési támogatás
Támogató megnevezése	Miniszterelnökség
Támogatás forrása	központi költségvetés
Támogatás időtartama	2021.01.01. - 2021.12.31.
Támogatási összeg	820 000 000
- ebből tárgyévre jutó összeg	0
- tárgyéven felhasznált összeg	0
- tárgyéven folyósított összeg	820 000 000
Támogatás típusa	vissza nem térítendő
Tárgyévben felhasznált összeg részletezése jogcímenként	
Személyi	0
Dologi	0
Felhalmozási	0
Összesen:	0
Támogatás tárgyévi felhasználásának szöveges bemutatása	
A Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítvány, ezen belül a Terror Háza Múzeum, a XX. Század Intézet, a XXI. Század Intézet, a Habsburg Történeti Intézet, valamint a Kommunizmuskutató Intézet működési költségeinek támogatása.	
Az üzleti évben végzett főbb tevékenységek és programok bemutatása	
A Közalapítvány és a Terror Háza Múzeum működtetése.	

Támogatási program elnevezése	2021. évi szakmai programok
Támogató megnevezése	Miniszterelnökség / Bethlen Gábor Alapkezelő
Támogatás forrása	központi költségvetés
Támogatás időtartama	2021.01.01. - 2021.12.31.
Támogatási összeg	240 000 000
- ebből tárgyévre jutó összeg	0
- tárgyéven felhasznált összeg	0
- tárgyéven folyósított összeg	240 000 000
Támogatás típusa	vissza nem térítendő
Tárgyévben felhasznált összeg részletezése jogcímenként	
Személyi	0
Dologi	0
Felhalmozási	0
Összesen:	0
Támogatás tárgyévi felhasználásának szöveges bemutatása	
A Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítvány, ezen belül a Terror Háza Múzeum, a XX. Század Intézet, a XXI. Század Intézet, a Habsburg Történeti Intézet, valamint a Kommunizmuskutató Intézet szakmai programjainak támogatása.	
Az üzleti évben végzett főbb tevékenységek és programok bemutatása	

Támogatási program elnevezése	Szakmai programok 2.
Támogató megnevezése	Miniszterelnökség / Bethlen Gábor Alapkezelő
Támogatás forrása	központi költségvetés
Támogatás időtartama	2021.01.01. - 2021.12.31.
Támogatási összeg	390 000 000
- ebből tárgyévre jutó összeg	0
- tárgyévből felhasznált összeg	0
- tárgyévből folyósított összeg	390 000 000
Támogatás típusa	vissza nem térítendő
Tárgyévben felhasznált összeg részletezése jogcímenként	
Személyi	0
Dologi	0
Felhalmozási	0
Összesen:	0
Támogatás tárgyévi felhasználásának szöveges bemutatása	
A Political Network for Values nemzetközi szervezet éves konferenciája és a hozzá kapcsolódó kísérőprogramok: A tervek szerint a 2020-ban a koronavírus-járvány miatt elmaradt találkozóknak, a járványhelyzet függvényében 2021 tavaszán vagy nyarán Budapest ad otthont. A rendezvényt a Politikai Hálózat az Értékekért Magyarország Egyesület szervezi, amely részére a szükséges forrást a Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítvány együttműködési megállapodás keretében biztosítja.	
Az üzleti évben végzett főbb tevékenységek és programok bemutatása	

Támogatási program elnevezése	Kertész Imre Intézet 2018. évi működésének támogatása
Támogató megnevezése	Miniszterelnökség
Támogatás forrása	központi költségvetés
Támogatás időtartama	2018.01.01. - 2020.06.30.
Támogatási összeg	650 000 000
- ebből tárgyévre jutó összeg	207 690 213
- tárgyéven felhasznált összeg	207 690 213
- tárgyéven folyósított összeg	0
Támogatás típusa	vissza nem térítendő
Tárgyévben felhasznált összeg részletezése jogcímenként	
Személyi	87 512 164
Dologi	28 373 198
Felhalmozási	91 804 851
Összesen:	207 690 213
Támogatás tárgyévi felhasználásának szöveges bemutatása	
A 2017 januárjától működő Intézet fő célkitűzése az író emlékének és szellemi hagyatékának méltó gondozása, kiadatlan műveinek és a róla szóló irodalmi anyagok összegyűjtése, feldolgozása, sajtó alá rendezése, valamint a hazai és külföldi közgyűjteményekben és magántulajdonban fellelhető dokumentumok gyűjtése. A támogatás az Intézet éves működési költségeit fedezi.	
Az üzleti évben végzett főbb tevékenységek és programok bemutatása	
Kéz- és gépiratok, személyes dokumentumok leltározása, Kertész Imre irodalmi tevékenységére vonatkozó dokumentumok gyűjtése, rendszerezése, Hang- és videóanyagok archiválása Az ismeretlen Kertész Imre c. vándorkiállítás megvalósítása Digitális Tudástár létrehozása	

Támogatási program elnevezése	Kertész Imre Intézet 2019. évi működésének támogatása
Támogató megnevezése	Miniszterelnökség
Támogatás forrása	központi költségvetés
Támogatás időtartama	2019.01.01 - 2021.06.30.
Támogatási összeg	650 000 000
- ebből tárgyévre jutó összeg	284 234 076
- tárgyéven felhasznált összeg	284 234 076
- tárgyéven folyósított összeg	0
Támogatás típusa	vissza nem térítendő
Targyévben felhasznált összeg részletezése jogcímenként	
Személyi	122 980 702
Dologi	65 984 887
Felhalmozási	95 268 487
Összesen:	284 234 076
Támogatás tárgyévi felhasználásának szöveges bemutatása	
A 2017 januárjától működő Intézet fő célkitűzése az író emlékének és szellemi hagyatékának méltó gondozása, kiadatlan műveinek és a róla szóló irodalmi anyagok összegyűjtése, feldolgozása, sajtó alá rendezése, valamint a hazai és külföldi közgyűjteményekben és magántulajdonban fellelhető dokumentumok gyűjtése. A támogatás az Intézet éves működési költségeit fedezi.	
Az üzleti évben végzett főbb tevékenységek és programok bemutatása	
Kéz- és gépiratok, személyes dokumentumok leltározása, Kertész Imre irodalmi tevékenységére vonatkozó dokumentumok gyűjtése, rendszerezése, Hang- és videóanyagok archiválása Digitális tudástár bővítése	

Támogatási program elnevezése	Kertész Imre Intézet 2021. évi működésének támogatása
Támogató megnevezése	Miniszterelnökség
Támogatás forrása	központi költségvetés
Támogatás időtartama	2021.01.01 - 2021.12.31.
Támogatási összeg	650 000 000
- ebből tárgyévre jutó összeg	0
- tárgyévből felhasznált összeg	0
- tárgyévből folyósított összeg	650 000 000
Támogatás típusa	vissza nem térítendő
Targyévben felhasznált összeg részletezése jogcímenként	
Személyi	0
Dologi	0
Felhalmozási	0
Összesen:	0
Támogatás tárgyévi felhasználásának szöveges bemutatása	
A 2017 januárjától működő Intézet fő célkitűzése az író emlékének és szellemi hagyatékának méltó gondozása, kiadatlan műveinek és a róla szóló irodalmi anyagok összegyűjtése, feldolgozása, sajtó alá rendezése, valamint a hazai és külföldi közgyűjteményekben és magántulajdonban fellelhető dokumentumok gyűjtése. A támogatás az Intézet éves működési költségeit fedezi.	
Az üzleti évben végzett főbb tevékenységek és programok bemutatása	
Kéz- és gépiratok, személyes dokumentumok leltározása, Kertész Imre irodalmi tevékenységére vonatkozó dokumentumok gyűjtése, rendszerezése, Hang- és videóanyagok archiválása Digitális tudástár bővítése Szakmai programok szervezése	

Támogatási program elnevezése	2020. évi Petőfi díj átadása
Támogató megnevezése	Mol Nyrt.
Támogatás forrása	gazdálkodó
Támogatás időtartama	2020.12.18
Támogatási összeg	7 000 000
- ebből tárgyévre jutó összeg	7 000 000
- tárgyéven felhasznált összeg	7 000 000
- tárgyéven folyósított összeg	7 000 000
Támogatás típusa	vissza nem térítendő
Targyévben felhasznált összeg részletezése jogcímenként	
Személyi	7 000 000
Dologi	0
Felhalmozási	0
Összesen:	7 000 000
Támogatás tárgyévi felhasználásának szöveges bemutatása	
Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítvány és a MOL-csoport által alapított Petőfi-díjat olyan jeles személyek kapják, akik az elmúlt évtizedekben kiemelkedően sokat tettek a közép-európai népek szabadságáért.	
Az üzleti évben végzett főbb tevékenységek és programok bemutatása	
Deutsch Tamás, a Fidesz-KDNP európai parlamenti delegációvezetője és Kónya Imre, a Boross-kormány volt belügyminisztere vehette át a Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítvány, valamint a Mol Nyrt. által közösen alapította Petőfi-díjakat a Terror Háza Múzeumban.	

Támogatási program elnevezése	30 éve szabadon Emlékév projektjeinek előkészítése és megvalósítása I. szakasz
Támogató megnevezése	Miniszterelnökség
Támogatás forrása	központi költségvetés
Támogatás időtartama	2019.01.09 - 2020.06.30
Támogatási összeg	471 377 528
- ebből tárgyévre jutó összeg	0
- tárgyévből felhasznált összeg	0
- tárgyévből folyósított összeg	0
Támogatás típusa	vissza nem térítendő
Tárgyévben felhasznált összeg részletezése jogcímenként	
Személyi	0
Dologi	0
Felhalmozási	0
Összesen:	0
Támogatás tárgyévi felhasználásának szöveges bemutatása	
Magyarország Kormánya 30 éve szabadon címen emlékév szervezéséről határozott az 1989-es és 1990-es antikomunista forradalmak 30. évfordulója alkalmából. Az évfordulóról való méltó megemlékezés érdekében – 2019. március 15. napjától kétéves időtartamra – dr. Schmidt Máriát nevezte ki az emlékév koordinálásáért felelős kormánybiztossá. A 30 éve szabadon emlékév Emlékbizottságának létrehozásáról a 1002/2019. (I. 9.) Kormányhatározat, a kormánybiztos kinevezéséről és feladatairól a 1123/2019. (III. 13.) Kormányhatározat, az emlékév programjáról a 1124/2019. (III. 13.) Kormányhatározat rendelkezik.	
Az üzleti évben végzett főbb tevékenységek és programok bemutatása	
Emlékév arculatának kialakítása Emlékszem reklámfilm elkészítése Szabadságkoncert a Hősök terén Évfordulós honlap létrehozása Pályázatok megvalósítása	

Támogatási program elnevezése	30 éve szabadon Emlékév projektjeinek előkészítése és megvalósítása II. szakasz
Támogató megnevezése	Miniszterelnökség
Támogatás forrása	központi költségvetés
Támogatás időtartama	2019.05.01. - 2020.12.31.
Támogatási összeg	1 800 000 000
- ebből tárgyévre jutó összeg	0
- tárgyéven felhasznált összeg	0
- tárgyéven folyósított összeg	0
Támogatás típusa	vissza nem térítendő
Tárgyévben felhasznált összeg részletezése jogcímenként	
Személyi	0
Dologi	0
Felhalmozási	0
Összesen:	0
Támogatás tárgyévi felhasználásának szöveges bemutatása	
Magyarország Kormánya 30 éve szabadon címen emlékév szervezéséről határozott az 1989-es és 1990-es antikommunista forradalmak 30. évfordulója alkalmából. Az évfordulóról való méltó megemlékezés érdekében – 2019. március 15. napjától kétéves időtartamra – dr. Schmidt Máriát nevezte ki az emlékév koordinálásáért felelős kormánybiztossá. A 30 éve szabadon emlékév Emlékbizottságának létrehozásáról a 1002/2019. (I. 9.) Kormányhatározat, a kormánybiztos kinevezéséről és feladatairól a 1123/2019. (III. 13.) Kormányhatározat, az emlékév programjáról a 1124/2019. (III. 13.) Kormányhatározat rendelkezik.	
Az üzleti évben végzett főbb tevékenységek és programok bemutatása	
Tablókiállítás megvalósítása a Terror Háza Múzeum előtt Országos és nemzetközi Vándorkiállítás megvalósítása Országos pedagógustovábbképzés Fesztiválokra való megjelenés Pályázatok megvalósítása	

Támogatási program elnevezése	30 éve szabadon Emlékév projektjeinek előkészítése és megvalósítása III. szakasz
Támogató megnevezése	Miniszterelnökség
Támogatás forrása	központi költségvetés
Támogatás időtartama	2020.01.01. - 2021.12.31.
Támogatási összeg	3 000 000 000
- ebből tárgyévre jutó összeg	1 610 090 036
- tárgyévben felhasznált összeg	1 610 090 036
- tárgyévben folyósított összeg	3 000 000 000
Támogatás típusa	vissza nem térítendő
Tárgyévben felhasznált összeg részletezése jogcímenként	
Személyi	212 426 923
Dologi	1 397 661 843
Felhalmozási	1 270
Összesen:	1 610 090 036
Támogatás tárgyévi felhasználásának szöveges bemutatása	
Magyarország Kormánya 30 éve szabadon címen emlékév szervezéséről határozott az 1989-es és 1990-es antikomunista forradalmak 30. évfordulója alkalmából. Az évfordulóról való méltó megemlékezés érdekében – 2019. március 15. napjától kétéves időtartamra – dr. Schmidt Máriát nevezte ki az emlékév koordinálásáért felelős kormánybiztossá. A 30 éve szabadon emlékév Emlékbizottságának létrehozásáról a 1002/2019. (I. 9.) Kormányhatározat, a kormánybiztos kinevezéséről és feladatairól a 1123/2019. (III. 13.) Kormányhatározat, az emlékév programjáról a 1124/2019. (III. 13.) Kormányhatározat rendelkezik.	
Az üzleti évben végzett főbb tevékenységek és programok bemutatása	
Tablókiállítás megvalósítása a Terror Háza Múzeum előtt Országos és nemzetközi Vándorkiállítás megvalósítása Országos pedagógustovábbképzés Fesztiválokra való megjelenés Pályázatok megvalósítása	

Támogatási program elnevezése	30 éve szabadon Emlékév projektjeinek előkészítése és megvalósítása IV. szakasz
Támogató megnevezése	Miniszterelnökség
Támogatás forrása	központi költségvetés
Támogatás időtartama	2021.01.01. - 2022.12.31.
Támogatási összeg	1 500 000 000
- ebből tárgyévre jutó összeg	0
- tárgyéven felhasznált összeg	0
- tárgyéven folyósított összeg	1 500 000 000
Támogatás típusa	vissza nem térítendő
Tárgyévben felhasznált összeg részletezése jogcímenként	
Személyi	0
Dologi	0
Felhalmozási	0
Összesen:	0
Támogatás tárgyévi felhasználásának szöveges bemutatása	
Magyarország Kormánya 30 éve szabadon címen emlékévként szervezéséről határozott az 1989-es és 1990-es antikomunista forradalmak 30. évfordulója alkalmából. Az évfordulóról való méltó megemlékezés érdekében – 2019. március 15. napjától kétéves időtartamra – dr. Schmidt Máriát nevezte ki az emlékévként koordinálásáért felelős kormánybiztossá. A 30 éve szabadon emlékévként Emlékbizottságának létrehozásáról a 1002/2019. (I. 9.) Kormányhatározat, a kormánybiztos kinevezéséről és feladatairól a 1123/2019. (III. 13.) Kormányhatározat, az emlékévként programjáról a 1124/2019. (III. 13.) Kormányhatározat rendelkezik.	
Az üzleti évben végzett főbb tevékenységek és programok bemutatása	
Tablókiállítás megvalósítása a Terror Háza Múzeum előtt Országos és nemzetközi Vándorkiállítás megvalósítása Országos pedagógustovábbképzés Fesztiválokra való megjelenés Pályázatok megvalósítása	

Támogatási program elnevezése	Puskás Kiállítási Központ megvalósítása
Támogató megnevezése	Miniszterelnökség
Támogatás forrása	központi költségvetés
Támogatás időtartama	2019.04.05. - 2022.01.16
Támogatási összeg	3 886 397 608
- ebből tárgyévre jutó összeg	441 796 249
- tárgyéven felhasznált összeg	441 796 249
- tárgyéven folyósított összeg	1 494 768 311
Támogatás típusa	vissza nem térítendő
Tárgyévben felhasznált összeg részletezése jogcímenként	
Személyi	92 460 704
Dologi	31 026 288
Felhalmozási	318 309 257
Összesen:	441 796 249
Támogatás tárgyévi felhasználásának szöveges bemutatása	
A Magyar Kormány a 1186/2019. (IV. 5.) Korm. határozatában a Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítványt bízta meg a Puskás Aréna részeként megvalósuló Puskás Kiállítási Központ (továbbiakban: a Puskás Múzeum) tervezésével és kialakításával.	
Az üzleti évben végzett főbb tevékenységek és programok bemutatása	
Szakmai munkacsoport felállítása Tudományos Tanácsadó Testület felállítása Konceptió kialakítása Múzeum tervezésének előkészítése Kiállítási tárgyak felkutatása, restaurálása, beszerzése	

Támogatási program elnevezése	Nemzeti Összetartozás Éve kulturális programjainak megvalósítása
Támogató megnevezése	Emberi Erőforrások Minisztériuma
Támogatás forrása	központi költségvetés
Támogatás időtartama	2020.02.28. - 2021.12.31.
Támogatási összeg	2 964 255 000
- ebből tárgyévre jutó összeg	895 600 103
- tárgyéven felhasznált összeg	895 600 103
- tárgyéven folyósított összeg	2 964 255 000
Támogatás típusa	vissza nem térítendő
Tárgyévben felhasznált összeg részletezése jogcímenként	
Személyi	185 703
Dologi	895 414 400
Felhalmozási	0
Összesen:	895 600 103
Támogatás tárgyévi felhasználásának szöveges bemutatása	
Magyarország Kormánya „A nemzeti összetartozás éve” elnevezéssel szervez megemlékezés-sorozatot az első világháborút követő Párizs környéki békék és a Magyar Királyságot sújtó Trianoni békediktátum 100. évfordulójára. Az emlékév történészszakmai felügyeletével a Kormány Prof. Dr. Schmidt Máriát a Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítvány (továbbiakban: a Közalapítvány) főigazgatóját bízta meg.	
Az üzleti évben végzett főbb tevékenységek és programok bemutatása	
Arculati elemek tervezése és megvalósítása Imázsfilm készítése Kiadványterjesztés Reklámkampány	

Támogatási program elnevezése	Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítvány székhelyűl szolgáló ingatlan felújításának és átalakításának támogatása
Támogató megnevezése	Miniszterelnökség
Támogatás forrása	központi költségvetés
Támogatás időtartama	2020.10.20. - 2022.06.30.
Támogatási összeg	1 000 000 000
- ebből tárgyévre jutó összeg	3 274 467
- tárgyéven felhasznált összeg	3 274 467
- tárgyéven folyósított összeg	1 000 000 000
Támogatás típusa	vissza nem térítendő
Tárgyéven felhasznált összeg részletezése jogcímenként	
Személyi	3 262 707
Dologi	11 760
Felhalmozási	0
Összesen:	3 274 467
Támogatás tárgyévi felhasználásának szöveges bemutatása	
Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítvány székhelyűl szolgáló ingatlan felújításának és átalakításának támogatása	
Az üzleti évben végzett főbb tevékenységek és programok bemutatása	
előkészítési feladatok	

Támogatási program elnevezése	Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítvány tulajdonában lévő Istenhegyi úti ingatlan felújításának és átalakításának támogatása
Támogató megnevezése	Miniszterelnökség / Bethlen Gábor Alapkezelő
Támogatás forrása	központi költségvetés
Támogatás időtartama	2021.01.01. - 2022.12.31.
Támogatási összeg	1 200 000 000
- ebből tárgyévre jutó összeg	0
- tárgyéven felhasznált összeg	0
- tárgyéven folyósított összeg	1 200 000 000
Támogatás típusa	vissza nem térítendő
Tárgyévben felhasznált összeg részletezése jogcímenként	
Személyi	0
Dologi	0
Felhalmozási	0
Összesen:	0
Támogatás tárgyévi felhasználásának szöveges bemutatása	
A felújított ingatlan lesz a Közalapítvány két tudományos munkaszervezetének – a múlt század történelmének tudományos vizsgálata, ezen belül is elsősorban a magyar és a közép-kelet-európai történelmi, politikai és társadalmi folyamatok kutatása, feldolgozása és bemutatása céljából 1999-ben létrehozott XX. Század Intézetnek, valamint a térségünk jelenének, jövőjének és a fejlődési lehetőségeinek társadalomtudományi vizsgálatára, elemzésére alapított, jelenleg bérelt ingatlanban tevékenykedő XXI. Század Intézetnek – a székháza.	
Az üzleti évben végzett főbb tevékenységek és programok bemutatása	

Támogatási program elnevezése	2019. évi rendelkező év a magánszemélyek adójának 1%-áról támogatása
Támogató megnevezése	
Támogatás forrása	központi költségvetés
Támogatás időtartama	2020.01.01. - 2020.12.31.
Támogatási összeg	358 385
- ebből tárgyévre jutó összeg	358 385
- tárgyéven felhasznált összeg	358 385
- tárgyéven folyósított összeg	0
Támogatás típusa	vissza nem térítendő
Tárgyévben felhasznált összeg részletezése jogcímenként	
Személyi	0
Dologi	358 385
Felhalmozási	0
Összesen:	358 385
Támogatás tárgyévi felhasználásának szöveges bemutatása	
A támogatást gyűjteménygyarapításra fordítottuk.	
Az üzleti évben végzett főbb tevékenységek és programok bemutatása	

Támogatási program elnevezése	2020. évi rendelkező év a magánszemélyek adójának 1%-áról támogatása
Támogató megnevezése	
Támogatás forrása	központi költségvetés
Támogatás időtartama	2020.01.01. - 2020.12.31.
Támogatási összeg	127 645
- ebből tárgyévre jutó összeg	0
- tárgyéven felhasznált összeg	0
- tárgyéven folyósított összeg	127 645
Támogatás típusa	vissza nem térítendő
Targyévben felhasznált összeg részletezése jogcímenként	
Személyi	0
Dologi	0
Felhalmozási	0
Összesen:	0
Támogatás tárgyévi felhasználásának szöveges bemutatása	
Az üzleti évben végzett főbb tevékenységek és programok bemutatása	